

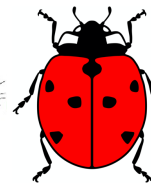
Sabima kartleggingsrapport 7 (2019)

Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019

Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane.

Av Geir Gaarder

Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019 Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane.

Refereres som:

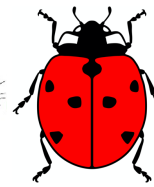
Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019
Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane.
Sabima kartleggingsrapport 7. 14 s. + vedlegg.

Emneord: Hordaland, Sogn og Fjordane, lav, moser

ISBN 978-82-93661-06-1

Forsidefoto:

Åpen grunnlendt naturmark ved Kjøthellergrovi i Råsdalen, Lærdal kommune. Flere nasjonalt sjeldne mosearter ble funnet her under kartlegging våren 2019. Foto: Geir Gaarder

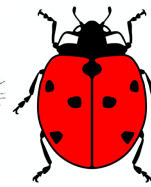
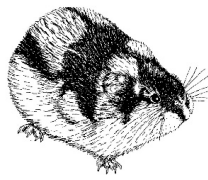
Sammendrag

Denne rapporten presenterer arts- og naturtypedata for 30 lokaliteter i Hordaland og Sogn og Fjordane fylker. Disse har vært kartlagt i perioden 2014-2019 av folk med særlig fokus på lav og moser. De fleste undersøkelsene har vært gjort i privat regi, men flere har vært støttet av Sabima. I tillegg kommer enkelte andre kartlegginger, der naturtypedata ikke har vært en primær del av oppdraget, som en work-shop rettet mot lav og lavparasitter, arrangert av Vitenskapsmuseet.

16 av lokalitetene har tidligere ikke vært kjent, mens 14 er reviderte beskrivelser av nye lokaliteter. Hele 27 lokaliteter har fått høyeste naturverdi – svært viktig A, og boreonemoral regnskog har vært den viktigste naturtypen som er undersøkt. Minst 77 rødlistearter blant karplanter, lav, moser og sopp har blitt påvist, hvorav mange er truet. I tillegg kommer også enkelte nye arter for Norge.

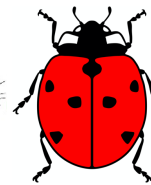

Figur 1 Søk etter lav på en av de artsrike regnskogslokalitetene som ble funnet på Stord i 2018 – Åsen-Nesfjellet. Her ble en rekke regnskogslav ble påvist, inkludert flere av de mest sjeldne og truede vi har i Norge. Foto: Geir Gaarder

Innhold

Sammendrag	2
Innledning	4
Materiale og metoder	5
Metoder	5
Materiale	5
Resultater	7
Naturtyper	7
Artsmangfold	9
Referanser	13
Vedlegg	14

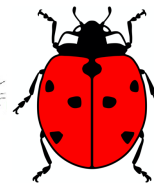
Innledning

En del lav- og moseinteresserte personer fra ulike deler av Norge, har de siste årene hatt årlige felles turer på våren for å lete etter lav og moser i ulike miljøer på Vestlandet. Turene har vanligvis vært sponset av Sabima. Artsdata har i stor grad blitt offentlig tilgjengelig gjennom Artsobservasjoner og belegg oversendt til offentlige herbarier. Både artsfunn og andre miljøregistreringer har samtidig dokumentert at det i mange tilfeller har vært snakk om biologisk verdifulle naturtyper som har vært kartlagt. I noen tilfeller har dette vært kjent på forhånd, men der de nye registreringene har gitt vesentlig ny kunnskap. I andre tilfeller er det snakk om tidligere ukjente lokaliteter.

Verdifulle naturtyper, slik disse foreligger i Miljødirektoratet sin Naturbase (<https://kart.naturbase.no/>) er, sammen med Artsdatabanken sitt Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no/>), et av de mest sentrale forvaltningsverktøyene vi har i arbeidet med biologisk mangfold. Formålet med denne rapporten er å få beskrevet de verdifulle naturtypene som har blitt undersøkt gjennom disse kartleggingene, på en måte som er i samsvar med kravene Miljødirektoratet stiller til Naturbase, slik at også denne informasjonen blir offentlig tilgjengelig og kan benyttes i ulike forvaltningssammenhenger.

Ikke alle relevante mose- og lavturer er inkludert i denne rapporten. Blant annet mangler et par turer i Møre og Romsdal, og det har også blitt funnet verdifulle naturtyper i de andre fylkene som ikke er med. Derimot er et par andre kartlegginger inkludert av pragmatiske hensyn, siden disse ellers antagelig ikke ville blitt publisert. Et par lokaliteter er kartlagt på privat initiativ av Jan Chr Rivenæs i Tysnes kommune. Resultater fra en work-shop som del av forskning på lav og lavparasitter i regnskog, arrangert av Vitenskapsmuseet (v/Mika Bendiksbj) i sørlige deler av Hordaland våren 2018 er også tatt med, samt forberedende undersøkelser som del av et fagseminar Miljøfaglig Utredning arrangerte høsten 2018.

Selve lokalitetsbeskrivelsene er i hovedsak utarbeidet av rapportforfatter, men Jan Chr. Rivenæs har hatt hovedansvaret for egne lokaliteter. I tillegg har det kommet viktige supplement fra flere av de andre kartleggerne som har vært involvert, bl.a. Per Fadnes, Solfrid H. Langmo, Oddvar Olsen og Arne Vatten. Alle skal ha en stor takk for hjelpa samt et trivelig fellesskap under samlingene.

Materiale og metoder

Metoder

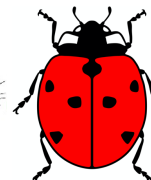
Hovedfokuset for kartleggingene har i hovedsak vært å registrere flest mulig lav eller moser, innenfor antatt spesielt interessante miljøer for disse artene. Det har derfor vært vanlig å utarbeide artslistene for lokalitetene, samt samle inn materiale for nærmere bestemmelser og dels få dem belagt ved offentlige herbarier. Belegg har særlig havnet på Botanisk museum ved Universitetet i Oslo, men også Bergen museum og Vitenskapsmuseet i Trondheim har antagelig mottatt noe materiale etter disse turene.

Selv om lav og moser har fått størst oppmerksomhet, så har det også vært registrert en god del arter innenfor andre organismegrupper på turene. Naturtyper har det vært mindre fokus på, men flere har hatt erfaring med slik kartlegging og særlig forfatter for denne rapporten har ofte hatt med seg dette perspektivet samtidig under feltarbeidet. Det er likevel ikke snakk om noen systematisk naturtypekartlegging, og naturtypebeskrivelsene er derfor i noen grad preget av grove beskrivelser med spredte hull i omtalene. Datamaterialet er for lokalitetene likevel vurdert som tilstrekkelig til å kunne begrunne både valg av naturtype, avgrensning og naturverdi, og det faglige forsvaret for å legge inn resultatene i Naturbase og bruke dem i forvaltningssammenheng bør derfor være tilfredsstillende.

Naturtyper er definert, avgrenset, beskrevet og verdisatt basert på Direktoratet for naturforvaltning (2007) og Miljødirektoratet (2015) sin metodikk. Foruten de nye registreringene som er gjort, så er det også foretatt søk på Artskart (Artsdatabanken 2019) og Naturbase (Miljødirektoratet 2019) for informasjon om naturmangfoldet på lokalitetene.

Materiale

I tabell 1 under gis det en summarisk oversikt over turene som har vært utført i det aktuelle tidsrommet på Vestlandet, og i figur 2 er grov lokalisering av kartleggingsområdene vist. I de enkelte lokalitetsbeskrivelsene er en del av de som var med på samlingene nevnt, men fullstendige oversikter over deltakerne er ikke utarbeidet.

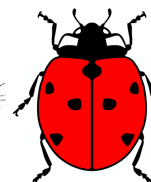
Tabell 1 Oversikt over aktuelle lav- og moseturer på Vestlandet i tidsrommet 2014-2019. Fylke: SF=Sogn og Fjordane, Ho=Hordaland, Anmerking: "Sabima" – delfinansiert av Sabima. "Privat" – rent privat tur uten ekstern finansiering. "MFU-seminar" – Faglige forberedelser til fagseminar holdt av Miljøfaglig Utredning i august 2019. «Work-shop lav» - Work-shop arrangert av Vitenskapsmuseet som del av deres forskningsprosjekt om lav og lavparasitter i regnskog. "Ja" – data inkludert i denne rapporten. "Nei" – data ikke inkludert i denne rapporten".

År	Dato	Fylke	Kommuner	Fokus-gruppe	Anmerking
2014*	15.04	MR	Tingvoll, Fræna	Lav	Sabima. Nei
2014	03-04.05	SF	Bremanger, Stryn	Moser	Sabima. Ja
2015*	01-02.05	MR	Stranda, Norddal	Moser	Sabima. Nei
2015***	06-07.06	Ho	Kvinnherad (Varaldsøy)	Diverse	Sabima. Nei
2016	05-06.05	SF	Lærdal	Moser	Sabima. Ja
2017	03-04.05	SF	Bremanger	Lav	Sabima. Ja
2017**	11-12.05	SF	Luster	Moser	Sabima. Nei
2018	27-29.04	Ho	Bømlo, Stord, Sveio	Lav	Sabima. Ja
2018	30.04	Ho	Bømlo	Lav	MFU-seminar. Ja
2018	07-10.05	Ho	Os, Tysnes, Kvinnherad	Lav	Work-shop lav. Ja
2018	-	Ho	Tysnes	Lav	Privat. Ja
2019	25-28.04	SF	Lærdal	Lav	Sabima. Ja

*-For de to kartleggingsturene i Møre og Romsdal så er lite naturtypedata hittil publisert, men resultatene fra Tingvoll er utgitt i egen rapport (Gaarder 2019).

**Noe data fra Luster er publisert gjennom kalkskogskartlegginger i 2018 (Gaarder mfl. 2019).

***-En del fanget opp gjennom rapportering av kystfuruskog (Gaarder & Jordal 2015).

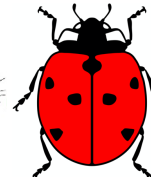
Resultater

Naturtyper

I denne rapporten er i alt 30 naturtypelokaliteter omtalt, se tabell 2. Av disse er 14 tidligere kjente lokaliteter blitt reinventert, mens 16 lokaliteter er nye.

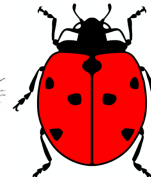

Figur 2 Oversiktskart som viser hvor de ulike kartlagte lokalitetene og dermed også hvor samlingene har vært.

Tabell 2 Oversikt over kartlagte naturtypelokaliteter i Hordaland og Sogn og Fjordane som omfattes av denne rapporten. Naturtype er i henhold til inndeling i Direktoratet for naturforvaltning (2007) sin håndbok for naturtypekartlegging. Verdisetting er basert på samme håndbok, men da reviderte faktaark fra våren 2015, der A=svært viktig, B=viktig og C=lokalt viktig.

Nr	Fylke	Kommune	Navn	Naturtype	Verdi	Ny/gml.
101	HO	Bømlo	Mastradalshaugen nord	Regnskog	A	Revisjon
102	HO	Bømlo	Børøy: Storevatnet nord	Regnskog	A	Ny
103	HO	Bømlo	Lykling: Lia	Regnskog	A	Ny
104	HO	Bømlo	Våge: Liarnuten	Regnskog	A	Ny
105	HO	Fusa	Hatledalsåsen nord	Regnskog	A	Ny
106	HO	Os (Ho.)	Innerøya: Påskapøyla	Regnskog	A	Ny
107	HO	Os (Ho.)	Innerøya: Langavika sør	Regnskog	A	Ny
108	HO	Os (Ho.)	Innerøya: Langavika	Rik sumpskog	A	Revisjon
109	HO	Stord	Åsen-Nesfjellet	Regnskog	A	Ny
110	HO	Stord	Digernes øst: Skaråsdaalen	Regnskog	A	Ny
111	HO	Stord	Sylvikehaugane	Regnskog	A	Revisjon
112	HO	Stord	Midthaugen nord	Rik sumpskog	A	Revisjon
113	HO	Tysnes	Grønehaugen sentralsdal	Regnskog	A	Ny
114	HO	Tysnes	Buavågtjørna vest	Regnskog	A	Ny
115	HO	Stord	Geitåsen	Regnskog	A	Ny
116	HO	Stord	Digernes: sør for Valvatnamyra	Regnskog	A	Ny
117	SF	Lærdal	Råsdalen: Kjøthellergrovi	Rik berglendt mark	A	Ny
118	SF	Lærdal	Råsdalen: Spavang	Gammel boreal lauvskog	A	Revisjon
119	SF	Lærdal	Furehovden	Oseaniske berg	A	Revisjon
120	SF	Lærdal	Stuvane	Gammel edellauvskog	A	Revisjon
121	SF	Lærdal	Store Sokni	Regnskog	A	Revisjon
122	HO	Stord	Store Gullberg	Regnskog	A	Revisjon
123	HO	Tysnes	Kinningevika	Regnskog	A	Revisjon
124	HO	Tysnes	Kinningevika aust	Regnskog	B	Ny
125	SF	Bremanger	Nesje - kystberg	Oseaniske berg	B	Revisjon
126	SF	Bremanger	Ytre Grotle - sandstrand	Stein, grus og sandstrand	A	Revisjon
127	SF	Stryn	Glomnesfossen	Fossesprøytsone	A	Revisjon
128	SF	Lærdal	Ljøsne: Rahella	Rik berglendt mark	A	Ny
129	SF	Vågsøy	Ryssneset	Oseaniske berg	B	Ny
130	SF	Vågsøy	Raudehammaren	Ultramafisk berg	A	Revisjon

Det er her grunn til å merke seg at hele 27 av 30 lokaliteter har fått høyeste verdi – A. Dette har flere årsaker. Den viktigste er nok er at det er de antatt mest artsrike og interessante lokalitetene som har vært oppsøkt på disse samlingene. I tillegg vektlegges funn av sjeldne og høyt rødlistede arter forholdsvis mye i verdisettingssystemet, og i noen grad kan nok også dette ha gitt utslag.

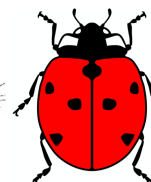
I tillegg er det en forholdsvis høy andel regnskogslokaliteter med i utvalget. Dette skyldes at flere av samlingene og prosjektene har hatt spesielt høyt fokus på slike miljøer. 1).

Artsmangfold

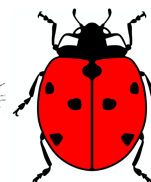
Artsmangfoldet kommer fram av de enkelte lokalitetsbeskrivelsene og kan gjenfinnes på Artskart. Ikke uventet har kombinasjonen av artsrike, spesielle lokaliteter og kartlegging av mange personer med stor artskompetanse medført et stort antall sjeldne og truede arter på lokalitetene. I tabell 3 under er en oversikt over funnene gjort på de enkelte lokalitetene vist. I alt er det snakk om 77 rødlistearter, fordelt på 10 karplanter, 12 moser, 48 lav og 7 sopp.

Tabell 3 Oversikt over rødlistearter som er påvist under kartleggingssamlingene på de enkelte lokalitetene (bare lokalitetsnummer er oppgitt, se oversikten i tabell 1).

Norsk navn	Latinsk navn	Status	Lokalitet
Karplanter			
Hjortetunge	<i>Asplenium scolopendrium</i>	NT	122
Gåsefot	<i>Asperugo procumbens</i>	EN	117
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	VU	111, 116, 122
Hengepiggrø	<i>Lappula deflexa</i>	NT	117
Skogfredløs	<i>Lysimachia nemorum</i>	NT	111, 112, 115
Ormetunge	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	VU	126
Barlind	<i>Taxus baccata</i>	VU	103, 111, 122
Alm	<i>Ulmus glabra</i>	VU	117, 119, 120, 121, 122
Vårveronika	<i>Veronica verna</i>	NT	117, 120, 128
Dalfiol	<i>Viola selkirkii</i>	VU	120
Moser			
Skoddemose	<i>Brachydontium trichoides</i>	VU	127
Kuleknollvrangmose	<i>Bryum subapiculatum</i>	NT	126
Hårkurlemose	<i>Didymodon icmadophilus</i>	VU	127
Småklokkemose	<i>Encalypta vulgaris</i>	VU	117, 128
Øygarmsmose	<i>Glyphomitrium daviesii</i>	NT	111, 125
Fjordknausing	<i>Grimmia laevigata</i>	VU	128
Duftsepter	<i>Mannia fragrans</i>	CR	117, 128

Norsk navn	Latinsk navn	Status	Lokalitet
Kystskeimose	Platyhypnidium lusitanicum	VU	118
Snerpfaksmose	Pleuridium acuminatum	EN	130
Glansteppemose	Porella obtusata	EN	126
Stripekrusmose	Weissia perssonii	NT	126
Tannkjølmoser	Zygodon dentatus	VU	127
Lav			
Rødflekklav*	Arthonia cinnabarina	VU	102, 103, 106, 108, 111, 115
- **	Arthonia elegans	VU	109
Tornflekklav	Arthonia ilicina	VU	101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115
Fureflekklav	Arthonia lirellans	VU	101, 105, 108, 110, 115
Ringflekklav	Arthonia orbilifera	VU	105, 111, 115
Stjerneflekklav	Arthonia stellaris	VU	101, 103, 109, 110, 113, 123
Kystbendellav	Bactrospora homalotropa	CR	109
Klosterlav	Biatoridium monasteriense	NT	120
Kort trollskjegg	Bryoria bicolor	NT	118, 119
Kystkorall-lav	Bunodophoron melanocarpum	NT	105, 112
Barkvorteskjell	Catapyrenium psoromoides	EN	122
Trollpraktlav ***	Cetrelia olivetorum	NT	118, 119
Skjørbeger	Cladonia callosa	NT	109
Stjernerurlav	Crutardina petractoides	EN	101, 102, 104, 106, 108, 109, 111, 112, 113, 114, 115
Tannjordglye	Enchylium bachmanianum	NT	126
Olivenlav	Fuscopannaria meditarrena	NT	117, 118, 121, 127
Kystskriftlav	Graphis elegans	VU	101, 109, 110, 111, 113, 114, 123, 124
Stuvkraterlav	Gyalecta derivata	EN	120
Bleik kraterlav	Gyalecta flotowii	VU	109
Elfenbenslav	Heterodermia speciosa	EN	118, 119
Gul buktrinslav	Hypotrachyna sinuosa	EN	119
Kystkantlav	Lecanora cinereofusca	EN	105, 107, 111
Glasshårlav	Leptochidium albociliatum	VU	117, 128
Prakthinnelav	Leptogium cochleatum	VU	116
Skoddelav	Menegazzia terebrata	NT	105, 108, 112, 118, 119
Prikkskribelav	Opegrapha vermicellifera	VU	104, 106, 116
Kjøttkraterlav	Pachyphiale carneola	VU	103, 104, 109, 110, 112
Liten praktkrinslav	Parmotrema perlatum	NT	119
Hårkrinslav	Parmotrema crinitum	VU	119
Kystblåfiltlav	Pectenaria atlantica	NT	109, 112, 116, 122, 126

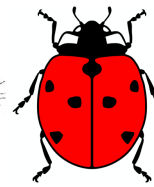

Norsk navn	Latinsk navn	Status	Lokalitet
Praktblåfjelllav	<i>Pectenota cyanoloma</i>	NT	116
Kystvortelav	<i>Pertusaria multipuncta</i>	VU	101, 111, 113, 123, 124
Grynkolve	<i>Philoporus</i>	VU	118
Rimrosettlev	<i>Physcia magnussonii</i>	VU	117
Randprikklev	<i>Pseudocyphellaria intricata</i>	VU	112, 115, 116
Kystprikklev	<i>Pseudocyphellaria norvegica</i>	VU	115, 122
Brun punktlev	<i>Punctelia stictica</i>	VU	118
Storsporet pærelav	<i>Pyrenula macrosporum</i>	EN	111
Gul pærelav	<i>Pyrenula occidentalis</i>	NT	101, 102, 103, 104, 105, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 122, 123, 124
Fosseringlav	<i>Rinodina stictica</i>	CR	121
Blådoggnål	<i>Sclerophora farinacea</i>	VU	120
Bleikdoggnål	<i>Sclerophora pallida</i>	NT	120
Skjellporelav	<i>Sticta canariensis</i>	VU	122
Rød stuvlav	<i>Thelopsis rubella</i>	VU	106, 109
Storsporet rurlav	<i>Thelotrema macrosporum</i>	EN	101, 102, 104, 106, 109, 111, 112, 114, 115
Hornstry	<i>Usnea cornuta</i>	NT	112
Ringstry	<i>Usnea flamma</i>	NT	105, 112, 123, 124
Kyststry	<i>Usnea fragilesceus</i>	VU	122
Sopp			
Taggblåskinn	<i>Amaurodon viridis</i>	VU	118, 120
Skrukkeøre	<i>Auricularia mesenterica</i>	NT	120
Almeskinn	<i>Granulobasidium vellereum</i>	VU	120
Almebroddsopp	<i>Hymenochaete</i>	VU	117, 120, 121
Almeknorteskinn	<i>Hyphodontia pruni</i>	NT	120
Almekullsopp	<i>Hypoxyton vogesiacum</i>	NT	120
Tyrikjuke	<i>Sidera lenis</i>	NT	123
Sum: 77 arter			

*- Artene *Arthonia cinnabarina* og *Arthonia elegans* er nylig (Frisch et al. 2020) overført til slekta *Coniocarpon*, med nye navnekombinasjoner og oppsplitting av ytterligere en art, til *C. cinnabarinum*, *C. cuspidans* og *C. fallax*. Alle funn oppgitt i tabellen har vist seg å være *C. cinnabarinum*.

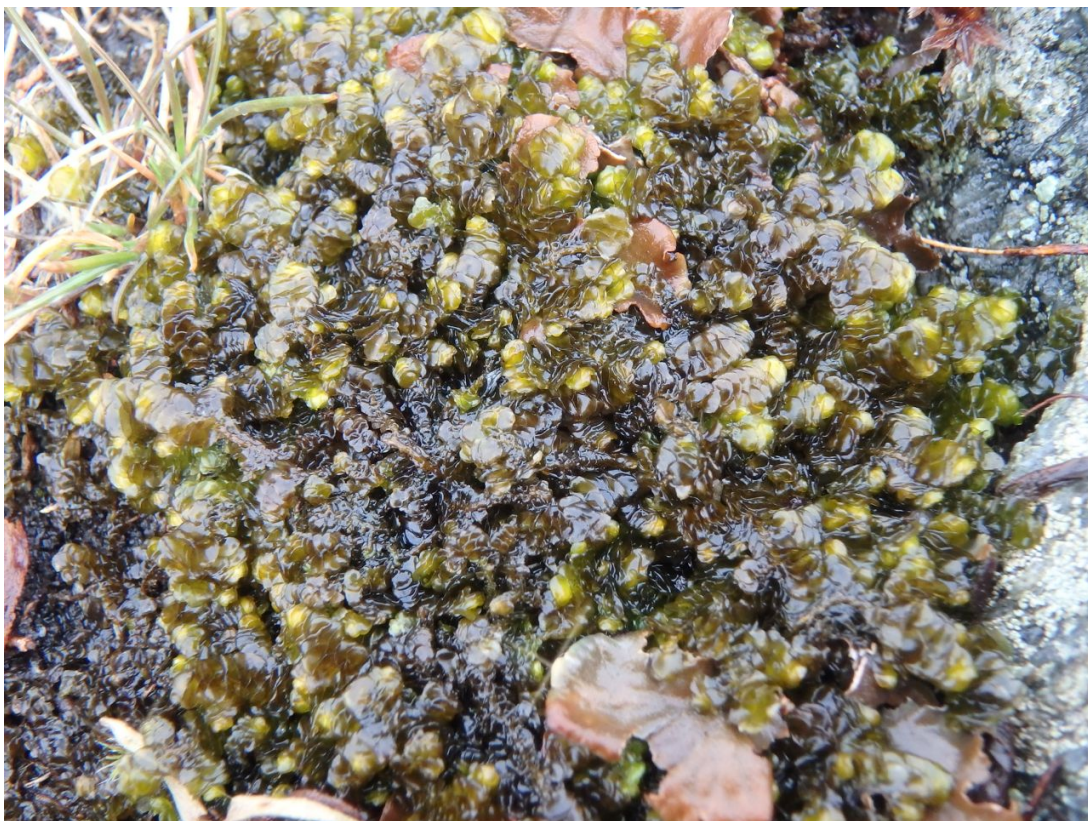
*- Artene *Arthonia cinnabarina* og *Arthonia elegans* er nylig (Frisch et al. 2020) overført til slekta *Coniocarpon*, med nye navnekombinasjoner og oppsplitting av ytterligere en art, til *C. cinnabarinum*, *C. cuspidans* og *C. fallax*. Funnet oppgitt i tabellen har vist seg å være *C. fallax*.

***-Praktlaver er nylig splittet opp i tre ulike arter i Norge. Trollpraktlav er den vanligste, men det kan også være at en av de andre artene ble funnet på noen av lokalitetene i Lærdal.

Den nye arten *Coniocarpon cuspidans* (Frisch et al. 2020) er påvist på lok 101 Mastradalshaugen nord i Bømlø.

I tillegg må funnet av *Entosthodon pulchellus* fra to lokaliteter i Lærdal framheves. Denne mosen var ny for Norge når den ble påvist ovenfor Ljøzne i 2016, med nærmeste kjente lokalitet i sør-England. Arten vil ved revisjon av rødlista opplagt havne høyt.

Figur 3 Glansteppemose *Porella obtusata* (EN) på berg på sandstrand på Grotle i Bremanger kommune. Arten er sjeldne og lokal på ytterkysten av Vestlandet og dette er hittil første og eneste lokalitet til arten i denne kommunen. Foto: Geir Gaarder

Referanser

Artskart 2019. Artskart, internettportal for artssøk. Artsdatabanken.

<https://artskart.artsdatabanken.no/app/#map/427864,7623020/3/background/NiB>

Bøthun, S. W. 2003 Biologisk mangfold i Lærdal kommune. Aurland Naturverkstad BA. Rapport nr 2-2003.

Direktoratet for naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-Håndbok 13, 2. Utgave 2007 258 s. + vedlegg.

Fjeldstad, H., Bøthun, S.W., Flynn K.M., Gaarder, G. & Hanssen, U. 2011. Supplerende naturtypekartlegging i Lærdal kommune. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-30. 20 s. + vedlegg.

Flynn, K. M. & Gaarder, G. 2012 Kjøleg boreonemoral regnskog i Bømlo og Tysnes – resultat frå kartlegging i to prøvefelt i 2012. Miljøfaglig Utredning rapport 2012-41, 122 s.

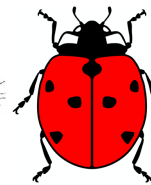
Frisch, A., Moen, V.S., Grube, M., Bendiksby, M. 2020. Integrative taxonomy confirms three species of Coniocarpon (Arthoniaceae) in Norway. MycoKeys 62: 27–51. <https://doi.org/10.3897/mycokeys.62.48480>

Gaarder, G. 1993 Naturinventering i Lærdal, Sogn og Fjordane. Flora- og faunaundersøkelser på strekningen Lærdalsøyri - Tynjo. ØKOMOD Notat 1993.

Gaarder, G. 1995 E16 Lærdal. Konsekvensutgreiing på tema Plante- og dyreliv. Miljøfaglig Utredning rapport 1995:8.

Gaarder, G. 2004. Biologisk mangfold i Bremanger kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2004:2.

Gaarder, G. 2019. Naturtyper i Tingvoll. Supplerende kartlegging 2014-2018. Miljøfaglig Utredning, notat 2019-N29. 15 s. + vedlegg.

Gaarder, G. & Fjeldstad, H. 2002. Biologisk mangfold i Stryn kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2002:5. 1-39.

Gaarder, G. & Jordal, J. B. 2016. Fattig boreonemoral regnskog og andre naturtyper påvist i Hordaland 2014-2015. - Miljøfaglig Utredning Rapport 2016-03. 35 s. + vedlegg

Gaarder, G., Brandrud, T. E., Hofton, T. H., Midteng, R. & Reiso, S. 2019. Kartlegging av kalkskog i Buskerud, Hedmark, Nordland, Oppland, Sogn og Fjordane og Telemark 2018. BioFokus-rapport 2019-9. 55 s.

Klepsland J. T. og Abel K. 2010. Naturverdier for lokalitet Galdane, registrert i forbindelse med prosjekt Bekkekløfter 2009. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

Miljødirektoratet. 2015. Veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann, Utkast til faktaark.

Miljødirektoratet 2019. Naturbase, internett. <http://kart.naturbase.no/>

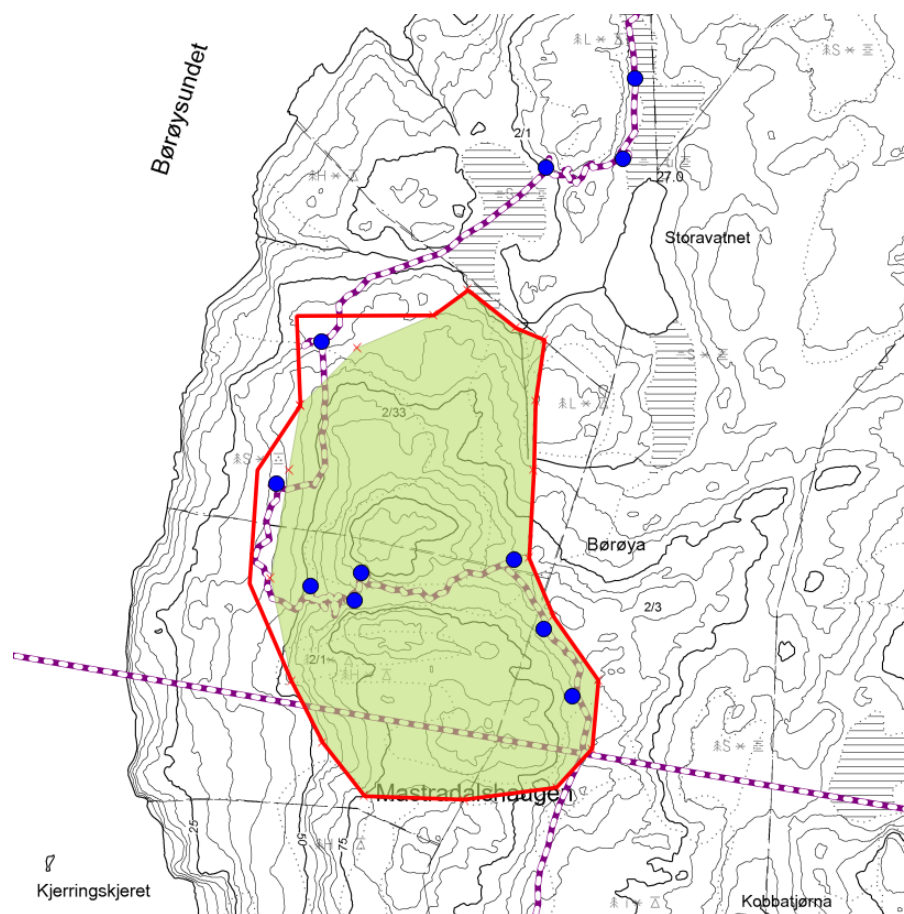
Moe, B. & Fadnes, P. 2008 Kartlegging og verdisetting av naturtyper i Fitjar og Stord. – Fitjar og Stord kommunar og Fylkesmannen i Hordaland, MVA-rapport 2/2008: 1-133.

Mork, K. & Høberg, P. 2008 Jutlaelvi kraftverk, Lærdal kommune. Miljøvurdering. Multiconsult. Rapport, 38 s.

Steinsvåg, K. M. 2016. Naturverdier for lokalitet Børøy, registrert i forbindelse med prosjekt Kystfuruskog 2016. NaRIN faktaark. BioFokus.

Vedlegg

På de neste siden følger faktaark for de enkelte naturtypelokalitetene, med tilhørende kart og bilder, basert på databasen Natur2000.

Naturtyperegistreringer

Naturtype:	Regnskog
Utforming:	Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:	
Feltsjekk:	30/04/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er registrert i 2016, i forbindelse med tematisk kartlegging av områder med potensiale for kystfuruskog på oppdrag for Miljødirektoratet (Gaarder mfl. 2017, Steinsvåg 2017). Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Kirstin Maria Flynn, Miljøfaglig Utredning, på bakgrunn av eget feltarbeid 20.07.2016. Lokaliteten ble reinventert av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 30.04.2018, i forbindelse med en privat tur (forberedelser til biologisk feltkurs på Bømlo i august 2018), og revidert beskrivelse er utarbeidet 04.03.2019 (Gaarder 2019). Det er bare gjort små endringer i avgrensning med grunnlag i det nye feltarbeidet, samt enkelte mindre supplement på beskrivelsen. Rødlisterstatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Børøy, en øy på østsiden av sørlige del av Bømlo kommune. Den ligger midt på øya og dekker det høyeste punktet (Mastradalshaugen) og området nord for denne toppen. Det er flere bratt skråninger, spesielt vendt mot nord og vest, men også dels mot øst. I den trange dalgangen som går øst-vest rett nord for Mastradalshaugen er det også noen bergvegger. Mindre bergvegger og blokker finnes spredt i området. I nord og øst grenser lokaliteten dels til mindre granplantefelt, mens den ellers grenser til mer tørkeutsatt skog. Berggrunnen består i hovedsak av fattige til intermedieære vulkanske bergarter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er registrert som fattig boreonemoral

regnskog, med innslag av noe intermediær til rik boreonemoral regnskog i den vestvendte skråningen. Etter NiN er det for det meste snakk om blåbærskog T4-1 og bærlyngskog T4-5. Områder i vest grenser også opp mot svak lågurtskog T4-2. Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Skogen varierer noe mellom dominans av furu med innslag av hassel, rogn og bjørk, og mindre områder som domineres helt av hasselkratt (dette gjelder spesielt i vest). Det er en del einer i busksjiktet og i nordvest er det en søyleeiner på over 6 meter som har velta. Feltsjiktet domineres av blåbær og til dels røsslyng med innslag av purpurlyng her og der. I tillegg er det en del tyttebær, tepperot, gauksyre, torvmoser i bunn, storstylte og etasjemose. Knerot og flekkmariland forekommer også. Lav i kyststry-gruppa forekommer på mange av furutrærne. I den vestvendte skråningen langs hele vestsiden av lokaliteten, og de nordvendte skråningene, er det tett mellom funnene av gul pærelav (NT), kystskriftlav (VU), og torneflekklav *Arthonia ilicina* (VU) på både hassel og rogn. I tillegg er det her gjort funn av stjernerurlav (EN, to steder), *Thelotrema macrosporum* (EN) og kystvortelav (VU). Ellers er kattefotlav, gammelgranlav, vanlig rurlav og vanlig skriftlav vanlige på løvtrær. I tillegg er det gjort flere innsamlinger av skorpelaver som fremdeles ikke er artsbestemt. Spesielt hasselkrattene i vest virker veldig interessante og kunne med fordel blitt undersøkt bedre med tanke på skorpelav. Under feltarbeidet i 2018 ble de fleste artene som ble påvist i 2016 gjenfunnet. I tillegg ble det gjort sparsomme funn av stjerneflekklav (VU), fureflekklav (VU) og *Coniocarpon cuspidans* (denne er etterkant blitt DNA-sekvensert av Frisch et al. 2020), også det to gode regnskogsarter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er ikke spesielt gammel, men ser ikke ut til å være påvirket av hogst i nyere tid. Det er lite dødved. I den vestvendte skråningen ser det ut som hasselkrattene kan ha vært brukt som beiteskog tidligere.

Fremmede arter: Noe gran har spredd seg inn fra tilgrensende plantefelt.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i et kystskogslandskap prega av fuktig og fattig furuskog med mindre plantefelt med gran her og der.

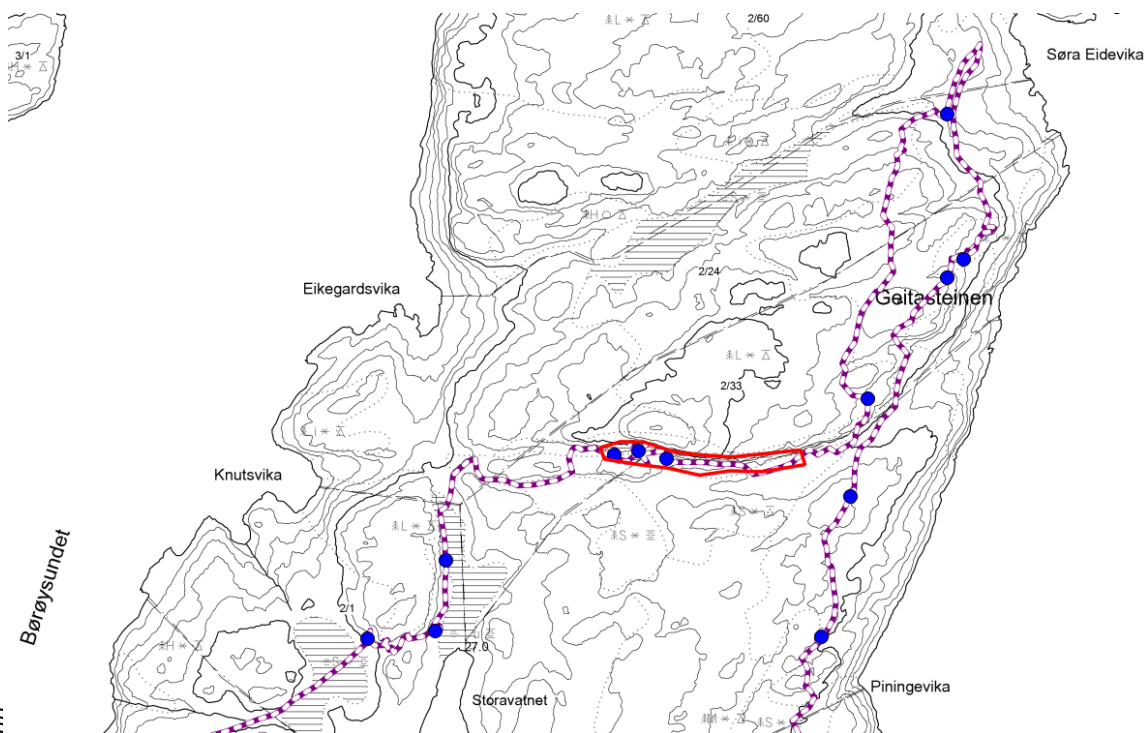
Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (91 daa), høy vekt på arts mangfold (1 NT, 5 VU og 2 EN-arter), middels vekt på skogtilstand, ingen spesiell vekt på store gamle trær eller på topografi. Særlig som følge av påviste rødlistearter så blir samlet verdi svært viktig - A, det samme som den tidligere ble gitt.

Skjøtsel og hensyn: De påviste rødlisteartene er fuktighetskrevende og omfattende hogst eller fysiske inngrep som medfører uttørring av miljøet vil derfor være skadelig. De er særlig knyttet til hassel, men også rogn og i enkelte tilfeller andre lauvtrær, som dermed bør spares for hogst hvis en vil bevare forekomstene. Fremmede arter som gran utgjør et negativt trekk og kan med fordel hogges ned.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.
Steinsvåg, K. M. / tittel: Naturverdier for lokalitet Børøy, registrert i forbindelse med prosjekt Kystfuruskog 2016. NaRIN faktaark. BioFokus.

Blå prikker viser for en stor del funn av rødlistede regnskogslev for plottene utenfor avgrenset figur ble miljøet vurdert som for fragmentert til at egne lokaliteter ble registrert i ut

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Regnskog
Utforming: Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 30/04/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 04.03.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 30.04.2018. Denne ble foretatt i forbindelse med en privat tur (forberedelser til biologisk feltkurs på Bømlo i august 2018) (Gaarder 2019).

Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Børøy, en øy på østsiden av sørlige del av Bømlo kommune. Den ligger på nordre del av øya, på sørsiden av en lav berghammer. Den omfatter ei stripe med lauvdominert skog under berghammrene og grenser mot mer eksponert skog og berg i nord, mot fattigere furuskog og dels granplantefelt i sør, samt mot opphør av skrentmiljøet i øst og vest. Berggrunnen består i hovedsak av fattige til intermediaære vulkanske bergarter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er registrert som fattig til intermediær

boreonemoral regnskog. Etter NiN er det for det meste snakk om blåbærskog T4-1, bærlyngskog T4-5 og svak lågurtskog T4-2. Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Det er litt spredt med hasselbusker her. I tillegg innslag av ulike boreale lauvtre og furu. På hasselbusker ble flere regnskogslav funnet, både gul pærelav (NT), stjernerurlav (EN), storsporet rurlav (EN), torneflekklav (VU) og rødflekklav (VU) (sistnevnte har i etterkant blitt DNA-sekvensert til *Coniocarpon cinnabarinum*, se Frisch et al. 2020).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er ikke spesielt gammel, men ser ikke ut til å være påvirket av hogst i nyere tid. Det er lite dødved.

Fremmede arter: Gran er plantet i nærområdet, men har hittil i liten grad spredt seg inn i lokaliteten. De påvirker likevel lys- og fuktighetsforholdene i noen grad.

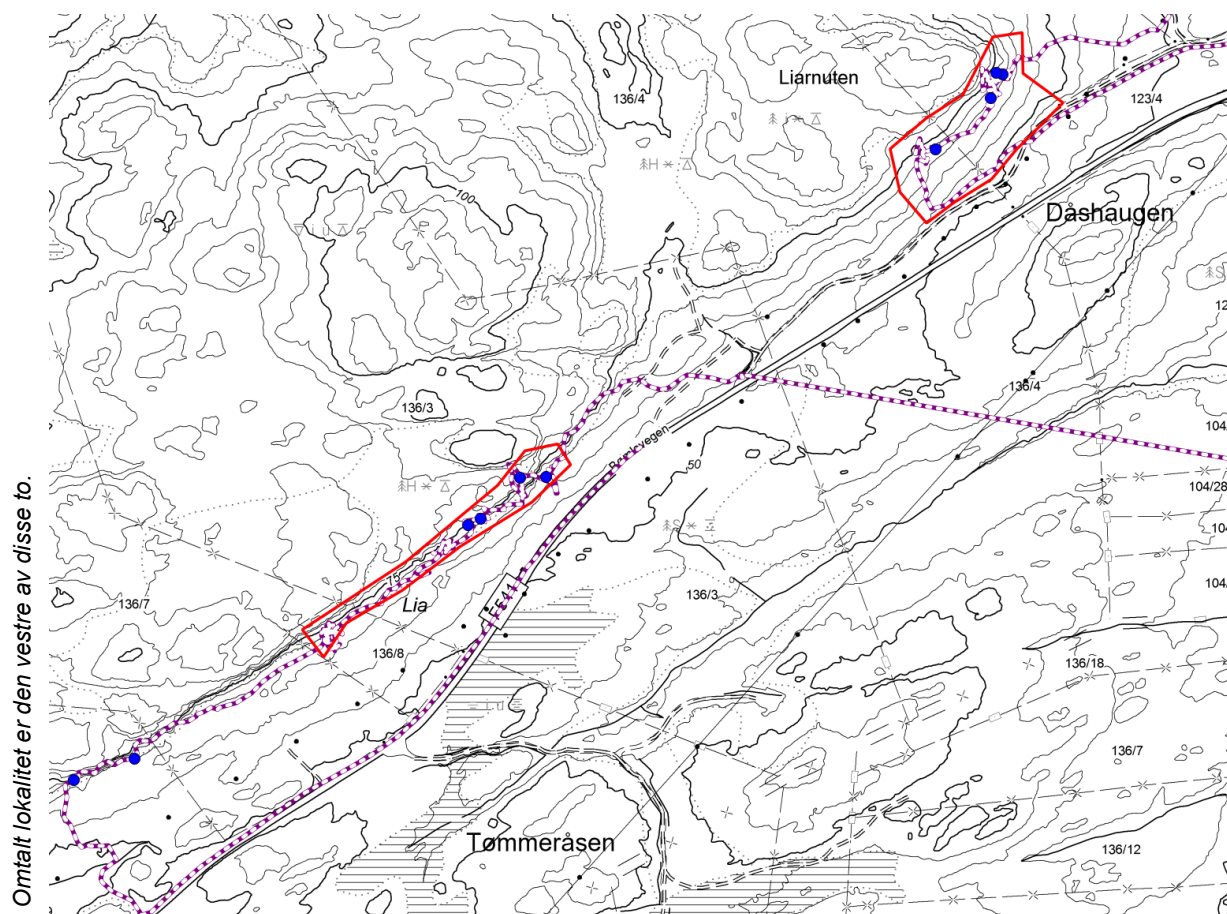
Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i et kystskogslandskap prega av fuktig og fattig furuskog med mindre plantefelt med gran her og der.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog så oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse (vel 3 daa), høy vekt på arts mangfold (1 NT, 2 VU og 2 EN-arter), middels vekt på skogtilstand, ingen spesiell vekt på store gamle trær eller på topografi. Særlig som følge av påviste rødlistearter så blir samlet verdi svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: De påviste rødlisteartene er fuktighetskrevenende og omfattende hogst eller fysiske inngrep som medfører uttørring av miljøet vil derfor være skadelig. De er særlig knyttet til hassel, men også andre lauvtrær kan ha spesielle arter knyttet til seg, som dermed bør spares for hogst hvis en vil bevare forekomstene. Fremmede arter som gran utgjør et negativt trekk og kan med fordel hogges ned i nærområdet.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Regnskog
Utforming: Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 30/04/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 04.03.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 30.04.2018. Denne ble foretatt i forbindelse med en privat tur (forberedelser til biologisk feltkurs på Bømlo i august 2018) (Gaarder 2019). Det finnes også et par eldre artsfunn som muligens stammer herfra. Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger like øst for Lykling, i sørvestre del av Bømlo kommune. Den omfatter ei skogstripe under en sørvendt berghammer og grenser dels mot granplantefelt i nedkant, mens det er tørrere og mer eksponert skog (og berghammer) i nord. Dels plantefelt i øst og yngre og noe fattigere skog i vest.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er registrert som fattig til intermediær boreonemoral regnskog. Etter NiN er det for det meste snakk om svak lågurtskog T4-2 (helst noe

tørkeutsatt), dels i overgang mot bærlyngskog T4-3. Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Treslagssammensetning ble ikke grundig vurdert, men det er noe furu her, noe boreale lauvtrær og litt hasselkratt. Også så vidt barlind (VU) forekommer her. I tillegg funn av bergflette i berghammeren. Av lav ble det gjort flere funn av regnskogsartene stjerneflekklav (VU), torneflekklav (VU), samt også rødflekklav (VU) (denne har i etterkant blitt DNA-sekvensert til *Coniocarpon cinnabarinum*, se Frisch et al. 2020) og gul pærelav (NT). I tillegg ble de noe krevende artene kjøttkraterlav (VU) og sølvpærelav påvist. Alle artene opptrådte primært på hassel. For øvrig finnes det belagt et funn av bøkepærelav (EN) omtrent fra dette området, gjort 11.09.1991 av Janolof Hermansson, men funnet er noe gammelt og dårlig stedfestet og derfor ikke tillagt spesiell vekt her. Det er også gjort funn av skjellrot i dette området, av Bjørn Moe 12.06.1996, som det er høyere sannsynlighet for at faktisk kan finnes innenfor lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er ikke spesielt gammel, og det er lite biologisk gamle trær og dødt trevirke.

Fremmede arter: Deler av denne lia er tilplantet med gran, men oftest ikke helt opp til bergrota. Trærne påvirker lys og fuktighet i og inntil deler av avgrenset lokalitet.

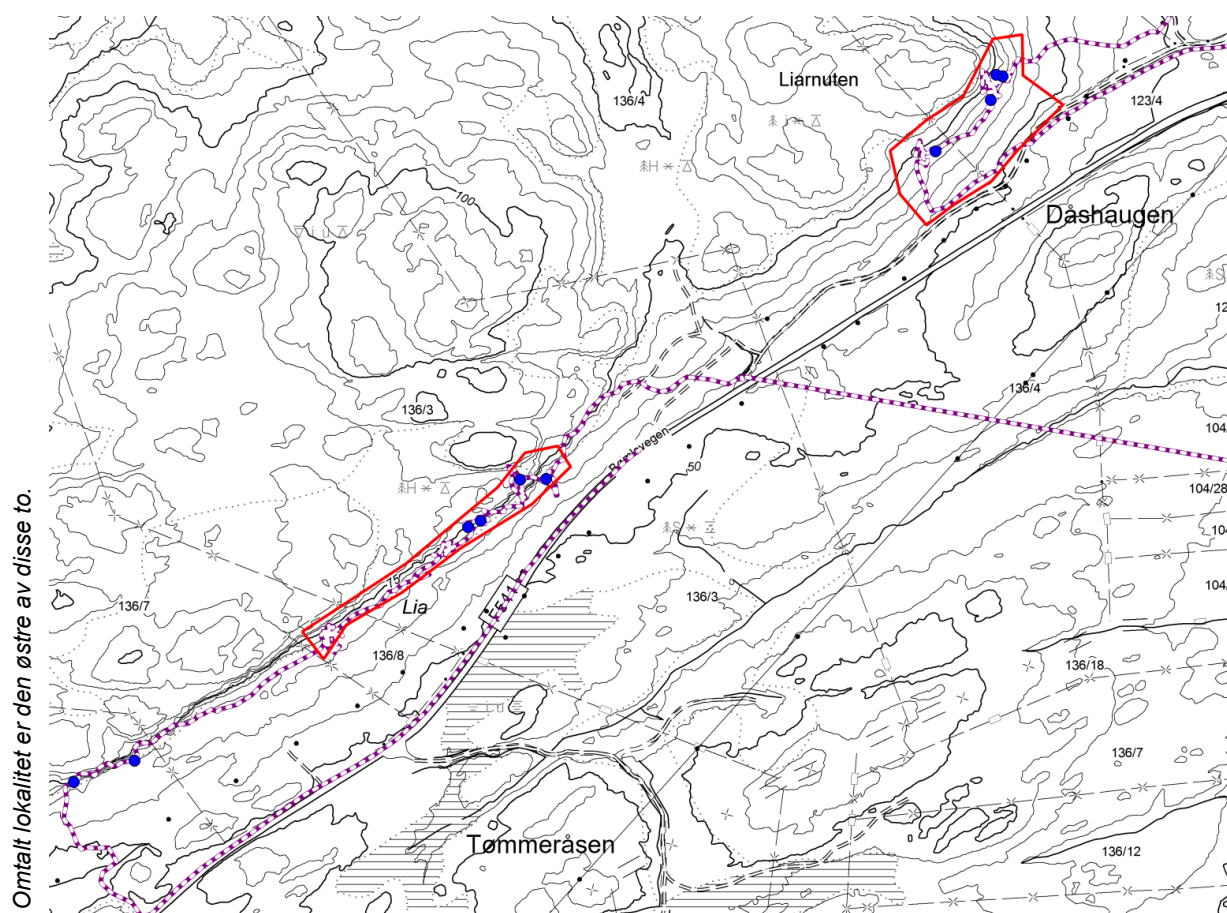
Del av helhetlig landskap: Det er påvist flere lokaliteter med fattig boreonemoral regnskog i nærheten.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog så oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse (vel 5 daa), høy vekt på arts mangfold (1 NT og 5 VU-arter, men der to av disse ikke er regnskogsarter), middels vekt på skogtilstand, ingen spesiell vekt på store gamle trær eller på topografi. Som følge av påviste rødlistearter så blir samlet verdi svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: De påviste rødlistearter er fuktighetskrevende og omfattende hogst eller fysiske inngrep som medfører uttørring av miljøet vil derfor være skadelig. De er særlig knyttet til hassel, men også andre lauvtrær kan ha spesielle arter knyttet til seg, som dermed bør spares for hogst hvis en vil bevare forekomstene. Forekomsten av gran utgjør en klar trussel mot naturverdiene, som følge av både utskygging, utkonkurering av viktige treslag og endret lokalklima. For å bevare verdiene må derfor deler av plantefeltet fjernes, og gjerne også hele feltet.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Regnskog

Utforming: Fattig boreonemoral regnskog

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Regnskog F20 - Fattig boreonemoral regnskog F2001 (70%), Gammel edellauvskog F02 - Gammel eikeskog F0201 (30%).

Feltsjekk: 30/04/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 07.03.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 30.04.2018. Denne ble foretatt i forbindelse med en privat tur (forberedelser til biologisk feltkurs på Bømlo i august 2018) (Gaarder 2019). I tillegg finnes et par eldre funn herfra. Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger like vest for Våge og litt øst for Lykling, i sørvestre del av Bømlo kommune. Den omfatter ei sørvendt skogsli under Liarnuten, ned mot hovedvegen. Den grenser mot ungskog i øst og gamlevegen i sør, dels plantefelt i vest og eksponert skog opp mot toppen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er registrert som fattig til intermediaær

boreonemoral regnskog, men det er også innslag av litt svak lågurteikeskog her (antatt fordeling 7:3). Etter NiN er det for det meste snakk om svak lågurtskog T4-2 (helst noe tørkeutsatt), dels i overgang mot bærlyngskog T4-3. Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: I øvre deler er det litt eik i sentrale deler, mens det er en del hassel i partier i øvre, vestre deler og nedre deler. For øvrig litt furu og ulike boreale treslag (treslagsfordeling ble ikke grundig registrert). Også kristtorn forekommer. Feltsjiktet er ikke spesielt rikt, og ingen særlig kravfulle arter er notert. På hassel og dels kristtorn opptrer flere regnskogsarter, inkludert gul pærelav (NT), torneflekklav (VU), stjernerurlav (EN) (også påvist her av Tor Tønsberg i 1997) og storsporet rurlav (EN) (sistnevnte samt tornflekklav også påvist i 1997 her av Stefan Ekman). Samtidig var det innslag av strylav i kyststry-gruppa, kanskje helst ringstry (NT) på flere treslag. På eik ble det i tillegg funnet prikkskribelav (VU) og kjøttkraterlav (VU), sistnevnte også på hassel.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er lite dødt trevirke og skogen er ikke spesielt gammel (sein optimalfase til tidlig aldersfase), med unntak av eiketærne som nok bør betegnes å være i en mer klar aldersfase, dog uten hulrom eller grov sprekkebark og antagelig stort sett under minstekravet som store gamle trær.

Fremmede arter: Gran finnes i nærområdet, men trolig ikke innenfor lokaliteten.

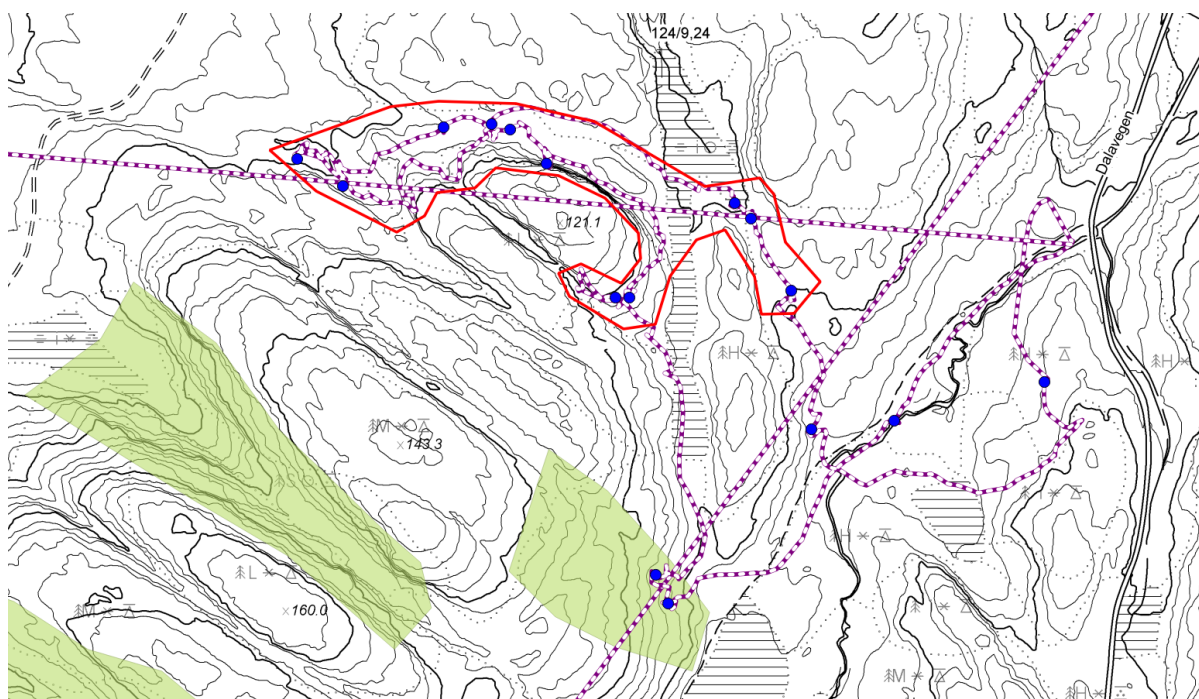
Del av helhetlig landskap: Det er påvist flere lokaliteter med fattig boreonemoral regnskog i nærheten. Det finnes også innslag av eldre eikeskog i distriktet, men det er mer sjeldent.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog så oppnår lokaliteten middels vekt på størrelse (10 daa), høy vekt på arts mangfold (1 NT, 3 VU og 2 EN-arter, men der to av disse ikke er regnskogsarter), middels vekt på skogtilstand, ingen spesiell vekt på store gamle trær eller på topografi. Som følge av påviste rødlistearter så blir samlet verdi svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: De fleste påviste rødlistearter er fuktighetskrevede og omfattende hogst eller fysiske inngrep som medfører uttørking av miljøet vil derfor være skadelig. De er særlig knyttet til hassel og eik, men også andre lauvtrær kan ha spesielle arter knyttet til seg, som dermed bør spares for hogst hvis en vil bevare forekomstene. Innslag av fremmede treslag som gran kan true verdiene (utkonkurrere stedegne treslag, endre lys og fuktighet) og bør derfor fjernes både i og nær inntil lokaliteten i den grad slike opptrer.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Regnskog
Utforming: Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 08/05/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 07.03.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 08.05.2018. Denne ble foretatt i forbindelse med en work-shop om lav og lavparasitter i regnskog, ledet av Vitenskapsmuseet, NTNU (Gaarder 2019). Lokaliteten har også blitt undersøkt av Per Gerhard Ihlen, Hans H. Blom og Olav Overvoll (23.07.2014) i følge Artskart. Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Sundfjord, på nordsiden av Hatledalsåsen, langt vest i Fusa kommune. Det er snakk om noen småkløfter og nordvendte lisider ved foten av åsen. Enkelte mindre bergvegger finnes. Lokaliteten grenser for en del mot tørrere og mer eksponert skog på de fleste kanter, dels også noe mer hogstpåvirket skog mot sørøst og noe yngre og mer kulturpåvirket skog i nordvest. Det kan være at det hadde vært grunnlag for litt utvidelse mot sør-sørvest.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er registrert som fattig boreonemoral regnskog. Etter NiN er det antagelig mye blåbærskog (T4-1), men helst også noe bærlyngskog (T4-3) og det er litt svak lågurtskog (T4-2) i overgang mot lågurtskog (T4-4) og kanskje høgstaudeskog (T4-18), samt småflekker med fattig sumpskog (V2-1). Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Treslagsfordeling ble ikke grundig sjekket, men furu er kanskje dominerende og bjørk er vanlig. I tillegg finnes litt hassel, samt rogn, osp, svartor og gråor. Feltsjiktet virker ikke spesielt rikt, men regnskogsarten hinnebregne ble funnet sparsomt, samt at det også ble gjort funn av myske og junkerbregne lokalt. Dessuten ble det på berg funnet lokalt grønburkne, samt kammose, noe som vitner om litt kalkrik berggrunn. På berg ble også klovemose og kystkorall-lav (NT) funnet, begge regnskogsarter. Også andre regnskogsarter ble påvist på trær, som fureflekklav (VU), ringflekklav (VU), gul pærelav (NT), torneflekklav (VU) og kystkantlav (EN). Artene ble dels funnet på hassel og dels på rogn, bortsett fra kystkantlav som ble funnet på osp. Dessuten er ringstry (NT) påvist på furu og *Anisomeridium ranunculosporum* på hassel (begge funn gjort av P. G. Ihlen). For øvrig funn av skoddelav (NT) på svartor, samt fuktkrevende moser som pelssåtemose og gullhårmoser på berg.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er i sein optimalfase til tidlig aldersfase, med sparsomme mengder dødt trevirke og få eldre trær (en enkelte lauvtrær begynner å bli nokså gamle).

Fremmede arter: Ingen funnet innenfor lokaliteten.

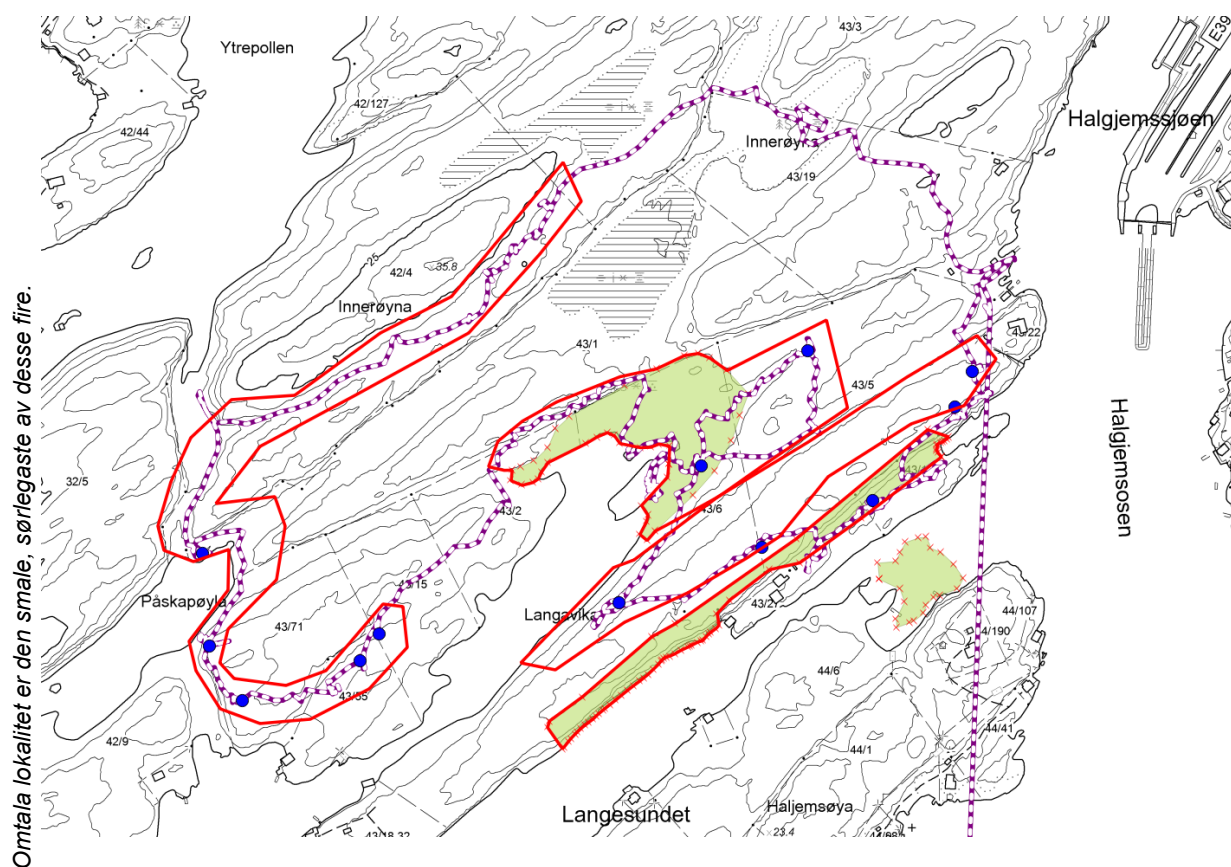
Del av helhetlig landskap: Hatledalsåsen har flere forekomster av regnskog (men da delvis rik boreonemoral regnskog), og det finnes også andre regnskoger ellers i distriktet.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog så oppnår lokaliteten så vidt høy vekt på størrelse (22 daa), høy vekt på arts mangfold (4 NT, 3 VU og 1 EN-art), middels vekt på skogtilstand, ingen spesiell vekt på store gamle trær og middels vekt på topografi. Særlig som følge av påviste rødlistearter så blir samlet verdi svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: De fleste påviste rødlistearter er fuktighetskrevende og omfattende hogst eller fysiske inngrep som medfører uttørring av miljøet vil derfor være skadelig. Samtidig er rødlistede og truede arter knyttet til flere ulike lauvtreslag, så generelt vil de fleste former for inngrep som innebærer hogst av lauvtrær kunne være skadelig, mens det hittil er dokumentert mer begrenset med verdier knyttet til furu.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype:	Regnskog
Utforming:	Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:	
Feltsjekk:	10/05/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 08.03.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 10.05.2018. Denne ble foretatt i forbindelse med en work-shop om lav og lavparasitter i regnskog, ledet av Vitenskapsmuseet, NTNU, der også flere andre laveksperter deltok (Gaarder 2019). Rødlitestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Innerøya, vest for ferjeleiet på Halhjem i Os. Øya er småkupert og med flere små dalganger (ofte frodige) i veksling med lave åsrygger, samt små bukter. Den avgrensede lokaliteten omfatter et lengre belte med slike smådaler og små lisider inne i et par bukter, dels vendt mot nord og generelt tydelig nokså beskyttede miljøer med god luftfuktighet. Lokaliteten avgrenses mot tørrere og mer eksponert skog på de fleste kanter, samt også noe granplantefelt i nordøst. Berggrunnen består av glimmerskifer og er nokså kalkrik.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er registrert som fattig boreonemoral regnskog. Grunntyper basert på NiN må sies å være nokså dårlig kartlagt her, men det er nok kanskje mest lågurtskog (T4-4) og svak lågurtskog (T4-2). Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Treslagsfordeling ble ikke grundig sjekket, men furu er trolig dominerende og hassel er vanlig. I tillegg finnes ulike boreale treslag som bjørk og rogn, samt inne i Påskapøyla

også ei lind. Feltsjiktet ble ikke kartlagt. Derimot ble det gjort flere funn av regnskogstilknyttede lav her, både storsporet rurlav (EN), stjernerurlav (EN), torneflekklav (VU), rødflekklav (VU) (denne har i etterkant blitt DNA-sekvensert til *Coniocarpon cinnabarinum*, se Frisch et al. 2020). og gul pærelav (NT), samt i tillegg den sjeldne, men hittil ikke rødlistevurderte arten *Arthonia graphidicola*. På lindetreet vokste prikkskriblelav (VU) og rød stuvlav (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er av litt varierende alder, men gjennomgående ikke så gammel, og nok for det meste i en sein optimalfase. Til dels litt hogd i nyere tid i sørvest og bl.a. der partier som nok må betegnes som en ung optimalfase. Derimot var lindetreet ganske stort, grovt og utvilsomt gammelt.

Fremmede arter: Ingen notert, men det finnes en god del plantet gran på øya.

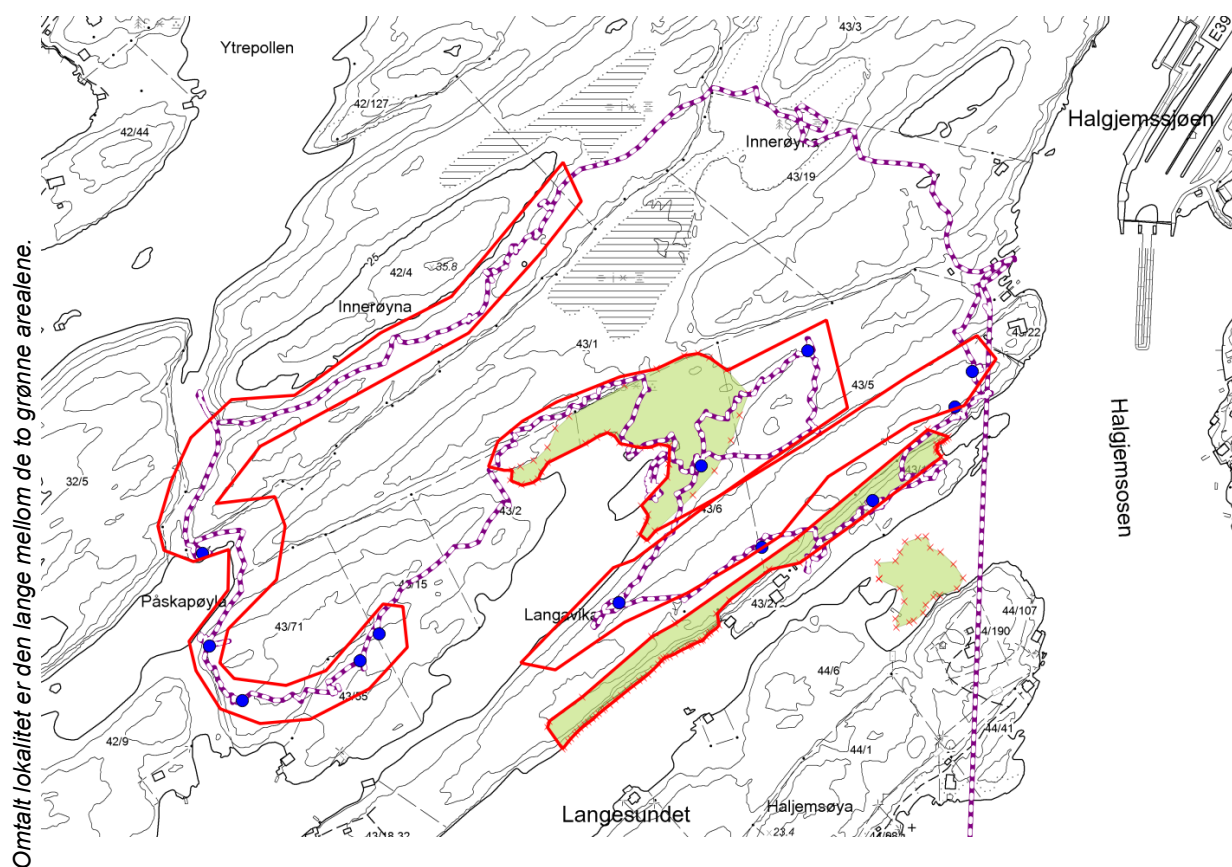
Del av helhetlig landskap: Innerøya har flere forekomster av regnskogsmiljøer.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (32 daa), høy vekt på artsmangfold (1 NT, 4 VU og 2 EN-arter), knapt middels vekt på skogtilstand, lav vekt på store gamle trær og middels vekt på topografi. Særlig som følge av påviste rødlistearter så blir samlet verdi svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: Det er særlig viktig å unngå inngrep som medfører uttørking av skogen (som flatehogst) og hogst av hassel, siden så mye av verdiene er knyttet til slike kvaliteter. I tillegg er det selvsagt viktig å la lindetreet stå i fred hvis en ønsker å bevare forekomster av truede arter her. En skal heller ikke utelukke at det er verdier knyttet til enkelte andre stedegne treslag her.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype:	Regnskog
Utforming:	Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:	
Feltsjekk:	10/05/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 08.03.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 10.05.2018. Denne ble foretatt i forbindelse med en work-shop om lav og lavparasitter i regnskog, ledet av Vitenskapsmuseet, NTNU, der også flere andre laveksperter deltok (Gaarder 2019). Rødlitestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Innerøya, rett vest for ferjetleiet på Halhjem i Os. Den omfatter ei lav, nokså slak nordvendt, liten skråning, på tvers av sørligste del av øya. Berggrunnen består av glimmerskifer, og er til dels nokså kalkrik. Antagelig er det for en stor del lågurtskog og svak lågurtskog her. Den grenser mot en annen naturtype i nord (rik sumpskog), mot den tørrere og mer eksponerte toppen av ryggen i sør (samt der også en ny naturtypelokalitet mot sør), og mot tørrere og litt fattigere skog i vest.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er registrert som fattig boreonemoral regnskog. Etter NiN er det antagelig mye lågurtskog (T4-4), men helst også noe svak lågurtskog (T4-2) og kanskje høgstaudeskog (T4-18). Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Treslagsfordeling ble ikke grundig sjekket, men furu er trolig dominerende og hassel er vanlig. I tillegg finnes ulike boreale treslag som bjørk og rogn. Feltsjiktet ble ikke kartlagt. Derimot ble det gjort enkelte funn av regnskogstilknyttede lav her, med torneflekklav

Lok. nr. 107 Innerøya: Langavika sør forts.

(VU) lengst øst, samt kystkantlav (EN) på både rogn og hassel langt vest. Lokaliteten burde vært undersøkt grundigere, da det trolig finnes flere krevende og helst rødlistede arter her.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er ikke så gammel, og nok for det meste i en sein optimalfase. Det er lite dødt trevirke og mangel på biologisk gamle trær.

Fremmede arter: Ingen notert, men det finnes en god del plantet gran på øya.

Del av helhetlig landskap: Innerøya har flere forekomster av regnskogsmiljøer.

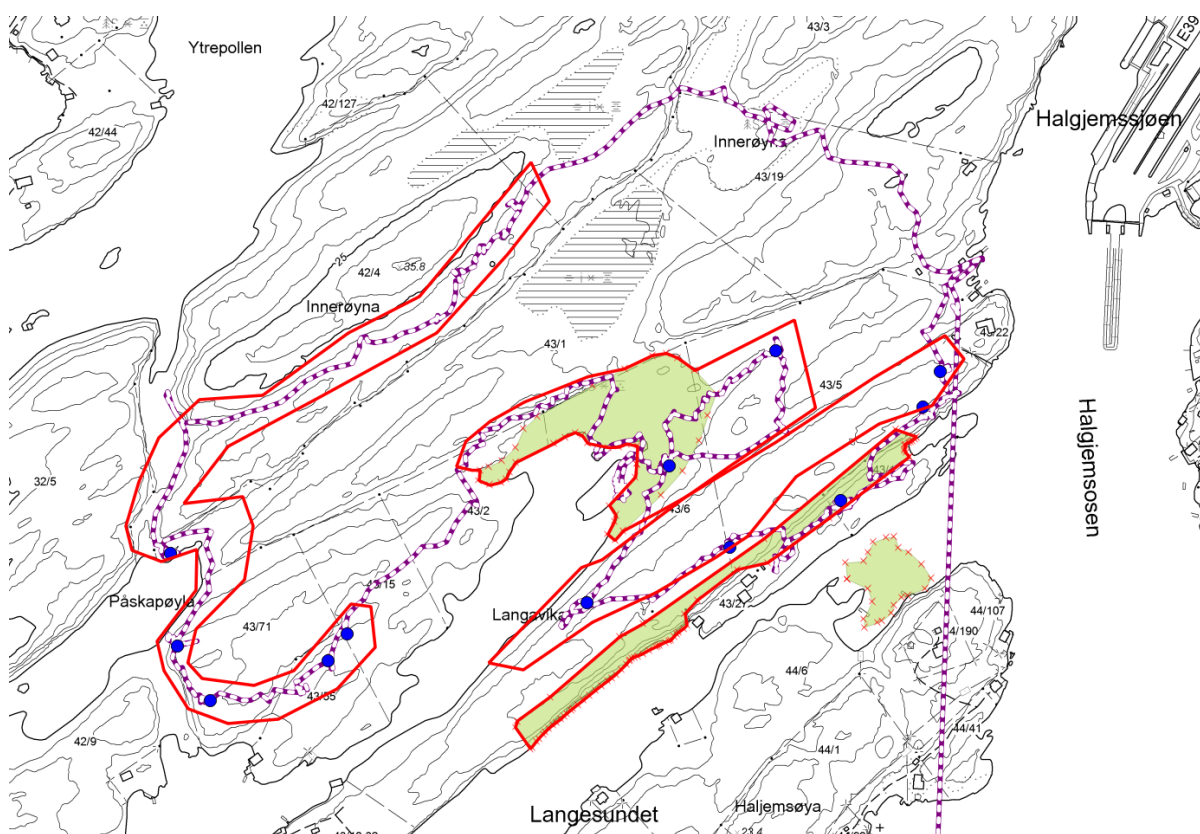
Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog så oppnår lokaliteten så vidt høy vekt på størrelse (22 daa), høy vekt på artsmangfold (1 VU og 1 EN-art), middels vekt på skogtilstand, ingen spesiell vekt på store gamle trær eller på topografi. Særlig som følge av påviste rødlistearter så blir samlet verdi svært viktig - A. Denne opprettholdes under noe tvil, også fordi det er ganske store naturverdier nær inntil, men lokaliteten burde vært bedre undersøkt og naturmangfoldet bedre dokumentert.

Skjøtsel og hensyn: Spredning av fremmede arter utgjør en viktig potensiell trussel her. Ellers bør en være særlig restriktiv med hogst av busker og trær av rogn og hassel, siden spesielt disse kan være voksested for truede regnskogslav. En bør også unngå inngrep som medfører uttørring av skogsmiljøene.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Lokaliteten ligger sentralt på kartet, og var opprinnelig det lysegrøne feltet der, men er nå utvida mot aust.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik sumpskog, kildeskog og strandskog

Utforming: Varmekjær kildeskog

Mosaikk:

Feltsjekk: 10/05/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er registrert i 2004 i samband med kartlegging av naturtypar etter DN-handbok 13 i Os kommune (B. Moe, upublisert notat). Omtalen er redigert og litt supplert av fylkesmannen i 2016, i samband med tilpassing til ny mal for lokalitetsomtale. Skildringa er revidert av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 08.03.2019, på bakgrunn av eiga feltarbeid 10.05.2018, saman med ei rad andre fagfolk (ekspertar på lav). Denne registreringa vart gjort som del av ein work-shop om lav og lavparasittar i regnskog, leia av Vitenskapsmuseet, NTNU (Gaarder 2019). Raudlistestatus for artar er etter raudlista for 2015 og for naturtypar etter raudlista frå 2018. Lokaliteten er litt utvida, særleg som følge av fleire nye artsfunn.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfattar eit godt skjerma strandområde med innanforliggende skog inst i Langavika, den trange, langgrunne pollen sør på Innerøya. Grensa, mot annan skog, særleg mot aust og søraust er litt usikker. Lokaliteten er utvida mot aust som følge av meir sumpskog og innslag av regnskogslav i den retningen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Det meste av lokaliteten er rik sumpskog dominert av svartor, men på ryggar står det furuskog, og ytst mot sjøen er det parti med strandsump. Strandsumpen har saltsiveng i belte på ca. 4 m breidde. Det er gradvis overgang mellom strandsump og svartorskog. I svartorskogen renn det ein stilleflytande bekk.

Artsmangfold: Lokaliteten har fin sonering med overgang frå stranda til skogen og er eit ganske

artsrikt område. Slakkstarr finst i mengder i svartorskogen. Fleire småplantar av kristtorn kan tyde på at arten er i spreiding her. Strandsumpen har saltsiveng og tette bestand med havstarr og rustsivaks. Andre registrerte artar på lokaliteten er musestarr, pølstarr, stjernestarr, kornstarr, krypkvein, mannasøtgras, strandkjempe, strandstjerne, småengkall, fjøresaulauk, myrsaulauk, havbendel, gåsemure, strandkryp, klourt, skjoldberar, ramslauk, bekkeblom, mjødurt, kusymre, grøftesoleie, myrmjølke og blåkoll. Under feltarbeidet i 2018 vart det gjort ein del registreringar av lav her, og det vart m.a. funne skoddelav (NT) på svartor, samt på hassel fleire regnskogsartar som gul pærelav (NT), stjernerurlav (EN), torneflekklav (VU), raudflekklav (VU) (denne har i etterkant blitt DNA-sekvensert til *Coniocarpon cinnabarinum*, se Frisch et al. 2020). og sølvpærelav, og på rogn ble fureflekklav (VU) påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Svartora er fleirstamma og ganske grovvaksen, noko som tyder på at den har blitt utnytta tidlegare.

Fremmede artar: Ingen registrert.

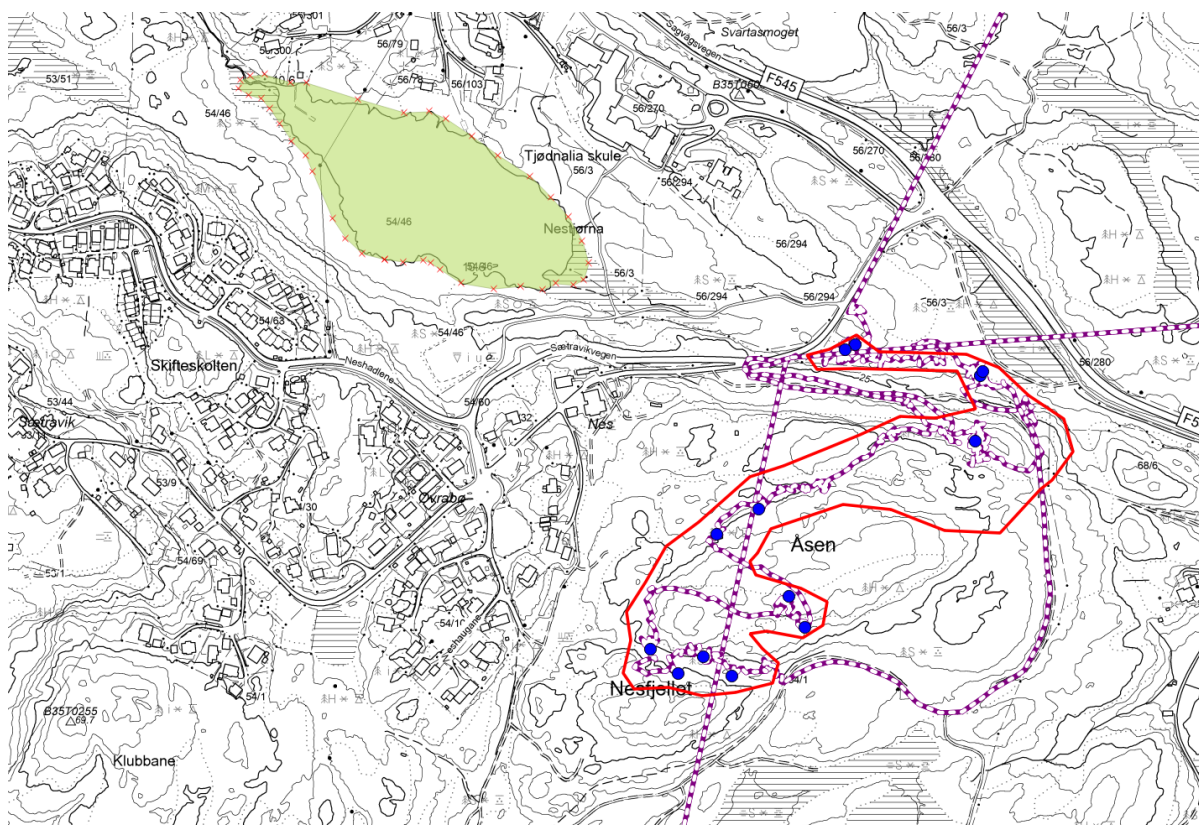
Del av helhetlig landskap: Det finst fleire små flekkar av sumpskog på denne øya, men denne er kanskje best utvikla.

Verdivurdering: Tidlegare vurdering: Rik sumpskog er ein sjeldan naturtype. Denne lokaliteten er ganske stor og velutvikla og har fin overgang til strandeng mot sjøen. På grunnlag av dette blir lokaliteten vurdert som viktig (B-verdi), trass i at det ikkje er funne sjeldne artar her. Ny vurdering: Med grunnlag i faktaark for rik sumpskog frå 2015 så får lokaliteten høg vekt på storleik (27 daa), høg vekt på artsmangfald, høg vekt på raudlista naturtypar, høg vekt på påverknad, middels vekt på småskala variasjon, og middels til høg vekt på landskapsøkologi. Samla fører dette til at verdien vert auka til svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: Det er her viktig både å unngå grøfting og fysiske inngrep, men også hogst av stadeigne treslag som svartor og hassel, sidan desse er substrat for raudlista og truga artar.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Regnskog
Utforming: Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 28/04/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 09.03.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 27 og 28.04.2018, sammen med en rekke andre lavinteresserte (Ulrike Hanssen, Solfrid Langmo, Jon Klepsland, Kåre A. Lye mfl.).

Undersøkelsene ble foretatt i forbindelse med en samling med lavinteresserte i Sunnhordland, finansiert gjennom kartleggingsmidler fra Sabima (Gaarder 2019). Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvest på Stord, nord for Valvatnavågen og sør for Valvatna. Det er snakk om et par koller/åstrygger der avgrenset lokalitet i første rekke omfatter noen litt beskyttede søkk og nordvendte lisider. Dels er det snakk om grenser mot myr/sumpmark i nord, noe granplantefelt i nordvest, og ellers for en stor del tørrere og noe mer eksponert skog (i noen grad også, særlig mot vest, mer kulturpåvirket, yngre skog). Berggrunnen

består trolig for det meste av grønnskifer og grønnstein og er dermed nokså kalkrik. Innslag av enkelte mindre bergvegger, primært i nord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er registrert som fattig boreonemoral regnskog. Etter NiN er det antagelig en del lågurtskog (T4-4), men helst mer svak lågurtskog (T4-2) og flekkvis så vidt høgstaudeskog (T4-18) i nord, samt nok også noe som mer går over i blåbærskog og dels bærlyngskog i øvre deler av lisider og på rygger. Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Treslagsfordeling ble ikke grundig sjekket, men det er til dels mye hassel her. Ellers en del boreale treslag som bjørk, osp og rogn. Innslag av svartor i kantsoner i nord. Også forekomst av litt kristtorn, samt at bl.a. lind vokser i en del i sør. Eik finnes i tillegg. Feltsjiktet ble ikke skikkelig kartlagt, men enkelte varmekjære arter finnes, som kusymre, jordnøtt, myske, junkerbregne og sanikel. Også grønnburkne er funnet. Interessen knytter seg særlig til forekomst av lav og da ikke minst skorpelav knyttet til regnskog. Av slike arter kan nevnes kystbendellav (CR), kystskrifflav (VU), storsporet rurlav (EN), stjernerurlav (EN), stjerneflekklav (VU), gul pærelav (NT), kystblåfyllav (NT), tornflekklav (VU) og Arthonia elegans (VU) (sistnevnte har i etterkant blitt DNA-sekvensert til Coniocarpon fallax, se Frisch et al. 2020), samt usikre funn av Arthopyrenia carneobrunneola. Ellers ble det funnet rød stuvlav (VU) og bleik kraterlav (VU) på lind i sør. Kjøttkratelav (VU) ble funnet på hassel og i nordre del funn av skjorbeger (NT). Når det gjelder moser så opptrer regnskogsarten dvergperlemose. Av sopp er orekjuke påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er av noe varierende alder. Det er partier som er i en tidlig aldersfase og det er innslag av litt gamle edellauvtrær (eik, lind) her, om enn ikke særlig mange. Dødt trevirke er det gjennomgående sparsomt med, men det finnes. Partier er også i en eldre optimalfase. Hasselkrattene er til dels velutviklet og nokså store enkelte steder. Det går enkle skogsveger/turstier over åsen, inkludert gjennom lokaliteten i nord.

Fremmede arter: Det er plantet noe gran nær inntil, men disse har i liten grad spredt seg inn i lokaliteten. Bulemispel (SE) er funnet i sørvest.

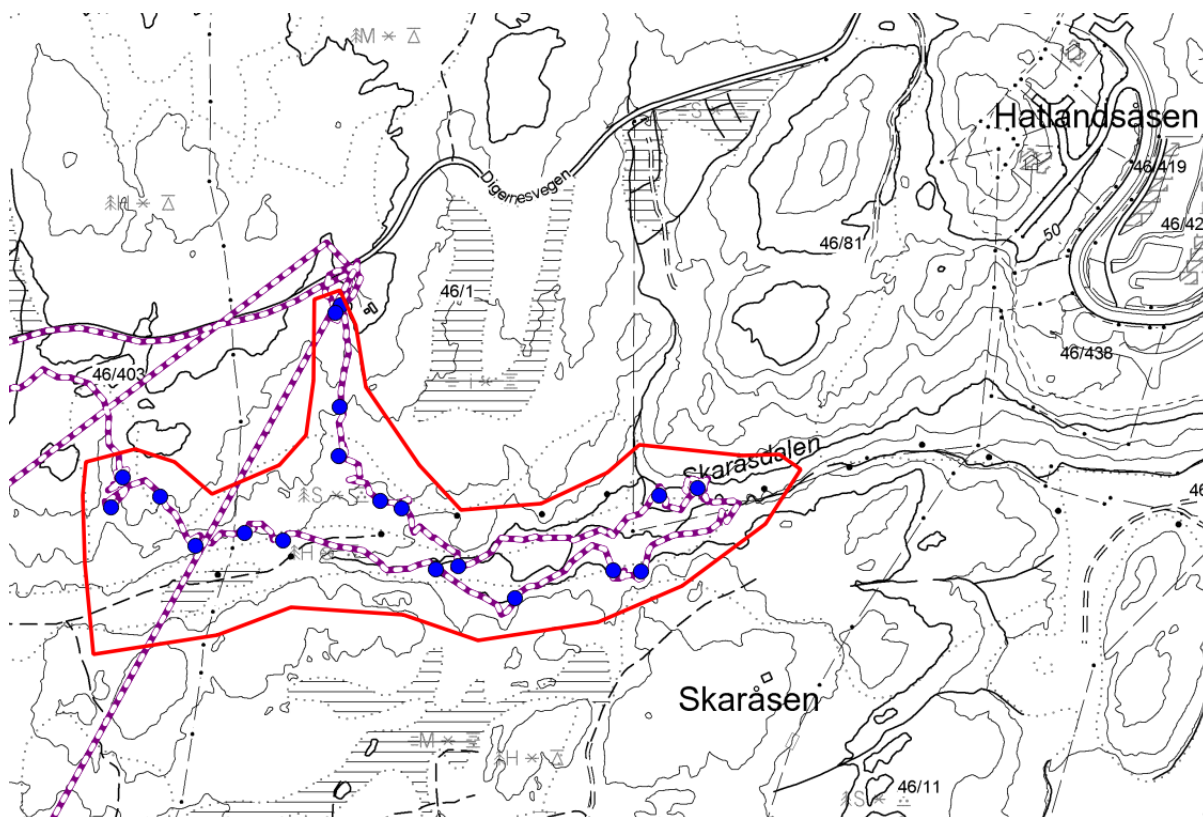
Del av helhetlig landskap: Sørvestre del av Stord er et nasjonalt kjerneområde for fattig boreonemoral regnskog, og avgrenset lokalitet er en av de større og mest artsrike av disse forekomstene.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (57 daa), høy vekt på artsmangfold (3 NT, 6 VU, 2 EN-arter og 1 CR-art), middels vekt på skogtilstand, middels vekt på store gamle trær og på topografi. Samlet sett gir dette en klar verdi som svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: Særlig flatehogst, treslagsskifte til fremmede treslag og hard hogst av hassel og andre edellauvtrær vil raskt kunne forringe naturverdiene her. En bør også være generelt forsiktig med hogst av andre stedegne treslag, da også de fleste av disse kan ha forekomster av krevende og rødlistede lavarter.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Regnskog
Utforming: Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 29/04/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 15.03.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 29.04.2018. Undersøkelsene ble foretatt i forbindelse med en samling med lavinteresserte i Sunnhordland, finansiert gjennom kartleggingsmidler fra Sabima (Gaarder 2019). Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvest på Stord, like sørvest for industriområdet på Heiane. Berggrunnen xx. Det er snakk om et øst-vestgående søkk i et ellers svakt småkupert landskap, samt inkludert noen tverrgående småsøkk mot nord. Lokaliteten grenser mot mer påvirket skog i øst, samt ellers for en stor del mot mer eksponert og fattigere skog oppe på ryggene/flatene på alle kanter (dvs skog med få eller ingen regnskogsarter).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er registrert som fattig boreonemoral

regnskog. Etter NiN er det antagelig mye blåbærskog (T4-1), samt litt rikere svak lågurtskog (T4-2). Nede i selve Skaråsdalen kommer det også inn våtmarksmiljøer, med myrkanntmark (V1-5/6) og fattig sumpskogsmark (V2-1). Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Furu er dominerende treslag. Ellers finnes litt bjørk, samt lokalt er det også innslag av rogn, kristtorn og så vidt hassel enkelte steder. Overveiende artsfattig og trivielt feltsjikt.

Interessen knytter seg særlig til forekomst av lav og da ikke minst skorpelav knyttet til regnskog.

På lauvtrærne ble det gjort en del funn av arter som fureflekklav (VU) og torneflekklav (VU), samt også kystskrifflav (VU) og gul pærelav (NT). I tillegg kan nevnes litt strylav i kyststry-gruppa, kanskje mest sannsynlig ringstry (NT). Det ble i vest også gjort enkeltfunn av stjerneflekklav (VU) og kjøttkraterlav (VU). Av moser forekommer dvergperlemose. Det er godt mulig med funn av regnskogslav her, men miljøet er såpass kalkfattig og med nokså begrenset av lauvtrær med intermediær bark, slik at potensialet nok er en del dårligere enn for regnskogslokaliteter litt lenger vest i dette området.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er gjennomgående snakk om skog i aldersfase (dvs hogstklasse V), med sparsomt med dødt trevirke og biologisk gamle trær. Grove lauvtrær og kraftige hasselkratt mangler, men det kan være at det er noe alder på de som forekommer. Noen enkle turstier går gjennom deler av området.

Fremmede arter: Ingen ble funnet innenfor lokaliteten.

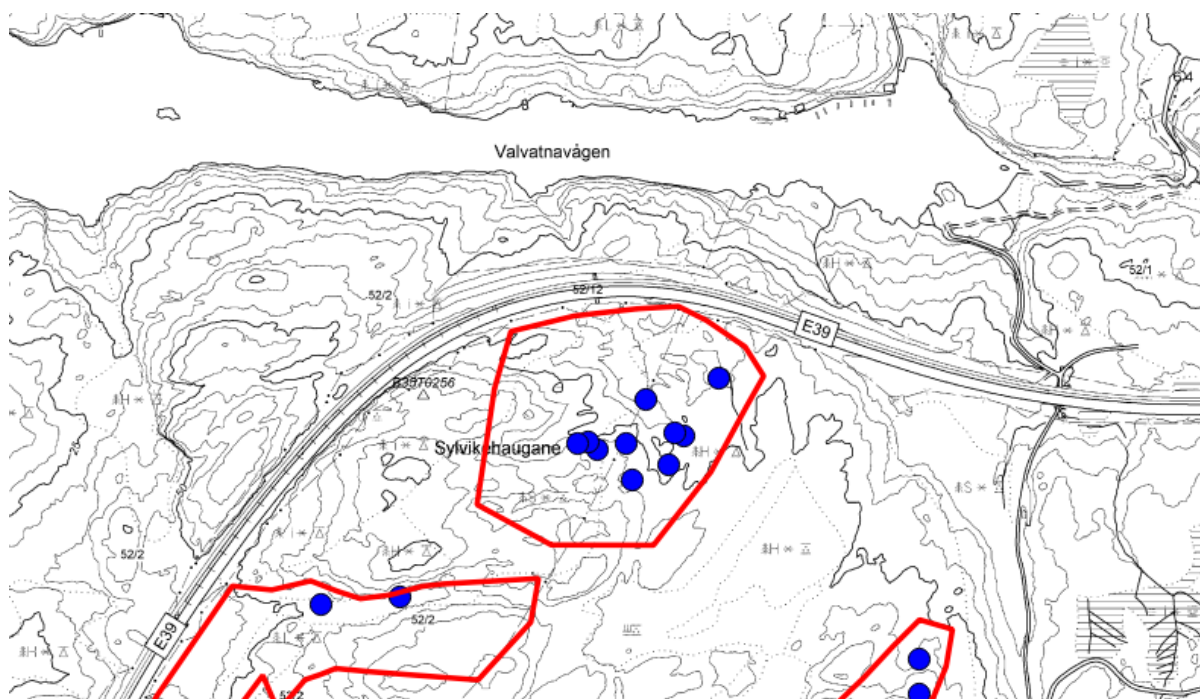
Del av helhetlig landskap: Sørvestre del av Stord er et nasjonalt kjerneområde for fattig boreonemoral regnskog, og avgrenset lokalitet er en del av disse forekomstene.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (40 daa), høy vekt på arts mangfold (2 NT, 5 VU), middels vekt på skogtilstand, lav vekt på store gamle trær og på topografi. Samlet sett gir dette verdien svært viktig - A, i første rekke som følge av artsfunn.

Skjøtsel og hensyn: Tettheten av truede, regnskogstilknyttede lav er såpass høy på lauvtrærne i området, at omtrent all hogst av slike, eller andre inngrep inntil som skader eller tørker dem ut, vil utgjøre en trussel mot slike truede arter. Ellers er det nok behov for litt buffersoner rundt lokaliteten der en ikke foretar flatehogst, for å unngå uttørking og andre negative kanteffekter.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Regnskog
Utforming: Rik boreonemoral regnskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 07/05/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er revidert av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 12.05.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 08.05.2018, sammen med en del andre fagfolk som Einar Timdal og Jon Klepsland, samt feltarbeid av Per Fadnes og Arne Vatten 29.04.2019. Denne ble foretatt i forbindelse med en work-shop om lav og lavparasitter i regnskog, ledet av Vitenskapsmuseet, NTNU. Dette er en tidligere naturbaselokalitet, registrert i 2014 som en del av ARKO-prosjektet, på oppdrag for Norsk Institutt for Skog og Landskap, der formålet spesielt var å studere artsmangfold knyttet til fattig boreonemoral regnskog i Hordaland (lok. 2 i Gaarder & Jordal 2016) (Gaarder 2019). Lokaliteten har nå bare fått enkelte supplement på artssiden og navnet er endra (frå "Geitåsen nord"), mens verken avgrensning eller verdi er endret. Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger helt sørvest på Stord, rett på sør- og østsiden av E39, der denne svinger mot øst, like sør for Valvatnavågen. Geitåsen er en lav ås (86 m o.h.) med litt småkuperte partier på nordsiden. Det er flere små dalsøkk, med lave bergvegger og forsumpete partier i enkelte av søkkene. Også en liten, naturlig dam som nok stort sett tørker ut i tørre perioder om sommeren. Berggrunnen består for det meste av grønnskifer, noe som gir grunnlag for en til dels kalkkrevende flora. Lokaliteten grenser dels mot E39 i nord, delvis også i vest, men der også mot en fattigere bergrygg. Mot toppen av åsen i sør grenser lokaliteten mot granplantefelt og

fattigere skog, og i øst går grensen mot uthogd skog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Det er noe varmekjær kildelauvskog her (anslagsvis 20 %) og ellers mye varmekjær lågurtskog og dels høgstaudeskog, dvs rik, frisk edellauvskog (anslagsvis 70 %). Bergveggene er kalkrike. De største naturverdiene på lokaliteten er knyttet til epifyttflora typisk for regnskogsmiljøer. Tresjiktet er variert, med sparsom forekomst av furu og høyt innslag av varmekjære treslag. Det er til dels mye hassel, men også lind, eik, svartor og ask (VU) forekommer. I tillegg sparsomt med barlind (VU). Av boreale lauvtrær finnes det bl.a. noe osp, rogn og selje, samt bjørk. Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Feltsjiktet er stedvis frodig med en del typiske edellauvskogsplanter, som falkbregne, slakkstarr, kystmaigull, skogfredløs (NT), ramslauk, mellomtrollurt, kusymre, skjellrot, nyresoleie, maurarve og bergflette. I dammen noe småtjønnaks, og i kanten grøftesoleie. Lungeneversamfunn finnes, men er ikke spesielt artsrikt. Det er likevel forekomst av bl.a. kystnever, buktporelav, rund porelav, vanlig blåfylltav og kystblåfylltav (NT). Særlig hassel har en til dels rik flora av mer eller mindre sterkt regnskogstilknyttede skorpelav, med både stjernerurlav (EN), tornflekklav (VU), kystskriftlav (VU), kystvortelav (VU), stjerneflekklav (VU) og gul pærelav (NT), samt en del rødflekklav (VU (denne har i etterkant blitt DNA-sekvensert til *Coniocarpon cinnabarinum*, se Frisch et al. 2020). På ask funn av *Mycolimbium pilularis* og *Navicella pileata*. På furu forekomst av *Micarea alabastrites*. På bergvegger vokser galleteppemose og glansperlemose, og på trær både småhinnemose og dvergperlemose. Mest sjeldne art var likevel funn av *Ulotia calvescens* (DD) på hassel, en sørlig moseart som bare så vidt er kjent fra Norge tidligere. Ellers noe av typiske mengdearter for regnskog som vanlig rurlav. Potensialet for å finne flere sjeldne og truede regnskogstilknyttede arter er høyt. Under feltarbeidet i 2018 ble de fleste lavartene gjenfunnet, og i tillegg ble ytterligere noen arter påvist. Dette omfattet bl.a. regnskogslavene kystkantlav (EN), storsporet rurlav (EN) og ringflekklav (VU), samt ullmose - en krevende art typisk for varmekjær kildelauvskog. I 2019 ble også ringflekklav (VU) påvist, samt antatt både rødflekklav (VU) og praktflekklav *Arthonia elegans* (VU), og i tillegg kattefotlav (som er mindre vanlig på Stord). I tillegg var det en tur med moseeksperter hit 9.5.2017 og da fant bl.a. V. E. Fedosov øygardsmose (NT) her. Per Fadnes rapporterer i tillegg om storsporet pærelav *Pyrenula macrospora* (EN) herfra.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen har en del eldre trær og noe dødt trevirke. Bl.a. ble det sentralt i området funnet ei gammel, delvis hul eik på rundt 3 meter i omkrets. Ospetrærne og dels hasselkrattene er noen steder ganske grove. Samtidig har området et visst hagemarkspreg og har nok vært til dels hardt beitet tidligere og beites ennå av sau. Byggingen av E39 tok sannsynligvis viktige deler av lokaliteten, og har ført til litt uttørkingseffekter i kantsoner mot nord og nordvest. Det har vært hogd hardt rett øst for lokaliteten, ikke helt snutt, men bare spredte trær står igjen.

Fremmede arter: Gran er plantet inntil lokaliteten mot sør, også til dels innenfor lokaliteten (men der det blir litt blanding med stedegne treslag som kan forsvare avgrensningen).

Del av helhetlig landskap: Sørvestre deler av Stord er et kjerneområde for boreal regnskog i Norge og denne lokaliteten ligger sentralt plassert i så måte. Den rike varianten, som preger denne lokaliteten, er derimot mye mer sjelden i distriktet og nærmeste sammenlignbare områder ligger trolig på Spissøya noen kilometer mot sørvest.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (39 daa), høy vekt på arts mangfold (hittil minst 17 rødlistearter, der de fleste er regnskogsarter), middels på skogtilstand og store gamle trær og middels på topografi. Samlet blir verdien svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: Fremmede arter som gran bør fjernes så snart som mulig, men da enten via uttak mot sørøst eller ved at de bare hogges ned og blir liggende. Alle former for fysiske inngrep og forsøk på terrengtransport gjennom avgrenset lokalitet er svært negativt. Samtidig er det viktig

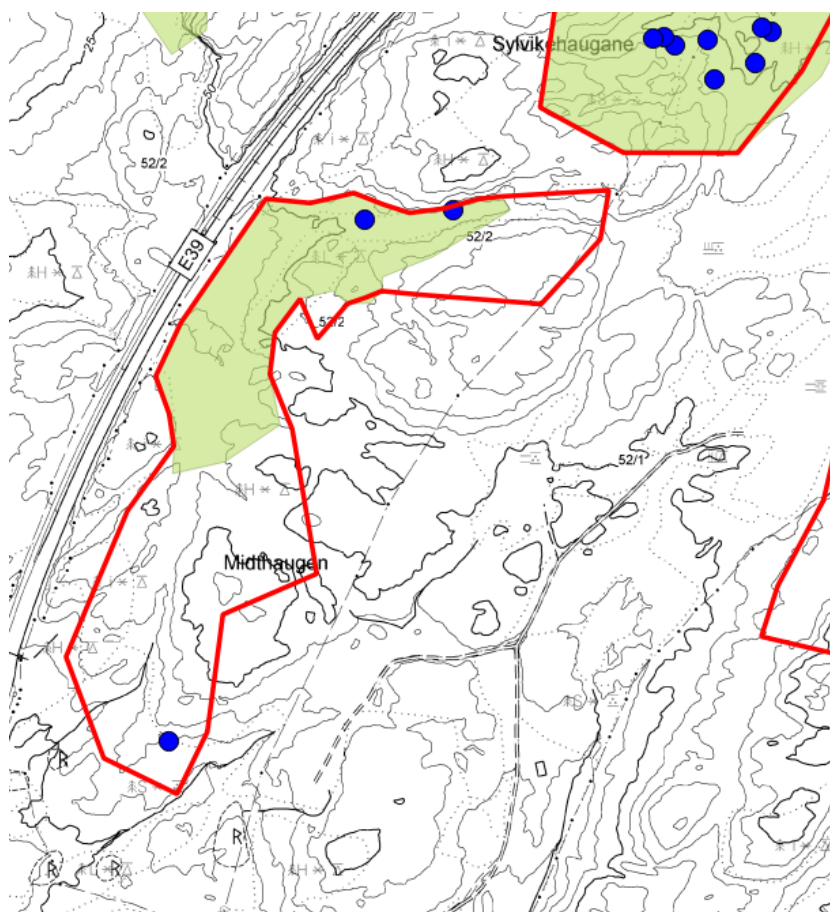
Lok. nr. 111 Sylvikehaugane forts.

å være svært restriktiv med inngrep i kantsoner mot E39, inkludert fjerning av trær som står i kantsona til vegen.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Grønn farge viser tidligere grense.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik sumpskog, kildeskog og strandskog

Utforming: Varmekjær kildeskog

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Rik sumpskog, kildeskog og strandskog F06 - Varmekjær kildeskog F0604 (50%), Regnskog F20 - Fattig boreonemoral regnskog F2001 (50%).

Feltsjekk: 04/03/2019 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning, basert på eget feltarbeid den 26. (alene) og 29.05.2014, sammen med Hans H. Blom, Per G. Ihlen og John Bjarne Jordal (lok. 3 i Gaarder & Jordal 2016). Undersøkelsene ble foretatt som del av ARKO-kartlegging, der formålet spesielt var å studere artsmangfold knyttet til fattig boreonemoral regnskog i Hordaland, på oppdrag for Norsk Institutt for Skog og Landskap. Lokaliteten ble først kartlagt av Bjørn Moe og Per Fadnes 16.07.2007 (lok. 82 i Moe & Fadnes 2008). Beskrivelsen er nå omarbeidet i samsvar med ny mal, oppdatert med ny kunnskap og lokaliteten er litt utvidet mot nordøst som følge av artsfunn der. Områdebeskrivelsen er supplert av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 15.03.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 29.04.2018, sammen med bl.a. Einar Timdal, Per Fadnes, Kåre A. Lye mfl. Denne siste undersøkelsen ble foretatt i forbindelse med en samling med lavinteresserte i Sunnhordland, finansiert gjennom kartleggingsmidler fra Sabima (Gaarder 2019). Lokaliteten ble også undersøkt av Per Fadnes og Arne Vatten 4.3.2019, noe som har gitt grunnlag for litt utvidelser i nordøst og en del utvidelse mot sør. Primært er supplementet begrenset seg til noen artsfunn. Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger helt sørvest på Stord, rett på østsiden av E39

like før denne svinger fra nord til øst etter å ha kommet opp under fjorden og fortsetter mot Leirvik og Bergen. Nordre del omfatter et lite søkk og noen delvis vestvendte skråninger, med innslag av enkelte bergvegger (for det meste fattige). Flere små bekkesig og det flate terrenget gir grunnlag for en del forsumpet skog. I søndre del er det mer fastmark og litt bergvegger. Berggrunnen består for det meste av grønnskifer, noe som kan gi grunnlag for en til dels kalkkrevende flora, uten at dette slår spesielt tydelig til her. Lokaliteten grenser for delvis mot E39 i vest og delvis mot fattigere og til dels tørrere skog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Det er mye sumpskog/kildeskog i søkkene (anslagsvis rundt 20%), både intermediaer og mer rik, dvs. varmekjær kildelauvskog. På knausene til dels fattig lyngfuruskog (anslag 20%), men også noe rikere lågurt- til svak lågurtskog i østre deler (anslag 20%). Hardt beitetrykk fra sau over lengre tid gjør vurdering av grunntyper på fastmark gjennomgående vanskelig. Ut fra artsmangfoldet bør partiene med fastmarkskog føres til regnskog. Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Moe & Fadnes (2008) påviste følgende arter: Svartor, myrtistel, blåkoll, grøftesoleie, soleihov, mjødurt, kysttjønnaks (i en stilleflytende bekk), slakkstarr, stjernestarr, grønstarr, ryllsiv, krypsiv, lyssiv og mannasøtgras. Karakterarten slakkstarr dominerer i feltsjiktet. Arter som blåkoll og myrtistel er tegn på beiting. Funn av bl.a. bergflette og skogfredløs (NT) i sør. Skoddelav (NT) vokser på stammer av svartor. Under feltarbeidet i 2014 ble flere av de samme artene gjenfunnet, inkludert skoddelav. I tillegg ble det i lia i nordøst funnet moser som dronningmose, dvergperlemose og småhinnemose, samt regnskogslaven tornflekklav (VU) på kristtorn, Micarea alabastrites og hornstry (NT) og ringstry (NT) på furu, og kystkorallav (NT) på en bergvegg. Det er potensial for flere krevende og rødlistede arter her. Under feltarbeidet i 2018 og 2019 ble det her i nordøst/øst også funnet bl.a. kjøttkraterlav (VU), randprikklav (VU), stjernerurlav (EN), gul pærelav (NT), kystskriftlav (VU), stabbesteinmose og vrengefellmose. I sør også funn av randprikklav samt av kystblåfylllav (NT), stjernerurlav (EN) og storporet rurlav (EN). For øvrig fant Per Fadnes vrangjordtunge (VU) i området alt i 2009, samt storsporet rurlav (EN) her i juni 2018.

Bruk, tilstand og påvirkning: E39 har nok i sin tid redusert arealet litt i vest, men påvirket trolig gjenværende skog i liten grad. Denne er i sein aldersfase til tidlig gammelskogsfase. Dødt trevirke finnes, om enn noe sparsomt. Området beites av sau.

Fremmede arter: Ingen observert innenfor lokaliteten, men flere finnes i nærområdet.

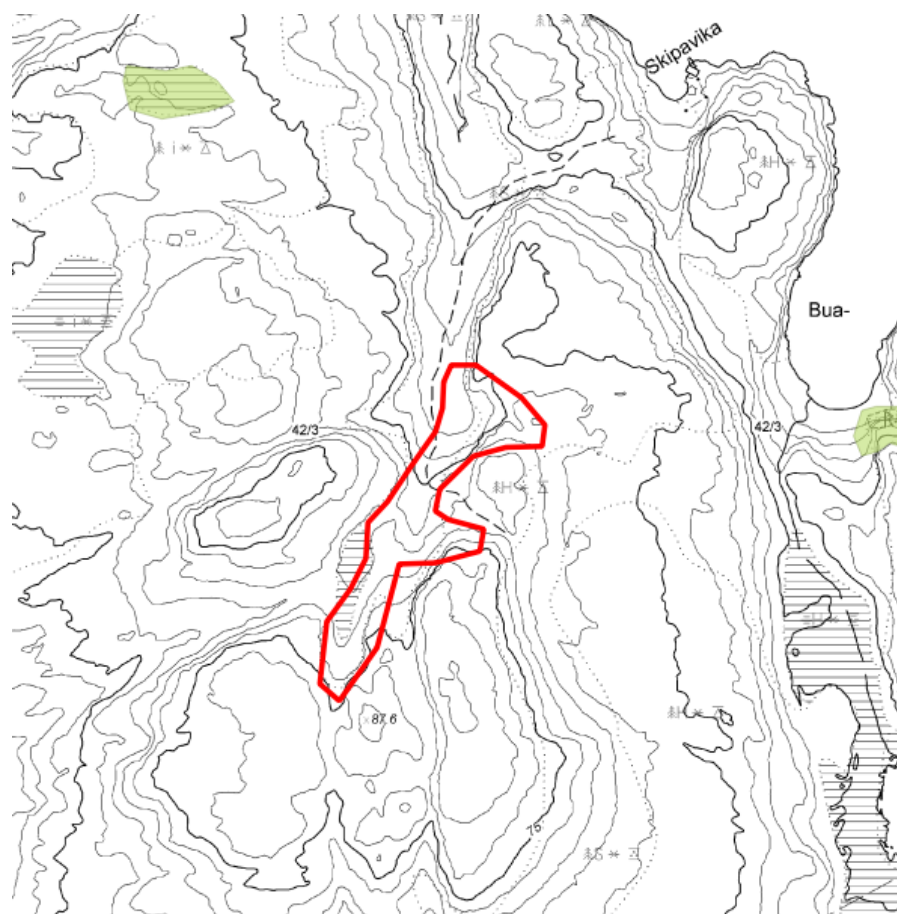
Del av helhetlig landskap: Svartorsumpskog forekommer hist og her i landskapet, men er ikke vanlige lenger, og særlig gjelder det såpass store og relativt intakte miljøer. Sørvestre deler av Stord er et kjerneområde for boreal regnskog i Norge og denne lokaliteten ligger innenfor dette nettverket.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (59 daa), høy vekt på artsmangfold (hittil minst 16 rødlistearter, der de fleste er regnskogsarter), middels på skogtilstand og topografi samt lavt på store gamle trær. Samlet blir verdien svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: Alle former for fysiske inngrep og forsøk på terrengtransport gjennom avgrenset lokalitet er svært negativt. Samtidig er det viktig å være svært restriktiv med inngrep i kantsoner mot E39, inkludert fjerning av trær som står i kantsona til vegen. Eventuelle fremmede arter som dukker opp bør fjernes raskt. Det er særlig viktig å bevare forekomst av ulike stedege lauvtrær her.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Regnskog
Utforming: Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 19/03/2019 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Jan Chr. Rivenæs den 16.04.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 17.03, 02.04 og 25.05.2018 og 19.03.2019, dels sammen med Per Fadnes og Arne Vatten. Undersøkelsene er gjort på fritiden (Gaarder 2019). Området har vært grovkartlagt tidligere ifm E39 traseen (Statens vegvesen, 2016), men området er ulendt og krevende, så potensialet for nye funn var stort. Kantsoner lengst nordøst ble oppsøkt av Geir Gaarder i 2012. Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området er nordgående dal sør for Landrøyvågen/Bårdsundet i Tysnes kommune. Det angitte området ligger i et dalføre med en liten bekk og små, intakte kystmyrer. Bergrunnen er dominert av sure bergarter (gabbroid bergart som veksler med granittganger). Terrenget er ulendt med et dekke av morene (relativt store steinblokker). Det er rikelig med mose og karplanter tilsvarende det man finner ellers i dette området.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Det er snakk om en fattig boreonemoral regnskog inntil et lite kystmyrssystem. Skogen er dominert av bjørk, furu og rogn og noe hassel, og det er rikelig med moser som er typiske for området.

Artsmangfold: Kartleggingen har fokusert på epifyttfloraen, der en rekke sjeldne rødlistede regnskogslav opptrer. På bjørk og rogn opptrer det hyppig med kystskrifflav (VU), mens det på rogn og dels hassel opptrer stjernerurlav (EN) (flere funn, både i nord og i sør), stjerneflekklav

Lok. nr. 113 Grønehaugen sentraldal forts.

(VU), flere funn av tornflekklav (VU), kystvortelav (VU) og gul pærelav (NT). Strylav (i slekten kyststry/ringstry/hornstry NT-VU) er relativt vanlig. Av andre lavararter kan nevnes storvreng og buktporelav. Vanlig rurlav opptrer rikelig lokalt.

Bruk, tilstand og påvirkning: I sørlige del og rett nord for det angitte området er det plantet noe granskog. Med unntak av disse granfeltene virker området upåvirket av nyere inngrep.

Fremmede arter: Ingen ble funnet innenfor lokaliteten.

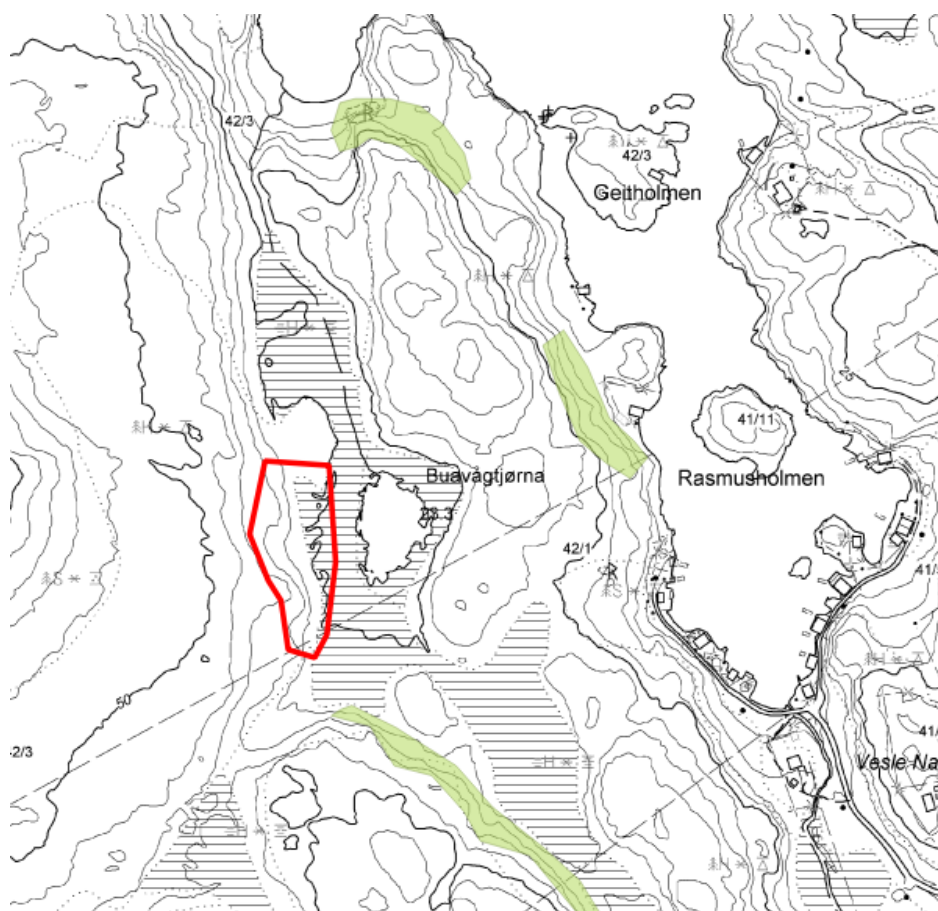
Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger innenfor et av kjerneområdene for fattig boreonemoral regnskog i Norge, med en rekke andre små forekomster, særlig mot nord og øst, i retning Reksteren og Beltestad.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog oppnår lokaliteten middels vekt på størrelse (12 daa), høy vekt på artsmangfold (hittil minst 7 rødlistearter, der alle er regnskogsarter), middels på skogtilstand og ellers lav vekt. Samlet blir verdien svært viktig - A, i første rekke som følge av funn av rødlistearter.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene er sterkt knyttet til stedeagne treslag som bjørk, furu, rogn og hassel, ikke minst sistnevnte, samtidig som de spesielle artene også er avhengig av et relativt fuktig, skyggefullt miljø. Skånsom fjerning av ikke stedeagne treslag som gran, samtidig som en unngår for store endringer i lys- og fuktighetsforholdene, er derfor det beste for naturverdiene. All hogst av stedeagne treslag er derimot negativt.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Regnskog
Utforming: Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 30/05/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Jan Chr. Rivenæs den 16.04.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 19.05 og 30.05.2018. Undersøkelsene er gjort på fritiden (Gaarder 2019). Området har vært grovkartlagt tidligere ifm E39 traseen (Statens vegvesen, 2016), men området er ulendt og krevende, så potensialet for nye funn var stort. Kantsoner lengst nordøst ble oppsøkt av Geir Gaarder i 2012. Rødlitestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i en øst-nordøst vendt skråning ca 50 meter vest for Buavågtjørna, sør for Landrøyvågen i Tysnes kommune. Det angitte området er ca. 110 meter i lengde og 40 meter i bredden. Det ligger nær en tidligere kartlagt regnskogslokalitet - Buavågtjørna Sør (A, svært viktig, BN00110506). Berggrunnen er dominert av sure bergarter (gabbroide bergarter med granittganger). Terrengtet er ulendt med løsedekke av morene (relativt

store steinblokker).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Det er snakk om en fattig boreonemoral regnskog inntil et lite kystmyrsystem. Skogen er dominert av bjørk, furu og rogn, og det er rikelig med moser som er typiske for området.

Artsmangfold: Mest interessant er epifyttfloraen, der en rekke sjeldne rødlistede lav opptrer. På bjørk og rogn opptrer det hyppig med kystskriftlav (VU), mens det på rogn opptrer flere funn av stjernerurlav (EN), ett funn av storporet rurlav (EN), flere funn av tornflekklav (VU - også på hassel) og gul pærelav (NT). Vanlig rurlav opptrer rikelig. Lungenever funnet sparsomt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Øst for området er det plantet granskog (antageligvis på 1960 tallet), mest vanlig gran.

Fremmede arter: Ingen ble funnet innenfor lokaliteten. Noen ungtrær av sitkagran er observert i nærheten.

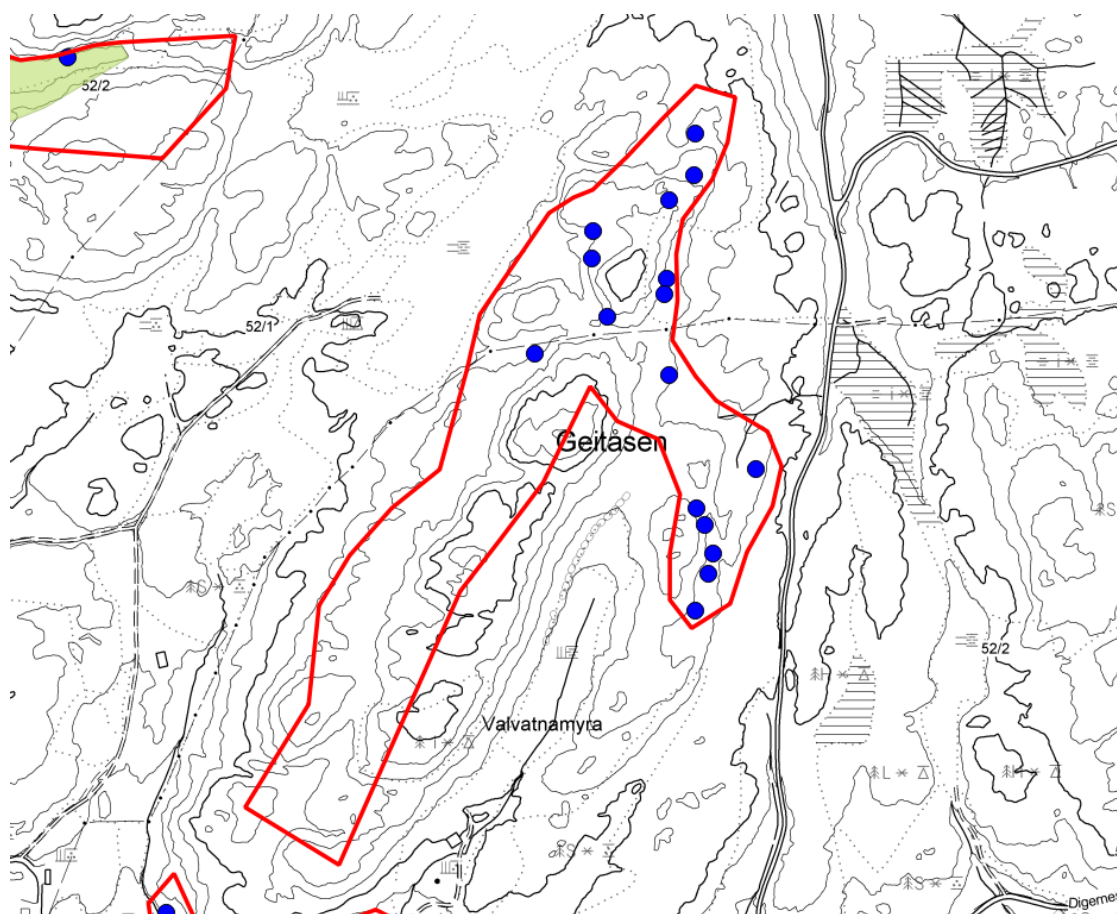
Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger innenfor et av kjerneområdene for fattig boreonemoral regnskog i Norge, med en rekke andre små forekomster, særlig mot nord og øst, i retning Reksteren og Beltestad.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog oppnår lokaliteten så vidt middels vekt på størrelse (6 daa), høy vekt på arts mangfold (hittil minst 5 rødlistearter, der alle er regnskogsarter), middels på skogtilstand og ellers lav vekt. Samlet blir verdien svært viktig - A, i første rekke som følge av funn av rødlistearter.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene er sterkt knyttet til stedeagne treslag som bjørk, furu og rogn, samtidig som de spesielle artene også er avhengig av et relativt fuktig, skyggefullt miljø. Skånsom fjerning av ikke stedeagne treslag som gran, samtidig som en unngår for store endringer i lys- og fuktighetsforholdene, er derfor det beste for naturverdiene. All hogst av stedeagne treslag er derimot negativt.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Regnskog
Utforming: Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 01/04/2019 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er beskrevet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 16.04.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 28.04 og 07.05.2018 (den 28.4 ble bare nordvestre deler oppsøkt), sammen med en del andre fagfolk som Einar Timdal, Jon Klepsland, Kåre A. Lye og John Bjarne Jordal. Den første undersøkelsen ble foretatt i forbindelse med en samling med lavinteresserte i Sunnhordland, finansiert gjennom kartleggingsmidler fra Sabima (Gaarder 2019). Siste tur ble foretatt i forbindelse med en work-shop om lav og lavparasitter i regnskog, ledet av Vitenskapsmuseet, NTNU. I tillegg kommer viktige bidrag fra Per Fadnes og Arne Vatten, bl.a. på en registrering de utførte 01.04.2019. Lokaliteten inngikk i NiN-undersøkelser i 2017.

Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger helt sørvest på Stord, sørøst for E39, der denne svinger mot øst, like sør for Valvatnavågen. Geitåsen er en lav sør-nordgående åsrygg, der avgrenset lokalitet ligger på nordre og nordøstre del av denne. Det er flere små dalsøkk, med innslag av lave bergvegger her. Berggrunnen består for det meste av grønnskifer, men denne gir ikke grunnlag for tilsvarende rik vegetasjon som på nærliggende Sylvikhaugane i nordvest (se lok 111 BN00103552). Lokaliteten grenser mot fattigere skog i nord og øst, mot kulturmark (åpen beitemark) i vest og litt mer usikkert mot tørrere og mer påvirket skog i sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dette er en intermediær utforming av fattig

boreonemoral regnskog. NiN-grunntyper er ikke særlig nøye kartlagt, men det er nok litt blåbærskog her, og kanskje mest svak lågurtskog, dels litt tørkeutsatt, samt innslag av lågurtskog i vest. I tresjiktet er det en del furu, samt noe hassel (særlig i vest), samt ulike boreale treslag og også litt eik (særlig østre deler) og kristtorn. Av boreale lauvtrær finnes det bl.a. noe osp, rogn og selje, samt bjørk. Fattig boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Feltsjiktet er ikke særlig godt undersøkt, men inneholder i vestre deler enkelte edellauvskogsarter som skjellrot og skogfredløs (NT). Også murburkne er funnet og vitner om den nokså kalkrike berggrunnen. På berghamre i vestre del opptrer randprikklav (VU) og kystprikklav (VU) sparsomt. Særlig hassel har en til dels rik flora av mer eller mindre sterkt regnskogstilknyttede skorpelav, med både stjernerurlav (EN), storsporet rurlav (EN), torneflekklav (VU), fureflekklav (VU), ringflekklav (VU) og gul pærelav (NT), samt en del rødflekklav (VU) samt trolig praktflekklav - *A. elegans* (VU). Også *Anisomeridium viridescens* ble funnet her (av JB Jordal), en regnskogsart som først helt nylig ble påvist i Norge. På bjørk og rogn funn av kystskriftlav (VU) og på bjørk også småhinnemose og dvergperlemose. På furu forekomst av *Micarea alabastrites*. På hassel også sølvpærelav. Ellers noe av typiske mengdearter for regnskog som vanlig rurlav. Under NiN-undersøkelsene i 2017 ble det gjort et par enkeltfunn av rødlistearter her av Åshild Idsø. Potensialet for å finne flere sjeldne og truede regnskogstilknyttede arter er godt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er ikke spesielt grovvokst og gammel, men bærer ikke preg av flatehogst og har innslag av eldre, hogstmodne trær. Partier i nordvest blir beitet av sau, mens de andre delene ikke bærer preg av å ha vært beitet i lengre tid.

Fremmede arter: Gran er plantet i nærområdet.

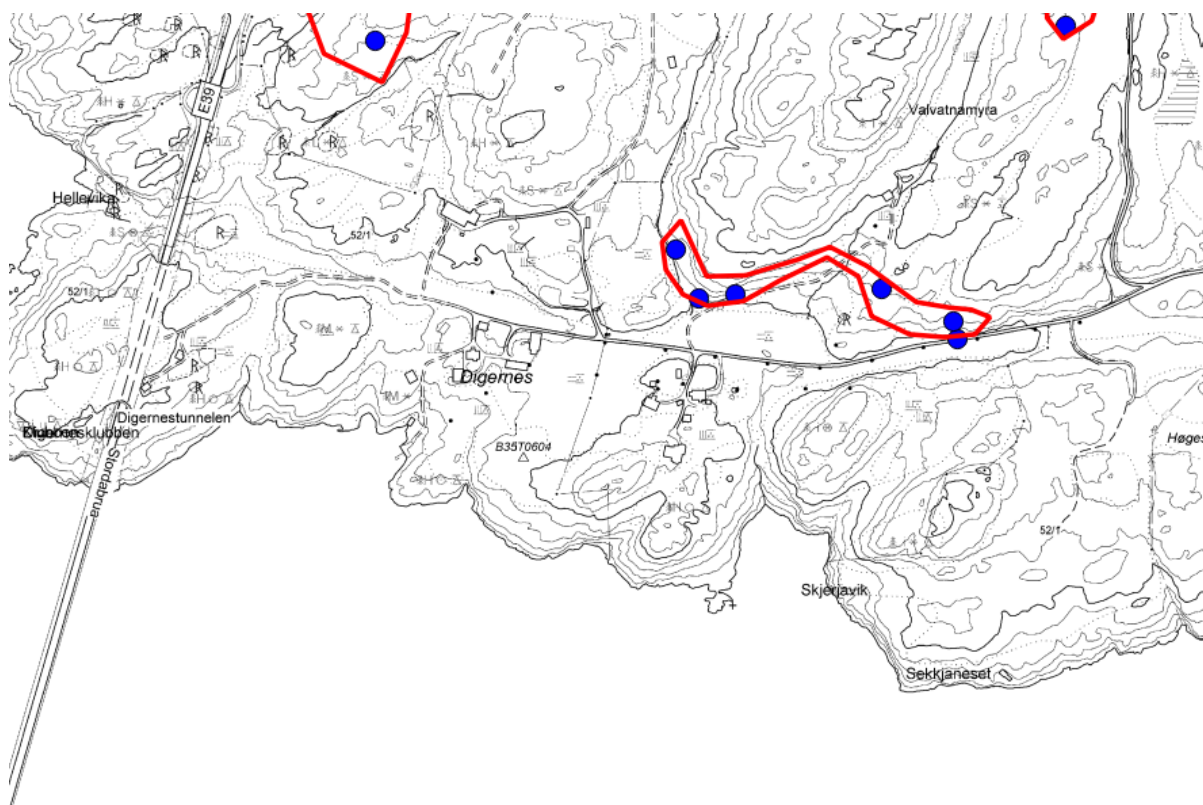
Del av helhetlig landskap: Sørvestre deler av Stord er et kjerneområde for boreal regnskog i Norge og denne lokaliteten ligger sentralt plassert i så måte.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (59 daa), høy vekt på arts mangfold (hittil minst 12 rødlistearter, der de fleste er regnskogsarter), middels på skogtilstand og ellers lav vekt. Samlet blir verdien svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene er sterkt knyttet til stedeagne treslag som bjørk, furu og rogn, og ikke minst varmekjære treslag som hassel, kristtorn og eik, samtidig som de spesielle artene også er avhengig av et relativt fuktig, skyggefullt miljø. Fremmede arter bør fjernes fra lokaliteten og nærområdet, mens hogst av de fleste stedeagne arter bør unngås da det kan medføre fare for at truede arter blir sjeldnere eller kan forsvinne fra lokaliteten.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype:	Regnskog
Utforming:	Rik boreonemoral regnskog
Mosaikk:	
Feltsjekk:	07/05/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er beskrevet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 16.04.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 07.05.2018, sammen med Einar Timdal. Undersøkelsen ble foretatt i forbindelse med en work-shop om lav og lavparasitter i regnskog, ledet av Vitenskapsmuseet, NTNU (Gaarder 2019). Rødlitestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger helt sørvest på Stord, sørøst for E39, der denne svinger mot øst, like sør for Valvatnavågen. Lokaliteten består her i praksis av ei litt usammenhengende, lauvrik og berglendt randsone mellom åpen innmark og skog. Berggrunnen består for det meste av grønnskifer, og er tydelig noe kalkrik.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Etter NiN er dette for det mest strengt tatt tresatt semi-naturlig eng på grensa mot gjødslet eng, men ut fra artsmangfoldet og naturverdiene blir det mest korrekt å registrere det som en rik boreonemoral regnskog. I tresjiktet er det bl.a. en del ask (VU), men også innslag av bl.a. lind. Boreonemoral regnskog er en sårbar naturtype.

Artsmangfold: Feltsjiktet er ikke særlig godt undersøkt, og bærer preg av langvarig beite og dels noe nitrofile forhold i partier. På berghamre og dels steinblokker vokser en del arter i lungenever-samfunnet, inkludert regnskogslav som prakthinnlav (VU), praktblåfiltlav (NT), kystblåfiltlav (NT) og randprikklav (VU). På gammel lind i øst ble prikkskriblelav (VU) funnet, mens det bl.a.

Lok. nr. 116 Digernes: sør for Valvatnamyra forts.

vokste sølvpærelav på hassel. Trollnype (VU) er funnet nær ved og kan også godt vokse innenfor lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området beites nokså jevnt av sau for tiden. Trærne må betegnes som til dels middelaldrende til nokså gamle, men uten større hulrom og det er sparsomt med dødt trevirke. Gårdsvegen til Digernes går like på sørsiden av lokaliteten. I praksis er lokaliteten bortimot to-delt med et åpent engstykke som går mot nord gjennom midtre deler.

Fremmede arter: Ingen spesielle arter ble notert.

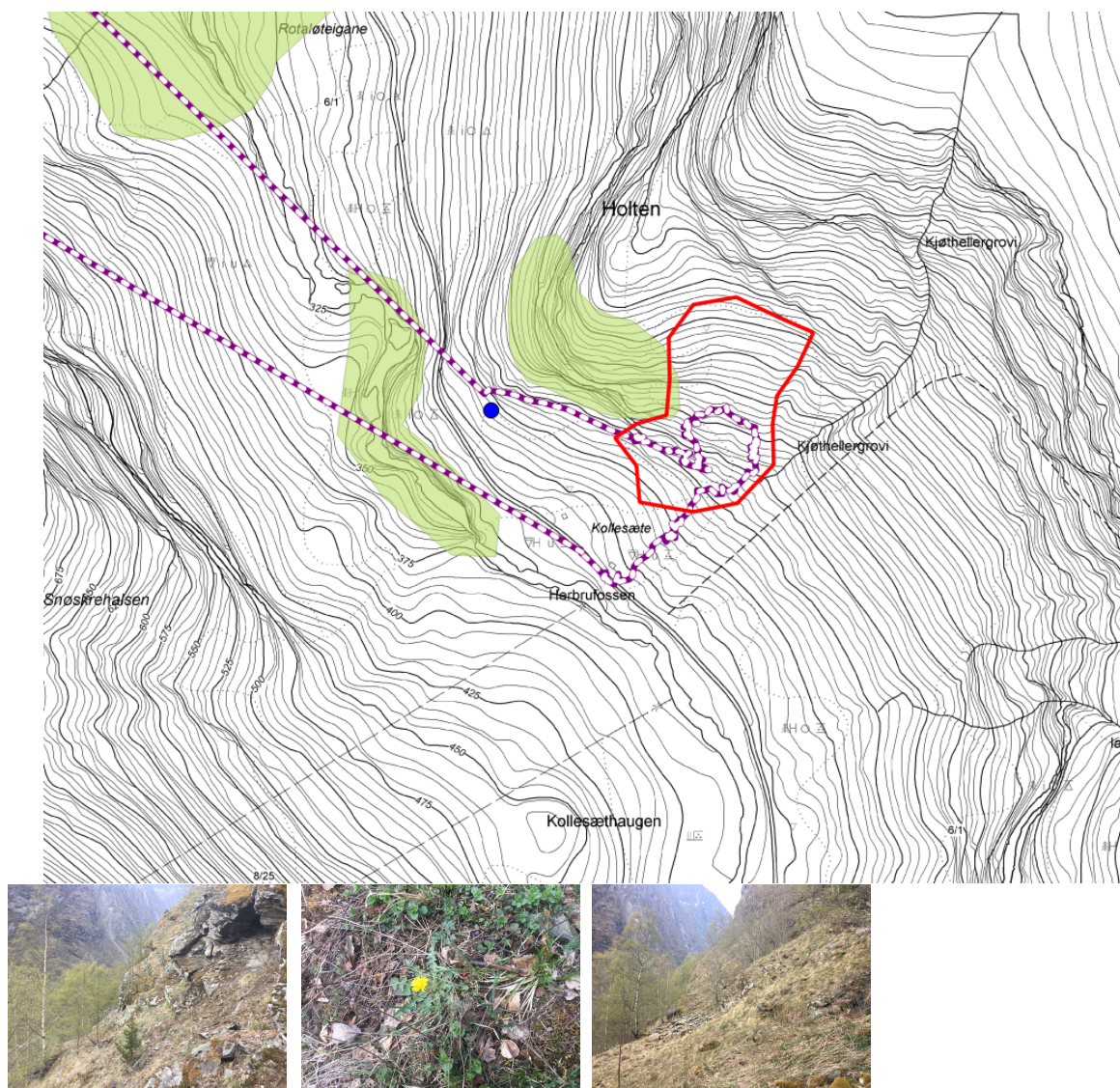
Del av helhetlig landskap: Sørvestre deler av Stord er et kjerneområde for boreal regnskog i Norge og denne lokaliteten ligger ganske sentralt plassert i så måte. Rik boreonemoral regnskog er vesentlig sjeldnere og har bare spredte lokaliteter i distriktet.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark fra 2015 for regnskog oppnår lokaliteten middels vekt på størrelse (8 daa), høy vekt på artsmangfold (hittil minst 5 rødlistearter, der de fleste er regnskogsarter), middels på skogtilstand og ellers lav vekt. Samlet blir verdien svært viktig - A, primært som følge av artsfunn.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene er knyttet til varmekjære treslag som ask, lind og hassel, samt berghamre som står i halvskygge under disse trærne. Et halvåpent landskap med godt innslag av gamle varmekjære treslag og stabile lys- og fuktighetsforhold er sentralt for å bevare artsmangfoldet.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik berglendt mark
Utforming: Rik grunnlendt mark
Mosaikk:
Feltsjekk: 26/04/2019 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder den 26.04.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid samme dag, sammen med en rekke andre lavinteresserte (Helene Lind Jensen, Jon T. Klepsland, Simen Kirkhorn, Anette Gundersen, Oddvar Olsen, Jan Ingar I. Båtvik, Kamilla Svingen, Johannes Anonby, Per Fadnes, Arne Vatten, Solfrid Langmo og Kåre A. Lye). Undersøkelsene ble foretatt i forbindelse med en fagsamling arrangert av Norsk lavforening, og finansiert gjennom kartleggingsmidler fra Sabima (Gaarder 2019). Det finnes flere artsfunn fra nærområdet (som kanskje kan henføres til også denne lokaliteten) av insekter, kartlagt av bl.a. Ole J. Lønnve og Kai Berggren i perioden 2013-2018. Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger noen kilometer oppe i Råsdalen, tilknyttet en litt markert rygg som kommer ned fra østsiden av dalen, og dermed danner ei sørvendt, tydeligvis

lun li i dalen. Her er det samtidig en del bergflå og mindre bergvegger. Berggrunnen er gneis, og i utgangspunktet nokså kalkfattig, men klima og topografi/eksposisjon gjør at det likevel er en del noe kalkkrevende arter her. Lokaliteten grenser ganske tydelig mot skog mot Kjøthellergrovi i sør. I nedkant, i vest er det ei beitemark som lokaliteten økologisk henger sammen med, men som ikke er inkludert siden det er snakk om en annen naturtype (semi-naturlig eng som bør registreres som egen lokalitet). I øst er det usikker grense opp mot rasmark og høyereliggende skog. I vest grenser lokaliteten til tidligere kartlagt naturtypelokalitet (Mork 2008, lokalitet Holten med naturbasenr BN00089982), registrert som sørvendte berg og rasmarker. Trolig burde disse to vært slått sammen, men vi undersøker ikke denne og beskrivelsen er såpass tynn at vi derfor har valgt å latt dem være adskilt inntil mer undersøkelser er gjort.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dette er noe sammensatt lokalitet, men der åpen grunnlendt naturmark er viktig (arealanslag kanskje 50%) av litt kalkrik type. I tillegg noe bergvegger av intermediær type (kanskje 20%), samt litt småskog som inkluderes av arronderingsmessige årsaker (ca 30%) - noe kulturpreget og dels tørkeutsatt lågurtskog dels også litt høgstaudekog.

Artsmangfold: Av trær i og nær lokaliteten er det mest bjørk, men også innslag av alm (VU) og noe gråor, samt enkelte seljer og rogn. Feltsjiktet er til dels rikt og under overhengende berg ble det funnet lokalt både gåsefot (EN) og hengepiggrø (NT). I enger og på grunnlendt mark en godt utviklet flora av tørrbakkearter med bl.a. gulmaure, hvitmaure, dvergmispel, lodneperikum, sølvmore, vårmure (lokalt en del), fjellodnebregne, bergmynte, gjeldkarve, piggstarr, skåresildre, fjellarve, vårveronika (NT), sandløvetann (muligens to ulike arter - men for unge til å kunne bestemmes) og krattfiol. For øvrig funn av gullstjerne og lerkespore i oreskog. Av særlig interesse var likevel mosefloraen, der det bl.a. ble funnet både duftsepter (CR - funnet 4-5 ulike steder) og Entosthodon cf pulchellus (tidligere bare kjent fra en lokalitet i Nord-Europa, med funn ovenfor Ljøsne i 2017 - hittil ikke vurdert for norsk rødliste). Også funnet av bl.a. enkelte klokkesmer (mulig småklokkesmer *Encalypta* cf *vulgaris* VU) og storslørrose (*Asterella lindenbergiana*). Av lav så vidt lungenever-samfunn, med lungenever, skrubbenever, lodnevreng, filthinnelav og olivenlav (NT). Ellers kan nevnes glasshårlav (VU) og en del rimrosettlav (VU). På alm ble almebroddsopp (VU) funnet. Lokaliteten har opplagt stort potensial for kravfulle og rødlistede insekter, og i det minste i nærområdet er det funnet bl.a. hagtornsommerfugl (EN), mørk rutevinge (VU) og svalestjert de siste par årene, alle arter som også bør trives innenfor avgrenset lokalitet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Trærne er unge til middelaldrende, og det har nok vært mer åpent i partier her tidligere. Området beites noe av hjort og antagelig fortsatt også av sau (i det minste bærer beitemarka preg av noe beiting, men også litt gjengroing).

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Nedre deler av Lærdalen har noen av de største arealene med åpen grunnlendt naturmark i Norge, og det er tydelig at dette miljøet også lokalt opptrer litt oppover i Råsdalen. Lokaliteten har viktige forekomster av enkelte av de mest kravfulle artene som er kjent fra dalføret, og må derfor antas å være en viktig del av disse miljøene.

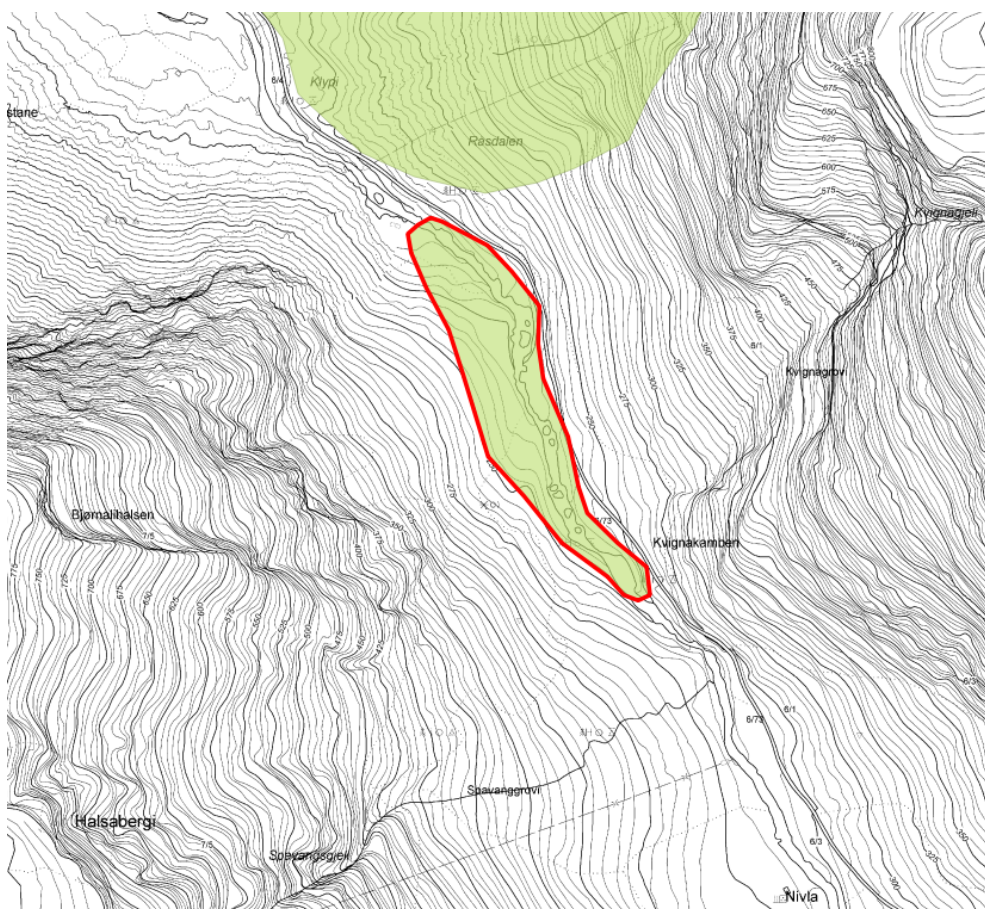
Verdivurdering: Basert på faktaark fra våren 2015 så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (24 daa), høy vekt på arts mangfold (minst 1 CR, 1 EN, 4 VU, 3 NT og en nesten ny for Nord-Europa), middels vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Samlet gir dette verdien svært viktig - A, særlig på grunn av arts mangfoldet.

Skjøtsel og hensyn: Et overveiende åpent, trefritt miljø (enkelte trær går bra) og et moderat beitetrykk er antagelig det beste for naturverdiene, som i stor grad er avhengig av et åpent, tørt og utpreget soleksponert miljø med lavvokst feltsjikt og uten oppbygging av strølag. Litt tråkklitasje er også helst positivt, men ikke mye (dvs litt hjort og sau er greit, mens en skal være mer restriktiv med geit).

Lok. nr. 117 Råsdalen: Kjøthellergrovi forts.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gammel boreal lauvskog
Utforming: Gammel gråorheggeskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 26/04/2019 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder den 26.04.2019, på bakgrunn av feltarbeid samme dag av Tom Hellig Hofton, Oddvar Olsen, Annie Ås Hovind, Maria Hertzberg, Rune Solvang, Erik Kagge, Åshild Hasvik, Helene Lind Jensen. Undersøkelsene ble foretatt i forbindelse med en fagsamling arrangert av Norsk lavforening, og finansiert gjennom kartleggingsmidler fra Sabima (Gaarder 2019). Lokaliteten ble først kartlagt i forbindelse med kommunal naturtypekartlegging av Geir Gaarder i 2002 (Bøthun 2003), naturbasenr BN00017574, har nå fått vesentlig revidert beskrivelse basert på ny mal og nye funn, noe endret avgrensning og økt verdi som følge av flere artsfunn. Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger litt oppe i Råsdalen, på vestsiden av dalen. Her er det partier med nokså frodig, gammel lauvskog, i til dels meget grov blokkmark. Berggrunnen er gneis (monzonitt/kvartsmozonitt), og i utgangspunktet nokså kalkfattig, men skogen er ganske frodig. Lokaliteten grenser mot elva i nedkant og ellers mot anna skog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ut fra observerte arter er gammel boreal lauvskog korrekt naturtype, dels gammel gråor-heggeskog og dels gammel boreal lauvblandingsskog. Etter NiN er det snakk om høgstaudeskog i ei sone nede langs elva, samt antagelig mer lågurtskog i mosaikk med blokkmark oppover i lia. Steinblokkene virker for det

meste intermediære til nokså kalkfattige.

Artsmangfold: I skogen dominerer gråor nede mot elva, mens det blir økende innslag av andre boreale lauvtrær som bjørk og rogn oppover i lia. I feltsjiktet ble bare nokså ordinære arter sett. Interessen her knytter seg særlig til lavfloraen (både på stein og trær) med forekomst av fuktkrevende lav. Elfenbenslav (EN) ble påvist på to berg og ett tre med samlet rundt 70 thalli. Grynkolve (VU) vokste rikelig på en steinblokk. For øvrig store mengder kort trollskjegg (NT), funn av praktlav (NT), skoddelav (NT), brun punktlav (VU - 3-4 berg), olivenlav (NT - to trær), hvithodenål (NT), rund porelav, skyggenål og kanskje bekkelundlav (NT). Av sopp ble taggblåskinn (*Amaurodon viridis*) (NT) funnet som ny for Lærdal (arten er ellers i Norden omtrent bare kjent fra Luster og to områder i Møre og Romsdal). For øvrig funn av andre noe kravfulle arter som rund porelav, samt arter som stor køllelav (*Baeomyces placophyllus*) og knøllav (*Placopsis*). Av moser ble kystskeimose (VU) overraskende nok funnet, en både sjelden og samtidig ganske kystbundet art som er utpreget vassdragstilknyttet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er snakk om en eldre skog, men som opplagt har vært mer påvirket tidligere og der høy produktivitet og mye gråor er en viktig årsak til at det nå tross alt finnes en del biologisk gamle trær og noe dødt trevirke. En gammel, gjengroende ferdselsveg går oppover dalen gjennom lokaliteten og det er tidligere beitemarker /kanskje gamle heimestølar) både ovenfor og nedenfor lokaliteten. Det er til dels plantet inn norsk gran langs elva.

Fremmede arter: Norsk gran er en fremmed art i dette landskapet.

Del av helhetlig landskap: Fuktig, skyggefull lauvskog med tilhørende rik lavflora forekommer noen steder i Lærdalsdalføret, men der dette er en av de mest artsrike, gode forekomstene.

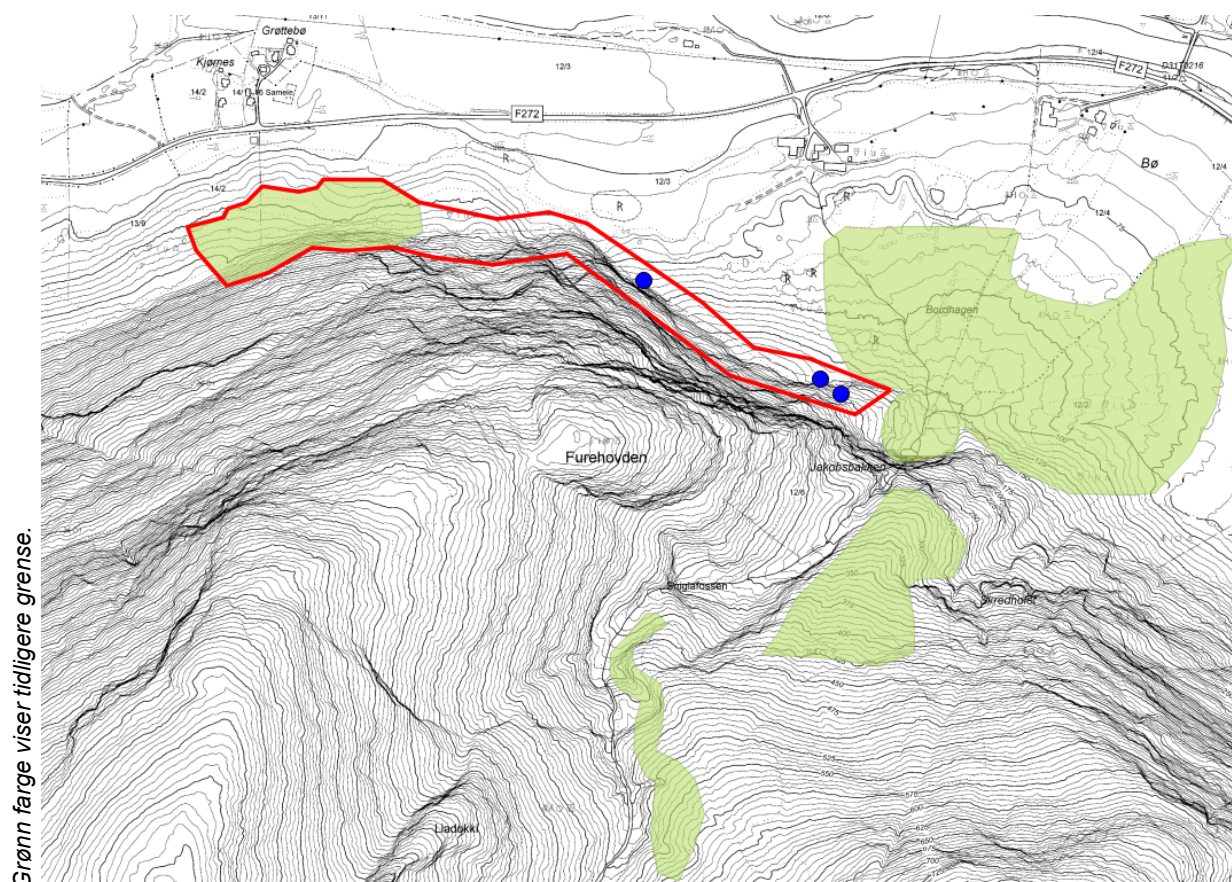
Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark for gammel boreal lauvskog fra våren 2015 oppnår lokaliteten middels vekt på størrelse (38 daa), høy vekt på arts mangfold (1 EN, 2 VU og 7 NT) og middels vekt på tilstand. Samlet gir dette verdien svært viktig - A, som følge av arts mangfoldet.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene er både knyttet til fuktige bergvegger i et stabilt miljø og til dels gamle lauvtrær. De fleste former for skogsdrift og fysiske inngrep kan derfor være negativt for rødlistede og truede arter.

Litteratur

Bøthun, S. W. 2003 Biologisk mangfold i Lærdal kommune. Aurland Naturverkstad BA. Rapport nr 2-2003.

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype:	Oseaniske berg
Utforming:	Fattig boreonemoralt oseanisk berg
Mosaikk:	
Feltsjekk:	27/04/2019 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder den 28.04.2019, på bakgrunn av feltarbeid 27.04.2019 av Norsk Lavforening (33 deltakere). Undersøkelsene ble finansiert gjennom kartleggingsmidler fra Sabima (Gaarder 2019). Dette er samtidig en revisjon av tidligere beskrevet lokalitet (BN00089977) kartlagt som del av supplerende naturtypekartlegging i Lærdal kommune (Fjeldstad mfl 2011) og da kartlagt av Kirstin M. Flynn Steinsvåg, Ulrike Hanssen og Geir Gaarder 05.10.2011. Den ble reinventert i forbindelse med kartlegging av elfenbenslav i 2018 (Hofton u.a.). Lokaliteten ble først oppdaget i forbindelse med konsekvensutredninger for ny E16 gjennom Lærdal (Gaarder 1993). Lokaliteten er nå noe utvidet mot øst, samt har fått oppdatert beskrivelse basert på nye funn. Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Furehovden ligger i den bratte nordvente lia mellom Grøte og Bø i Lærdal kommune, rett sør for Øygaard. Lokaliteten består av en bratt bergvegg ned mot beitemark og gammel beiteskog med blokkmark. Den har et godt utviklet lavsamfunn på bergveggen med fuktighetskrevede lavararter på grunn av lite snø vinterstid, som kommer av eksponeringen, topografien og klimaforholdene i området. Lokaliteten grenser noe diffust til berg med mindre lav høyere oppe i bergveggen. I nedkant (nord, øst og vest) grenser den til beiteskog på rasmarka under bergveggen (litt diffust i vest, som følge av at enkelte av artene også går ned i skogen på

steinblokker og trær), og til dels til beitemark (midtre deler) samt åpen rasmark (særlig i øst, der det etter hvert også er verdier knyttet til fossefall og hagemark). Berggrunnen i området består av forholdsvis harde og fattige bergarter, men enkelte artsfunn vitner også om litt mer kalkrike forhold.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten virker ut fra artsmangfoldet helt unik i Norge, og det er dermed også vanskelig å typifisere den korrekt. Ut fra DN-håndbok 13 så er det dels snakk om bergveggutforming innenfor naturtype bekkekløft, samt dels intermediære oseaniske berg. Her er sistnevnte valgt, siden de mest spesielle artene er utpreget oseaniske (i Norge), og selv om lokaliteten ellers på flere måter hører inn som en del av bergveggene. Den er muligens heller ikke helt enkel etter NiN, men mye av bergveggene er av intermediær type, selv om det nok også finnes noe fattigere samt noe rikere innslag her. De er samtidig lite tørkeutsatte (men heller ikke overrislet), dvs type T1-4/T1-5 for det meste. Inntil er det litt småskog, dels med preg av hagemark og dels noe rasmarkspreget, også denne av halvrik til nokså rik karakter (med bl. a. noe høgstauder som storklokke).

Artsmangfold: Dominerende treslag er bjørk, men det er også bl.a. en del selje og rogn her, samt gråor. I berget står det enkelte steder også noen lindetrær og så vidt alm (VU). Feltsjiktet er ikke spesielt rikt, men arter som laukurt og vårerteknapp er funnet, samt noe storklokke. I 2011 ble følgende notert i berget i vest: blåklokke, markjordbær, lintorskemunn, kvitmaure, sisselrot, bergfrue, gulmaure, prikkperikum, hvit bergknapp, vanlig arve, engsmelle, tiriltunge, gjellkarve, stankstorkenebb og kratthumbleblom. En del fjellarter ble også funnet i bergveggen som fjellmarikåpe, aurskrinneblom, rødsildre, ullarve, snøildre og tuesildre. Rødsildre ble også funnet i øst i 2019.. Det spesielle her er likevel lavfloraen, som strengt tatt ikke er spesielt artsrik, men som omfatter flere nasjonalt og dels internasjonalt sjeldne arter, samtidig som de her har geografisk sett uvanlig isolerte og økologisk sett spesielle forekomster. Mest sjeldne art er gul buktrinslav (EN), som her vokser med flere hundre thallus på berg over en strekning på 100-150 meter. Dette er i særklasse den rikeste lokaliteten i Norge (ut fra antall thallus så rommer lokaliteten 80-95% av Norges kjente bestand, samtidig som dette er eneste kjente sted den vokser på berg. Det er samtidig en utpreget ytterkystart, noe som gjør forekomsten geografisk sterkt avvikende. Også to andre arter med lignende utbredelsesmønstre opptrer her til dels rikelig - hårkrinslav (VU) og liten praktkrinslav (NT), der dette også for hårkrinslav sannsynligvis er landets rikeste lokalitet. En annen spesielt interessant art er elfenbenslav (EN), som her har en av sine tre kjente lokaliteter i Lærdal (og på Vestlandet), med noen ti-talls thallus spredt på bergveggene. Det er i tillegg mye praktlav (NT) her, spredt med skoddelav (NT) og kort trollskjegg (NT). For øvrig kan nevnes arter som grynporrelav, rund porrelav, grynfilltav, skrubbenever, musllinglav og til dels mye eikelav.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen under bergrota er generelt preget av husdyrbeite og har for en stor del karakter av hagemark. Deler beites fortsatt av storfe (midtre deler), mens andre deler er i litt gjengroing (selv om steinsprang/is og grov blokkmark uansett gir et nokså åpent landskapsbilde her).

Fremmede arter: Fra kartleggingen i 2011 nevnes innplantning av gran samt en del platanlønn (SE). Dette er nok primært i ytterkantene av lokaliteten i vest, og ser samlet sett ikke ut til å være noe stort problem hittil.

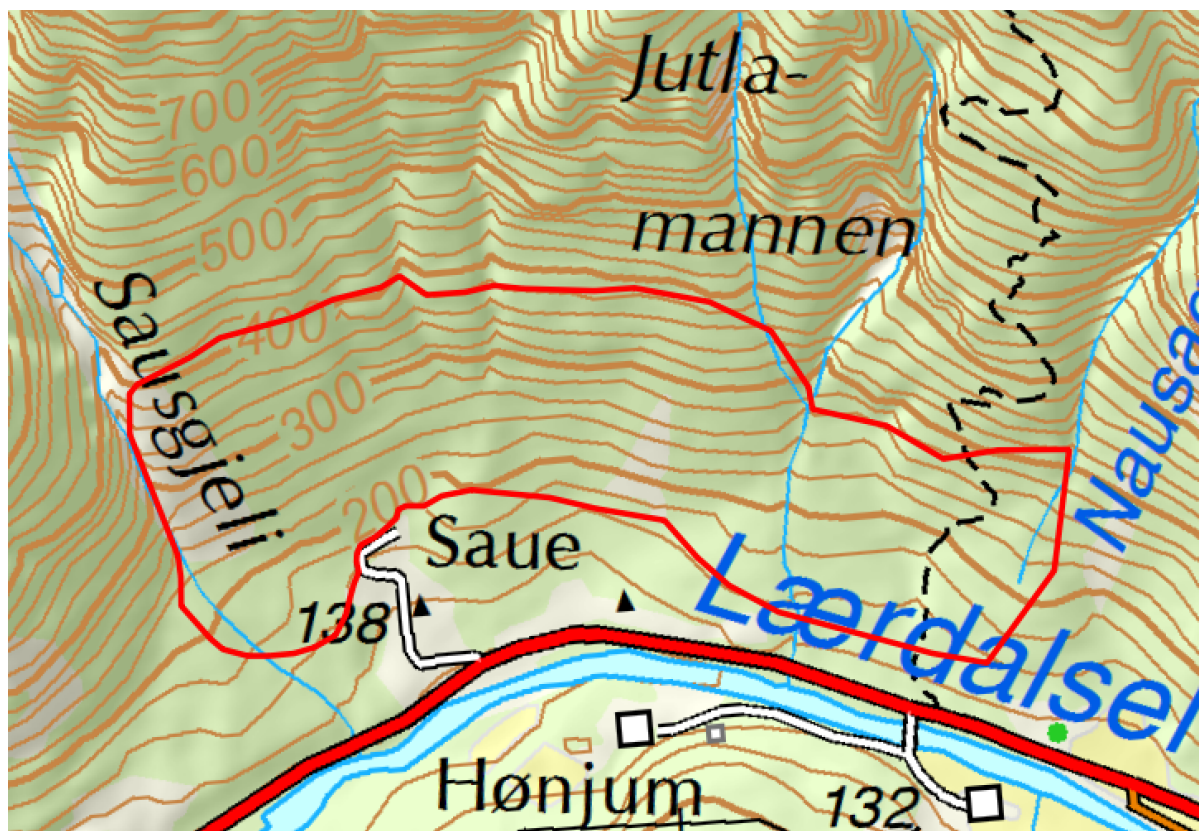
Del av helhetlig landskap: Fuktig, skyggefull lauvskog med tilhørende rik lavflora forekommer noen steder i Lærdalsdalføret, men der dette er en av de mest artsrike, gode forekomstene. Samtidig er noen av artene sterkt oseaniske og geografisk avvikende, slik at viktige trekk ved lokaliteten må betegnes som unike og isolerte.

Verdivurdering: Basert på faktaark for oseaniske berg fra 2015 så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (60 daa), høy vekt på artsmangfold (2 EN, 1 VU og 3 NT-arter) og middels vekt på

påvirkning. Samlet gir dette verdien svært viktig - A, noe som styrkes av det unike artsmangfoldet. **Skjøtsel og hensyn:** Naturverdiene er i stor grad knyttet til ei sone på nedre deler av bergveggene, med arter som krever periodevis stabilt høy luftfuktighet (om vinteren?) og samtidig antagelig også et nokså lysåpent miljø. Fysiske inngrep vil være ødeleggende. Samtidig vil gjenvoksing helt inntil bergveggen også være negativt, men faren for dette virker liten. Da er det nok viktigere å unngå hogst av trær som står nær, men ikke helt inntil bergveggen.

Litteratur

- Fjeldstad, H., Bøthun, S.W., Flynn K.M., Gaarder, G. & Hanssen, U. 2011. Supplerende naturtypekartlegging i Lærdal kommune. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-30. 20 s. + vedlegg.
- Gaarder, G. 1993 Naturinventering i Lærdal, Sogn og Fjordane. Flora- og faunaundersøkelser på strekningen Lærdalsøyri - Tynjo. ØKOMOD Notat 1993.
- Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gammel edellauvskog

Utforming: Gammel almeskog

Mosaikk:

Feltsjekk: 27/04/2019 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble beskrevet 01.04.2011 av Geir Gaarder på grunnlag av Mork & Høberg (2008), der beskrivelsen i sin helhet fulgte denne kilden. Den ble først kartlagt av Korsmo (1975), basert på et besøk av ham 21.07.1974. Deretter var Geir Gaarder her et kort besøk i vestre del av lokaliteten 12.06.1995 (Gaarder 1995). Beskrivelsen i Naturbasen er basert på Bøthun (2003, lokalitet 9) sin kommunale kartlegging av biologisk mangfold, og hun baserte seg på de to ovennevnte kildene. I forbindelse med småkraftverkplanene ble deler av lokaliteten langs og øst for Jutlaelvi befart av Kjetil Mork, Geir Gaarder og Pål Høberg 03.06.2006. Avgrensning er litt justert sammenlignet med Bøthun (2003). Et mindre parti med fattig småskog med mye or langs elva ned mot E16 er tatt ut, da denne vurderes å være marginal i forhold til registrerte verdier. Derimot er det gjort en noe større utvidelse oppover i lia øst for Jukleelvi, da det er her noe av den mest artsrike og varmekjære vegetasjonen forekommer. Beskrivelsen ble supplert av Geir Gaarder

den 28.04.2019, på bakgrunn av feltarbeid 27.04.2019 av Norsk Lavforening (inkludert Jon Klepsland, Tom Hellik Hofton, Geir Gaarder, Annie Ås Hovind, Helene Lind Jensen, Per Fadnes, Kåre A. Lye mfl). De nye undersøkelsene ble finansiert gjennom kartleggingsmidler fra Sabima (Gaarder 2019). Lokaliteten har fått oppdatert beskrivelse basert på nye funn, mens det ikke er gjort endringer i avgrensning. Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i hoveddalføret i Lærdal, mellom Ljøsne og Byrkjo, vel ei mil ovenfor Lærdalsøyri. Dalen vender noe på seg her, og lokaliteten er plassert i den sørvendte bua. Den grenser mot fattigere skog i overkant og vest, beitemark i nedkant, mens Mork & Høberg (2008) vurderte at lokaliteten burde vært utvidet videre mot øst og oppover i lia i vest, men dette falt utenfor deres formål med feltarbeidet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Korsmo (1975) beskriver lokaliteten som en noe fattig alm-lindeskog, med innslag av gråor-heggeskog langs fuktige sig. Under vårt feltarbeid i 2006 påviste vi også noe rikere utforminger litt oppe i lia på østsiden av elva, dels i overgang mot rike kantsoner, berg og ur, samt lågurtskog. Viktigste naturtype er rik edellauvskog, men det er også innslag av andre prioriterte naturtyper som kantkratt (anslagsvis 10%) og sørvendt berg og rasmark (ca 20%) og rester av hagemark (ca 20%). Vegetasjon: Alm-lindeskog (D4) og Gråor-heggeskog (C3).

Artsmangfold: Korsmo (1975) nevner en del mer eller mindre nitrofile og næringskrevende arter, samt varmekjære arter som alm (VU), lind, hassel, åkermåne, bergmynte, springfrø og krattslirekne. I tillegg kommer kulturbetingede arter som neslesnylteråd og gulmaure. Under besøket i 1995 ble blådoggnål (VU), bleikdoggnål (NT) og skorpeglye (VU) funnet på gamle almetrær noe vest for elva. Under feltarbeidet i 2006 ble de fleste karplantene registrert av Korsmo (1975) gjenfunnet, med unntak av springfrø, krattslirekne og neslesnylteråd. I hvert fall de to førstnevnte forekommer sannsynligvis fortsatt, mens neslesnylteråd er såpass kulturbetinget at den kan være forsvunnet som følge av redusert beite og slått. I tillegg ble det funnet en god del andre kravfulle arter, spesielt sørlige og sørøstlige. Årsaken er mest sannsynlig at Korsmo må ha gått i nedre deler av lia, mens de mest artsrike, varmekjære plantesamfunnene vokser noe høyere oppe. Spesielt interessant er nok det østlige elementet (mye eng- og kantsonerarter), med sparsom forekomst av bakkefiol, samt arter som bakkemynte, kvit bergknapp, skogkløver, kransmynte, engtjæreblom og sandløvetann. Førstnevnte er på Vestlandet bare kjent fra et fåtall lokaliteter i Lærdal og Luster. Av edellauvskogsplanter kan nevnes både bergperikum (muligens østgrense for arten) og lodneperikum, samt myske, vårerteknapp og krattfiol. I tillegg vokser det spredt med lav knyttet til lungenever-samfunnet, dels på bergvegger og dels på trær (særlig lind) oppe i lia, som lungenever, skrubbenever, grynfiltlav og vanlig blåfiltlav. I Naturbasen er rødlistearten skoddelav oppgitt fra lia, mens Bøthun (2003) har lagt inn rødlistearten praktlav her. Begge deler bygger på en misforståelse, da disse artene bare er kjent fra sørsiden av Lærdalselva i denne delen av dalføret. Det ble forgjeves lett etter rødlistearten stammesigd på lindetrær, men arten ser så langt ut til å mangle her og for øvrig i Lærdal. Tidspunktet var ikke egnet for å lete etter marklevende sopp, og det ble bare gjort begrensede forsøk på å registrere insekter. For begge organismegrupper vurderes lokaliteten å ha stort potensiale for kravfulle og rødlistede arter. For sopp er det særlig mykhorizasopp sammen med hassel og lind som kan være av interesse, mens det for insekter trolig spesielt er ulike varmekjære eng- og kantsonerarter, men kanskje også vedboende arter. Andre påviste arter er svartburkne, humle, bakkemynte, bergmynte, trollurt, storklokke, myske. Supplement fra 2019: På gammel alm forekommer en del almebroddsopp (VU), bleikdoggnål (NT), klosterlav (NT), flere steder stuvkraterlav *Gyalecta derivata* (EN) og sparsomt med blådoggnål (VU). På almelæger noe almekullsopp (NT), skrukkeøre (NT), samt enkelte funn av taggblåskinn *Amaurodon viridis* (VU), almeknorteskinn (NT), narrepiggssopp og almeskinn (VU).

Feltsjiktet er ikke spesielt rikt, men inneholder arter som myske, laukurt, samt i kantsoner åkermåne og i øvre deler ble det også en liten forekomst med dalfiol (VU - regionalt meget sjelden). Mer sentralt i området ble vårveronika (NT) funnet. Det er opplagt potensial for flere sjeldne og krevende, rødlistede arter her.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området bærer noe preg av tidligere beite, men husdyrbeitet er trolig marginalt nå, selv om det går litt sau oppe i lia (fortsatt godt beitetrykk av sau på inngjerdet beitemark nederst i 2019). Derimot forekommer trolig noe hjortedyr, og mens Korsmo (1975) kommenterte at det forekom mye alm i feltsjiktet (småbusker antagelig) var det lite å se av dette i 2006, muligens som følge av nedbeiting av hjort. I 2019 var sterkt beitetrykk av hjort tydelig årsaken til manglende rekruttering av alm. Hjort hadde også beitet noe på gamle trær, men foreløpig ikke så hardt at de liten grad har drept slike trær. Det går en gammel sti oppover til Horndalen øst for elva, til dels noe opparbeidet. Det er spor etter små enger og rydningsrøyser ned mot kulturmarka, særlig på vestsiden av elva. Ellers har det opplagt vært jevnt uttak av trær her til ulike formål tidligere, da det er begrenset med dødt trevirke, men en del middelaldrende til gamle trær nå. Dette inkluderer også flere ti-talls grove almetrær med til dels innslag av ganske grov sprekkebark og hulrom. Som en kuriositet ble det registrert ei parabolantenne et godt stykke oppe i lia langs stien, med ledning ned mot dalbunnen, en slags moderne variant av de gamle løypestrengene (også rester av gamle løypestrenger finnes).

Fremmede arter: Ingen observert.

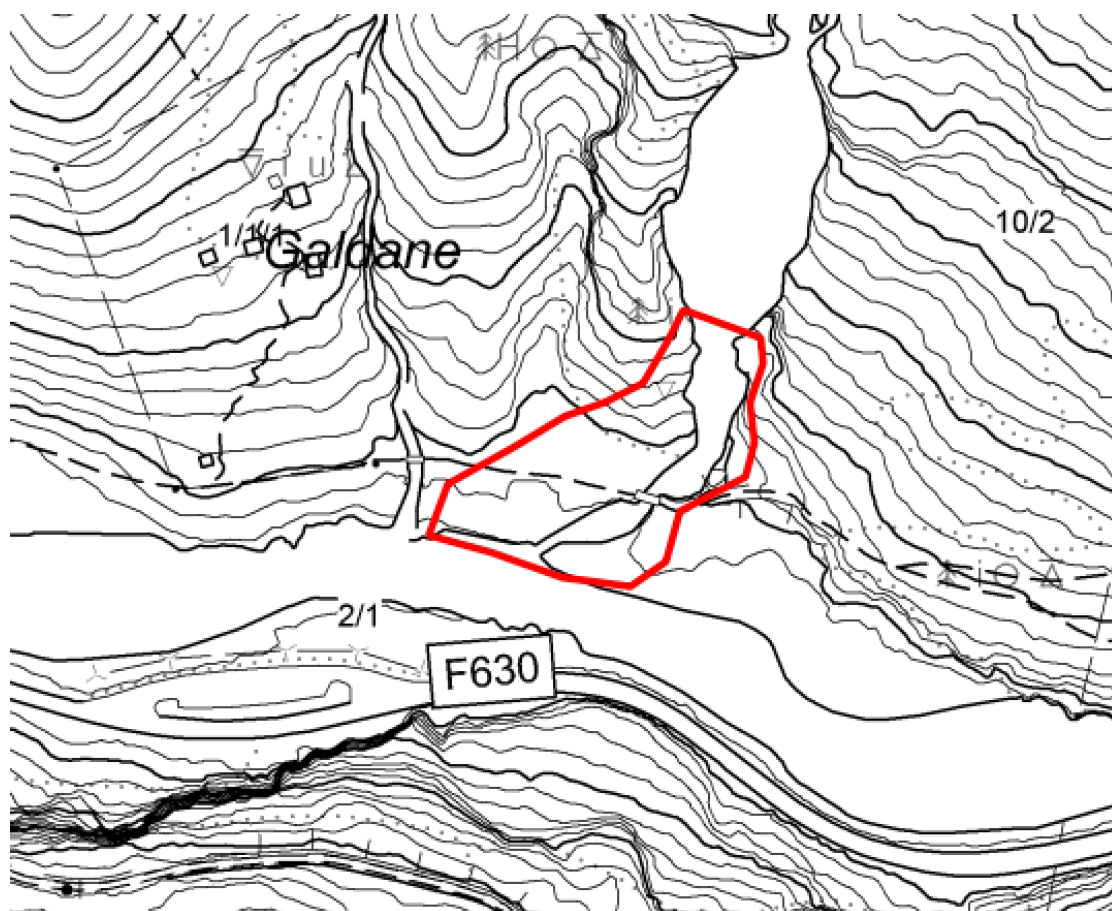
Del av helhetlig landskap: Det finnes noe edellauvskog i Lærdal, og dette er antagelig den største, mest velutviklede og helst også mest verdifulle av disse forekomstene.

Verdivurdering: Lokaliteten har tidligere fått verdien svært viktig - A, og de supplerende undersøkelsene støtter denne vurderingen fullt ut. Ut fra nye faktaark fra våren 2015 for gammel edellauvskog oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (444 daa, men bare deler tilfredsstiller denne typen), høy vekt på artsmangfold (1 EN, 6 VU, 5 NT) og stedvis middels til høy vekt på tilstand (men i snitt neppe mer enn lav vekt).

Skjøtsel og hensyn: De største naturverdiene er knyttet til forekomsten av grov, gammel og dels død alm. Hogst av alm er derfor svært negativt, men også det harde hjortebeitet som hindrer ny rekruttering av gamle trær utgjør på sikt en stor trussel mot verdiene. Betydelig reduksjon i hjortebestanden (i vinterhalvåret) er derfor nødvendig for å bevare verdiene på sikt. Et ekstensivt husdyrbeite vil derimot sannsynligvis være positivt som sommeren (men ideelt sett helst av storfe og ikke sau). Også hogst av andre stedegne lauvtrær (med unntak av gråor) er antagelig stort sett negativt, da det dels er funnet og dels er potensial for en del kravfulle og rødlistede arter knyttet til disse. Et mulig unntak kan være noe rydding av boreale treslag og små hasselkratt i nedre deler, hvis dette fører til et halvåpent landskap med høyt innslag av kraftige hasselkratt og gamle lauvtrær.

Litteratur

- Fjeldstad, H., Bøthun, S.W., Flynn K.M., Gaarder, G. & Hanssen, U. 2011. Supplerende naturtypekartlegging i Lærdal kommune. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-30. 20 s. + vedlegg.
- Gaarder, G. 1995 E16 Lærdal. Konsekvensutgreiing på tema Plante- og dyreliv. Miljøfaglig Utredning rapport 1995:8.
- Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.
- Mork, K. & Høberg, P. 2008 Jutlaelvi kraftverk, Lærdal kommune. Miljøvurdering. Multiconsult. Rapport, 38 s.

Naturtyperegistreringer

Naturtype:	Regnskog
Utforming:	Fosserøykskog
Mosaikk:	
Feltsjekk:	28/04/2019 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Naturtypelokaliteten ble først registrert av Jon T. Klepsland (BioFokus) i forbindelse med bekkekløftprosjektet (2009) i regi av DN og NVE, se Klepsland & Abel (2010). Beskrivelsen ble supplert av Geir Gaarder den 07.05.2019, på bakgrunn av feltarbeid 28.04.2019 av Norsk Lavforening (sammen med Tom Hellik Hofton, Anders Breili og Rune Solvang). De nye undersøkelsene ble finansiert gjennom kartleggingsmidler fra Sabima (Gaarder 2019). Lokaliteten har fått oppdatert beskrivelse basert på nye funn, samt litt utvidet avgrensning som følge av artsfunn. Også naturtype er endret for å samsvare bedre med ny metodikk og verdivurderinger (fra fosseeng til fosserøykskog). Rødlisterstatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Galdane i Lærdal kommune og avgrensningen omfatter nedre del av Store Sokni med omkringliggende areal, inkludert fosserøyksone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Bekken produserer en relativt kraftig og tilsynelatende stabil fosserøyksone som viser klassisk vegetasjonssonering med fosseeng av moseutforming nærmest nedslaget, og gras/urt-utforming lenger unna. Det inngår også en del nakne berg og blokkmark innenfor og utenfor fosserøyksonen. Nedenfor kryssende tursti er en smal sone med yrpåvirket krattskog av gråor langs bekken. Også på oversiden av den gamle

ferdselsvegen på vestsiden av elva er det enkelte yrpåvirkede oretrær. Ut mot Lærdalselvi står det mer storvokst, men mindre yrpåvirket gråor-heggeskog.

Artsmangfold: Fosseenga er dominert av sølvbunke, marikåpearter og hvitbladtistel. I tillegg inngår noe blåkoll, vendelrot, sløke og hundekveke i ytre del, mens det i indre del er dominans av moser som rødmakkmose, blodnøkkemose, stivlommemose og Anomobryum julaceum. På steinblokker i utkant av fosserøyksonen inngår bergfrue, snøsildre, svartburkne, olavsskjegg og putevrिमose. Den meget sjeldne fosserøykspesialisten fosseringlav Rinodina stictica (CR) finnes på tynnstammet gråor i krattskogen like nedenfor turstien. I tillegg inngår der skrubbenever, grynfiltrav, kystårenever og muslinglav. Fosseengsamfunnet virket heller artsfattig. Mosen Campylium protensum er beste funn derfra. Under feltarbeidet i 2019 ble fosseringlav gjenfunnet på en god del trær (noen ti-talls), på begge sider av bekken, inkludert et par trær på oversiden av stien vest for elva. Dette er sannsynligvis største kjente forekomst av fosseringlav i Lærdal (og dermed også i Norge og Europa). Også olivenlav (NT) ble påvist på trær, samt almebroddsopp (VU) på alm, og en hittil ubestemt knappenålslav (kanskje vortenål) ved basis av alm.

Bruk, tilstand og påvirkning: Stien (den gamle ferdsselsvegen gjennom Lærdalen, nå en mye brukt tursti) berører den viktigste delen av fosserøyksonen direkte (går tvers gjennom). Det er også foretatt noe kantklipping langs turstien.

Fremmede arter: Ingen observert.

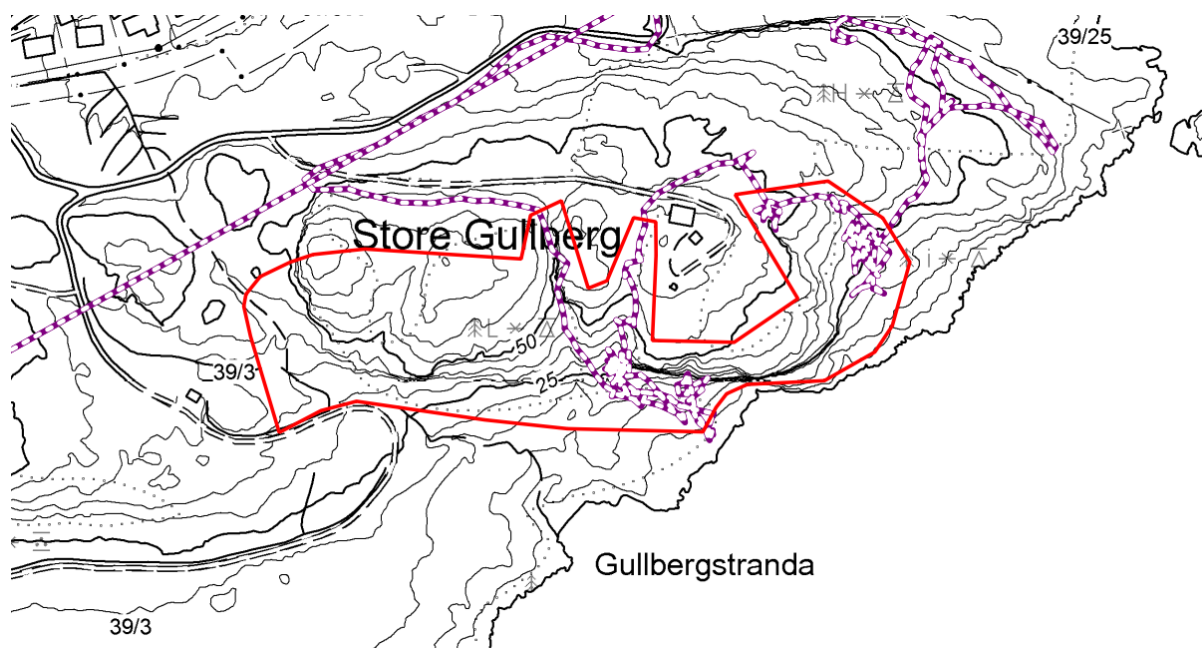
Del av helhetlig landskap: Det finnes en del fuktige miljøer i Galdane, der dette er det kanskje største og mest artsrike slike miljøet. Fosserøyskog er en regionalt meget sjelden naturtype, der mindre forekomster er også kjent fra enkelte andre steder i Lærdal, men der dette virker å være den største og viktigste.

Verdivurdering: Klepsland & Abel (2010): Stor og stabil fosserøyksone med klassisk vegetasjonssonering og forekomst av kritisk truet fosserøykspesialist tilsier at lokaliteten er svært viktig (A). Ut fra reviderte faktaark for naturtypen fra våren 2015 for regnskog så oppnår lokaliteten knapt middels vekt på størrelse (ca 5 daa), høy vekt på artsmanngfold (1 CR, 1 VU og 1 NT), middels til lav vekt på store gamle trær og skogtilstand, samt høy vekt på topografi og lokalklima (lungenever-samfunn mv betinget av fosserøyk). Samlet fører dette til at verdien svært viktig - A opprettholdes, som følge av artsfunnene.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør avsettes til fri utvikling med så få inngrep som mulig. Særlig viktig er det at gråorskogen på begge sider av stien får utvikle seg fritt, og at vannføringen ikke reduseres, siden bl.a. fosseringlaven er helt avhengig av begge deler. Vedlikehold av selve stien bør ikke være i konflikt med bevaring av naturverdiene.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.
Klepsland J. T. og Abel K. 2010. Naturverdier for lokalitet Galdane, registrert i forbindelse med prosjekt Bekkekløfter 2009. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Regnskog
Utforming: Rik boreonemoral regnskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 29/04/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er registrert i 2007, i samband med førstegongskartlegging av naturtypar etter DN-handbok 13 i Stord og Fitjar kommunar (lok. 81 i Moe & Fadnes 2008). Omtalen er litt supplert av fylkesmannen iht. nye krav til områdebeskrivelse. Skildringa er supplert av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 07.05.2019, på bakgrunn av eiga feltarbeid 29.04.2018, saman med ei rekkje andre lavinteresserte (Ulrike Hanssen, Solfrid Langmo, Jon Klepsland, Kåre A. Lye, Reidar Haugan, Lars Dalen, Eindar Timdal mfl.). Desse undersøkingane vart utført som del av ei samling for lavinteresserte i Sunnhordland, finansiert gjennom kartleggingsmidler frå Sabima (Gaarder 2019). Raudlistestatus for artar er etter raudlista for 2015 og for naturtypar etter raudlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i den sørvendte brattskrenten på sørsida av Store Gullberg, sør på halvøya som stikk ut mellom Leirvik og Stord verft. Den grensar mot sjøen lengst aust, og elles mot fattigare skog. Frå den bratte bergveggen har det rast ut store steinblokker som ligg i skråninga og på flata nedanfor. Den sørlege eksponeringa gir gunstig lokalklima, som saman med næringsrik berggrunn, m.a. grønstein og grønskifer, gir forhold for ein varmekjær og kravfull flora.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Moe & Fadnes (2008): Lokaliteten har både rik edellauvskog på rasmateriale og kalkskog på berg og grunnlendt jord. Det er også fleire

bergveggar på lokaliteten. Edellaauvskogen har tett tresjikt av alm (VU), hassel, kristtorn og ask (VU). Kalkskog med furu finst særleg i aust. I aust veks også barlind (VU) og lind. Grove blokker er sterkt tilgrodde med bergflette, som òg kryp utover skogbotnen og opp i trestammene. Ut frå feltarbeid i 2018 er det grunn til å stille spørsmålsteikn ved om det er kalkskog her, mest truleg er det primært ein rik lågurtskog, men i overgang mot kalkskog. Det er i tillegg klart at fleire lavartar visar at dette også er ein regnskog og da av utforming rik boreonemoral regnskog, og den er difor ført opp som hovednaturtype her (sidan flere av dei mest truga artane er knytt til typen, og den er nasjonalt sett mest sjeldsynt).

Artsmangfold: Kalkskogen med furu er lysopen, med artar som blodstorkenebb og gjeldkarve. Edellaauvskogen er tett og skuggefull, men inneheld mange karakterartar for rik skog. Av registrerte artar kan nemnast krossved, vivendel, ramslauk, sanikel, svartknoppurt, kransmynte, kusymre, skogfredlaus (NT), raggtelg, storfrytle, lundgrønaks, skogsvingel, hengeaks, fingerstorr, blåstorr og skogstorr. I bergveggar veks m.a. blankburkne, murburkne og svartburkne. Tillegg frå NBF ekskursjon 1994 (Salvesen 1995): Maurarve, åkermåne, myske og breiflangre. Lokaliteten har i lang tid vore kjent for å ha den største førekomsten av skjellporelav (VU) i Norge. Fleire hundre eksemplar veks på dei store blokkene her, oftast saman med bergflette. Kystblåfiltlav (NT), ringstry (NT), hornstry (NT) og kyststry (VU) finst òg i området. Pga. dei rike lavførekomstane har området vore mykje brukt til ekskursjonar. Under feltarbeidet i 2018 vart dei fleste artane attfunne, og i tillegg vart det gjort nokre nye funn av kravfulle, raudlista regnskogslav, både gul pærelav (NT), kystprikklav (VU), hjortetunge (NT), barkvorteskjell (EN). Også funn av skjelrot kan nemnast. Fleire av regnskogsartane vart funne i nordaust, noko som har ført til ein del utviding av lokaliteten i den retningen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det går ein traktorveg like ved lokaliteten i vest, men det er ikkje registrert nyare tekniske inngrep innanfor lokaliteten. Ein taktorveg og tursti også på nordsida, samt ein tursti som er ein del brukt (inkludert litt mindre hogstingrep) under berga i sørlege del av lokaliteten, ut mot sjøen.

Fremmede arter: Ikkje grundig undersøkt, men det veks m.a. fleire innførte mispel-artar her (av til dels høg risiko).

Del av helhetlig landskap: Det finst fleire lokalitetar med regnskog på sørlege del av Stord, som er eit kjerneområde for slik skog i Noreg. Men, det er få lokalitetar med rik boreonemoral regnskog her (om enn litt vest for Digernes).

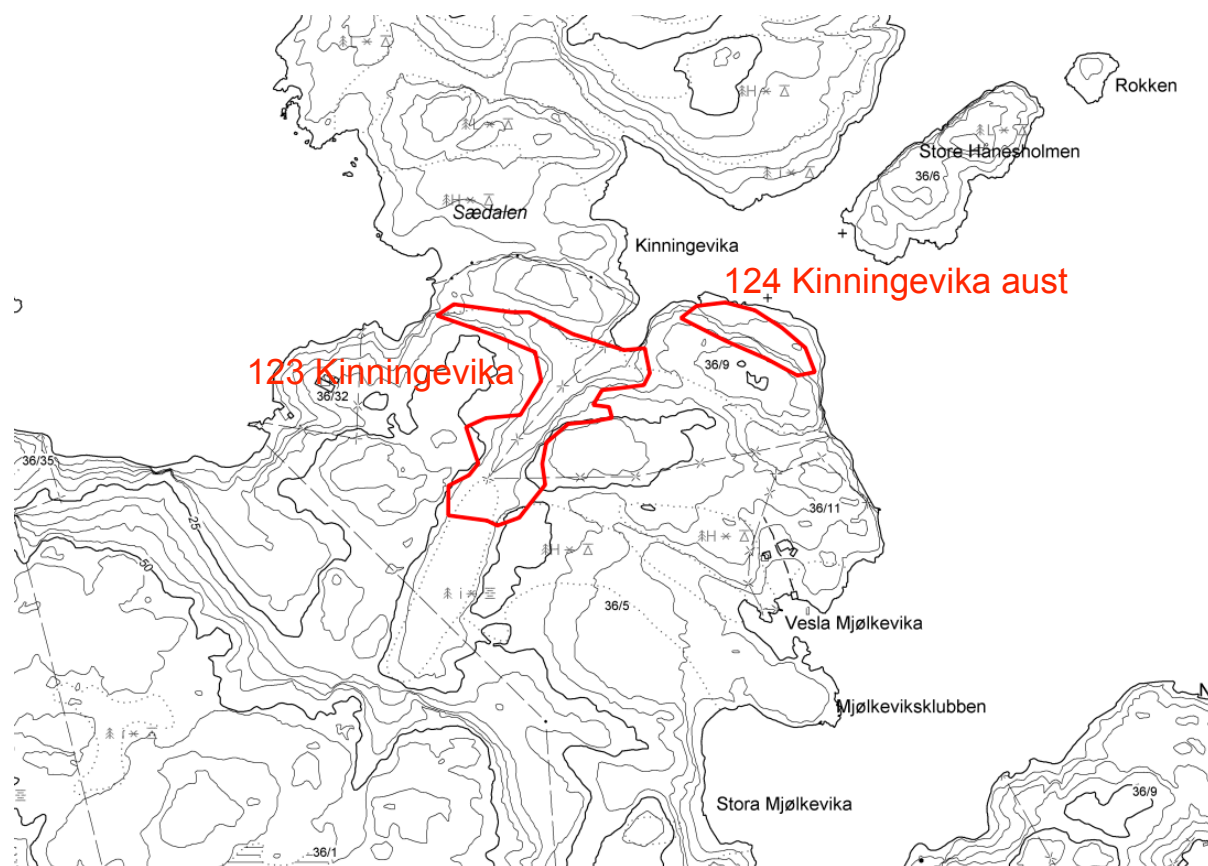
Verdivurdering: Moe & Fadnes (2008): Lokaliteten er ikkje så stor, men er artsrik, med fleire indikatorar på kalkrik berggrunn og fleire raudlisteartar, deriblant ein stor førekomst av ein sjeldan og sårbar art. På grunnlag av dette blir lokaliteten vurdert som svært viktig (A-verdi). Med grunnlag i faktaark for regnskog frå våren 2015 så får lokaliteten høg verdi på storleik (xx daa) og artsmangfald (1 EN, 4 UV - der to er relevante, 3 NT), medan det for skogtilstand, gamle tre og topografi vert låg til middels vekt. Artsmangfaldet fører til at verdien samla sett vert oppretthalden som svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: Det er viktig å fjerne framande artar, da m.a. mispler kan truge t.d. førekomsten av truga lavartar som veks på bergvegger. Flatehogst eller hogst av varmekjære, stadeigne treslag er også skadeleg for naturverdiane.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Moe, B. & Fadnes, P. 2008 Kartlegging og verdisetting av naturtypar i Fitjar og Stord. – Fitjar og Stord kommunar og Fylkesmannen i Hordaland, MVA-rapport 2/2008: 1-133.

Naturtyperegistreringer

Naturtype:	Regnskog
Utforming:	Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:	
Feltsjekk:	09/05/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten vart fyrst registrert i 2012, som ein del av arbeidet med faggrunnlag for kystfuruskog på oppdrag for Fylkesmannen i Hordaland (lok. 46 i Flynn & Gaarder 2012, Naturbasenr BN00088073). Skildringa er revidert av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 03.06.2019, på bakgrunn av eiga feltarbeid 09.05.2018. Denne registreringa vart gjort som del av ein work-shop om lav og lavparasittar i regnskog, leia av Vitenskapsmuseet, NTNU (Gaarder 2019). Raudlistestatus for artar er etter raudlista for 2015 og for naturtypar etter raudlista frå 2018. Lokaliteten har fått heva verdi som følge av nokre nye artsfunn.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg 700-800 m nordvest for Færavåg, like sørvest for Kinningevika i Nordvågen. Den omfattar ei lita, nordvendt kløft/dalsøkk med tilhøyrande sidekløfter og nordvendte lier med enkelte bergveggar. Berggrunnen består av gabbro eller dioritt og verkar ganske kalkfattig. Lokaliteten grensar for det meste nokså tydeleg mot fattigare og/eller meir eksponert skog på dei fleste kantar, men det er også planta litt gran i nordaust, og i sør er det ein intermediær svartormyrskog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten omfattar ein fattig variant av boreonemoral regnskog. Bjørk er vanlegaste treslag, medan det er mindre furu. I tillegg er det ein del rogn og nokre tre av osp, svartor og selje, og dessutan spreidd med hassel og innslag av eik. Etter NiN er fordelinga av grunntypar grovt vurdert å vere mest småbregnefuktskog (T23-7) i

overgang mot storbregneskog (T23-8), og noko blåbærfuktskog (T23-6) og tendensar til fattig myrskog (V7-2). I tillegg fattige bergveggar (T20-6).

Artsmangfold: Feltsjiktet er ikkje særleg rikt, og ingen spesielle artar vart funne. Av mosar vart det berre funne vanlege artar. Av lav vart det i 2012 funne spreidd med gul pærelav (NT) på rogn og hassel, og kystskriftlav (VU) på rogn og bjørk. Også noko gammalgranlav, vanleg rurlav og kattedotlav. Lungeneversamfunnet finst sparsamt, med artar som grynfiltlav, lungenever og meir sparsamt med kystnever, buktporelav og rund porelav. Tyrikjuke (NT) vart funnen på ein litt eldre furustokk heilt i nordaust. Under feltarbeidet i 2018 vart dei tidlegare observerte lavartane attfunne. I tillegg vart det gjort einskilde funn av kystvortelav (VU), truleg ringstry (NT) og stjerneflekklav (VU), alle regnskogslav. Generelt ser regnskogslav ut til å førekome spreidd og noko sparsamt over det meste av lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er stort sett i aldersfase og dels i eldre optimalfase, med lite dødt trevirke og biologisk gamle tre.

Fremmede arter: Det er så vidt litt norsk gran i kantsoner mot aust.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er ein del av eit større skoglandskap som er småkupert og variert, og der innslaget av boreonemoral regnskog er uvanleg høgt.

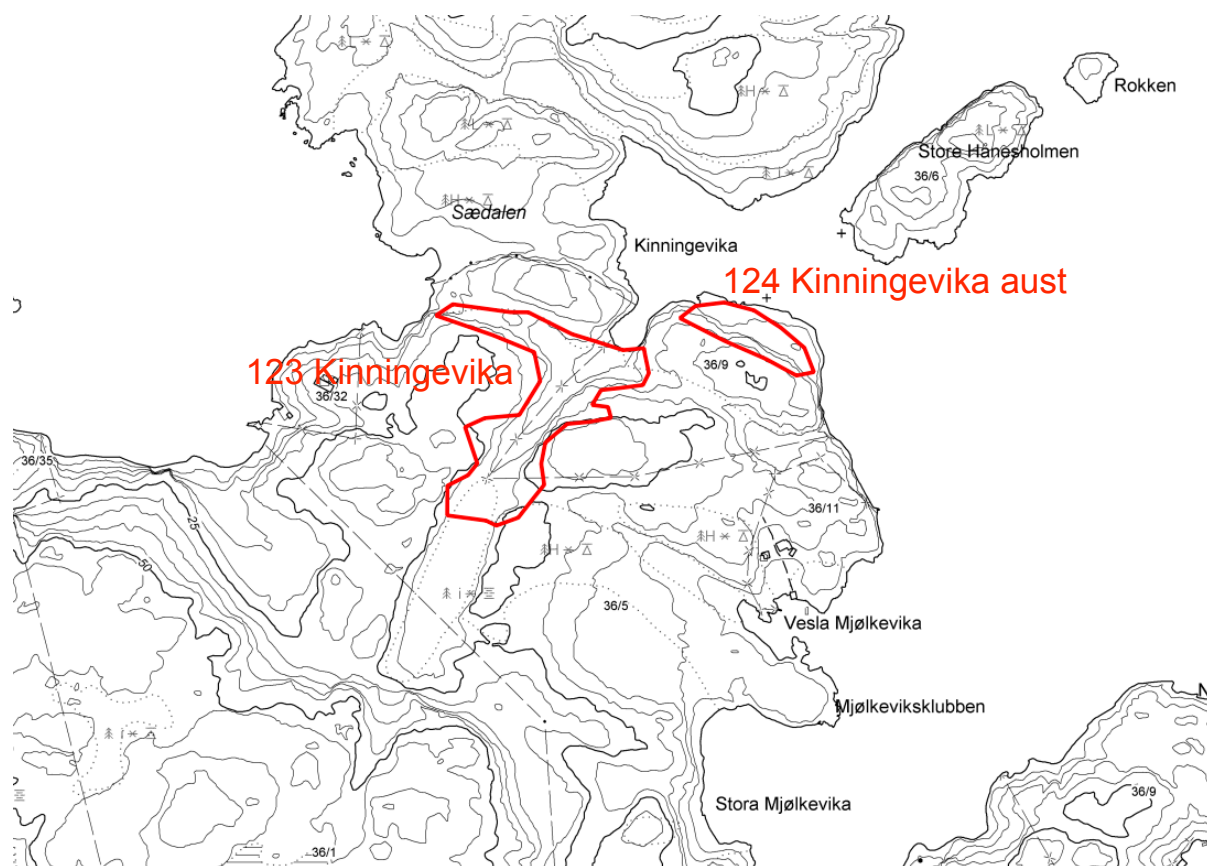
Verdivurdering: Lokaliteten fekk i 2012 verdien viktig – B. Med grunnlag i faktaark for regnskog frå våren 2015 får lokaliteten middels vekt på storleik (12 daa), høg vekt på arts mangfold (minst 3 VU-arter, samt ytterlegare 3 NT-arter), middels vekt på skogtilstand og ingen spesiell verdi på gamle tre eller topografi. Samla vert verdien da heva til svært viktig – A, særleg som følgje av nye funn av truga artar.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør få stå mest mogeleg urørt om ein vil ta vare på naturverdiane. Heimlege treslag bør ikkje hoggast, men all gran kan med fordel fjernast forsiktig. Skal det hoggast naturskog i området, bør det etablerast ei buffersone rundt lokaliteten, som ikkje blir flatehogd.

Litteratur

Flynn, K. M. & Gaarder, G. 2012 Kjølæg boreonemoral regnskog i Bømlo og Tysnes – resultat frå kartlegging i to prøvofelt i 2012. Miljøfaglig Utredning rapport 2012-41, 122 s. ISBN 978-82-8138-616-7.

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype:	Regnskog
Utforming:	Fattig boreonemoral regnskog
Mosaikk:	
Feltsjekk:	09/05/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdeskildringa er utarbeidd av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 03.06.2019, med grunnlag i eiga feltarbeid 09.05.2018. Denne registreringa vart gjort som del av ein work-shop om lav og lavparasittar i regnskog, leia av Vitenskapsmuseet, NTNU (Gaarder 2019). Raudlistestatus for artar er etter raudlista for 2015 og for naturtypar etter raudlista frå 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg 700-800 m nord for Færavåg, på søraustsida av Kinningevika i Nordvågen. Den omfattar ei nordvendt, ujamn skråning ned mot sjøen, i praksis eit øvre, bratt parti og deretter eit slakare parti før det på nytt vert brattare ned mot sjøen. Det er innslag av berre mindre bergveggar her. Berggrunnen består av gabbro eller dioritt og verkar ganske kalkfattig. Lokaliteten grensar mot sjøen og meir eksponert, fattigare skog i nord, samt også mot fattigare og meir eksponert skog i sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten omfattar ein fattig variant av boreonemoral regnskog. Viktige treslag er særleg furu, men også noko bjørk, osp og rogn. Etter NiN er det av grunntypar truleg mest blåbærskog, kanskje også noko bærlyngskog i kantsonar.

Artsmangfold: Feltsjiktet er ikkje særleg rikt, og ingen spesielle artar vart funne. Ingen spesielle mosar er heller funne. Av lav førekjem fleire regnskogsartar sparsamt, både kystvortelav (VU), kystskriftlav (VU), gul pærelav (NT) og truleg ringstry (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er stort sett i eldre optimalfase, med lite dødt trevirke og

Lok. nr. 124 Kinningevika aust forts.

biologisk gamle tre.

Fremmede arter: Ingen observert.

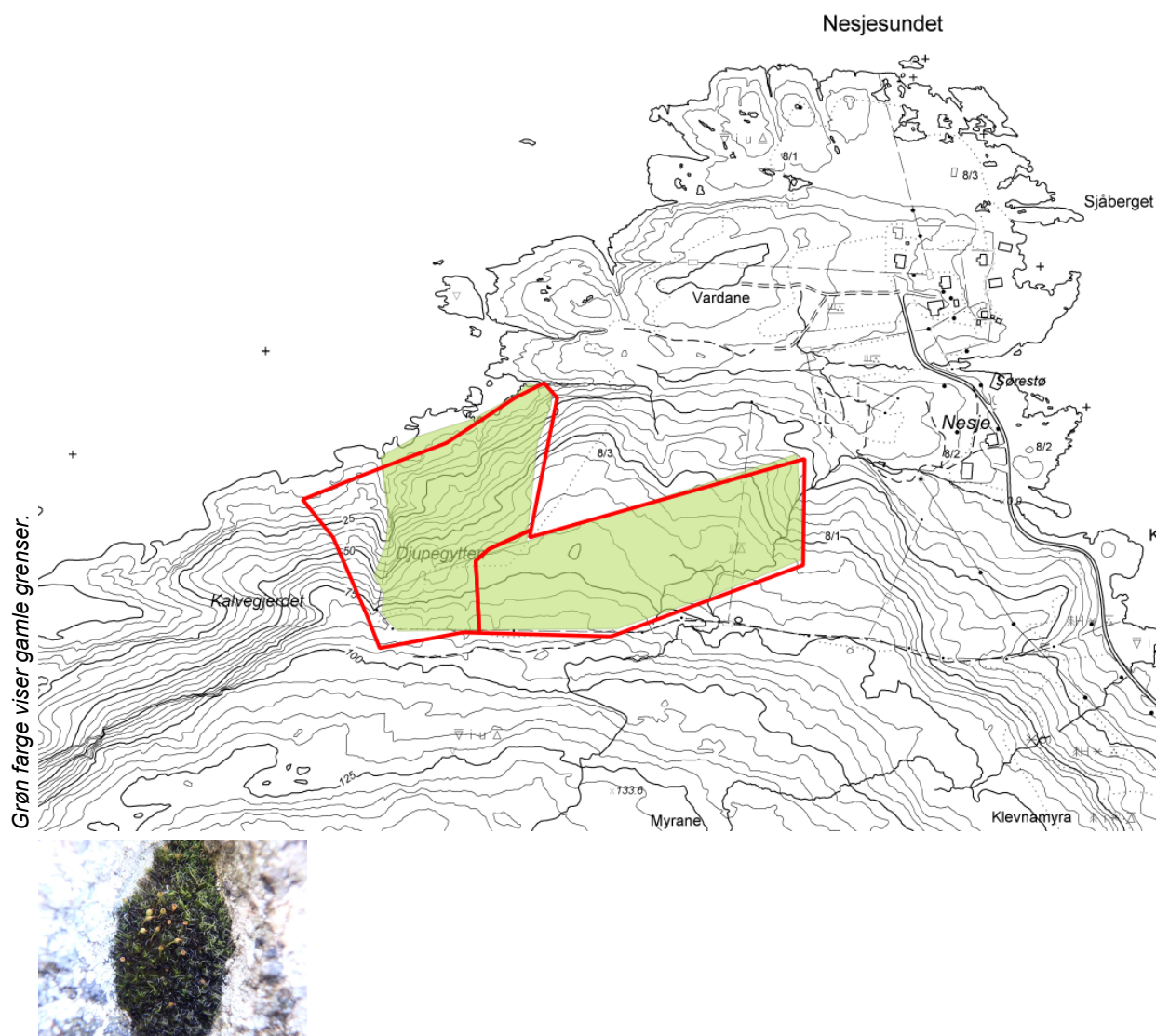
Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er ein del av eit større skoglandskap som er småkupert og variert, og der innslaget av boreonemoral regnskog er uvanleg høgt.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark for regnskog frå våren 2015 får lokaliteten låg vekt på storleik (3 daa), middels vekt på artsmangfold (2 VU-arter, samt ytterlegare 2 NT-arter), låg vekt på skogtilstand og ingen spesiell verdi på gamle tre eller topografi. Samla vert verdien da viktig – B.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør få stå mest mogeleg urørt om ein vil ta vare på naturverdiane.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Oseaniske berg
Utforming: Fattig boreonemoralt oseanisk berg
Mosaikk:
Feltsjekk: 03/05/2014 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Skildringa er utarbeidd av Geir Gaarder 04.05.2014 basert på eige feltarbeid 03.05.2014 saman med Oddvar Olsen. Kartlegginga vart gjort i samband med ein mosetur arrangert av Moseklubben til Nordvestlandet våren 2014 (Gaarder 2019). Lokaliteten var tidlegare kartlagt av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning, med grunnlag i eige feltarbeid 09.08.2003 (sjå NaturbaseID BN00031503), i samband med kommunal naturtypekartlegging for Bremanger kommune (Gaarder 2004). Også data frå den turen er inkludert her, men skildringa oppdatert som følge av ny mal og ny kunnskap og avgrensing litt justert (inkludert at delar av naturbeitemarklokalitet inntil vert teke med).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg på nordspissen av Frøya, litt vest for det nedlagte gardsbruket Nesje. Han omfattar eit parti med nordvendte, stort sett graskledde skråningar ned mot sjøen. Berggrunnen er her litt betre enn andre stader i regionen, truleg med noko glimmerskifer (og

kanskje kalkstein?), noko som har klare utslag på vegetasjonen. Det er ei trong lita kløft i vestre del, samt ein god del små berghamre her.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dels er det tørre til fuktige bergveggar av intermediær til noko rik type. I tillegg kjem ope, grunnlendt naturmark (fattig, intermediær og dels enno litt rikare), nokre fuktsig av middelsrik karakter og også litt naturbeitemark av frisk til veldrenert type og av lågurtkarakter. Det er vanskeleg å setje prosentvis fordeling.

Artsmangfold: I 2003 vart det registrert at i små bergskorter veks edellauvskogsplanter som ramslauk og kusymre. På små berghamre vart det m.a. funne fjellsmelle, svarttopp og raudlistearten låglandskvitkurler (NT, eit eksemplar). Nokre små myrsig har godt innslag av rikmyrsplanter med mykje engstorr og loppestorr, samt noko vill-lin og hårstorr og knytta til desse er det også noko naturengparti med m.a. smalkjempe og kystgrisøyre. Her vart også den raudlista lillagrå raudskivesopp funne. I 2014 vart i tillegg vårmarihand funne sparsamt og så vidt hinnebregne. I tillegg vart mosefloraen nærare undersøkt da. Av særleg interesse var da litt førekomst av arten øygardsmose (NT) på ein berghammar oppe i den vestre kløfta. Elles kan ein nemne m.a. litt spindelrose som vitnar om kalkrik berggrunn.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten har vore del av beitemarkene på garden, og helst beiter det enno noko sau her, sjølv om beitetrykket ikkje lenger er så høgt. Elles ingen fysiske inngrep.

Fremmede arter: Ingen påviste.

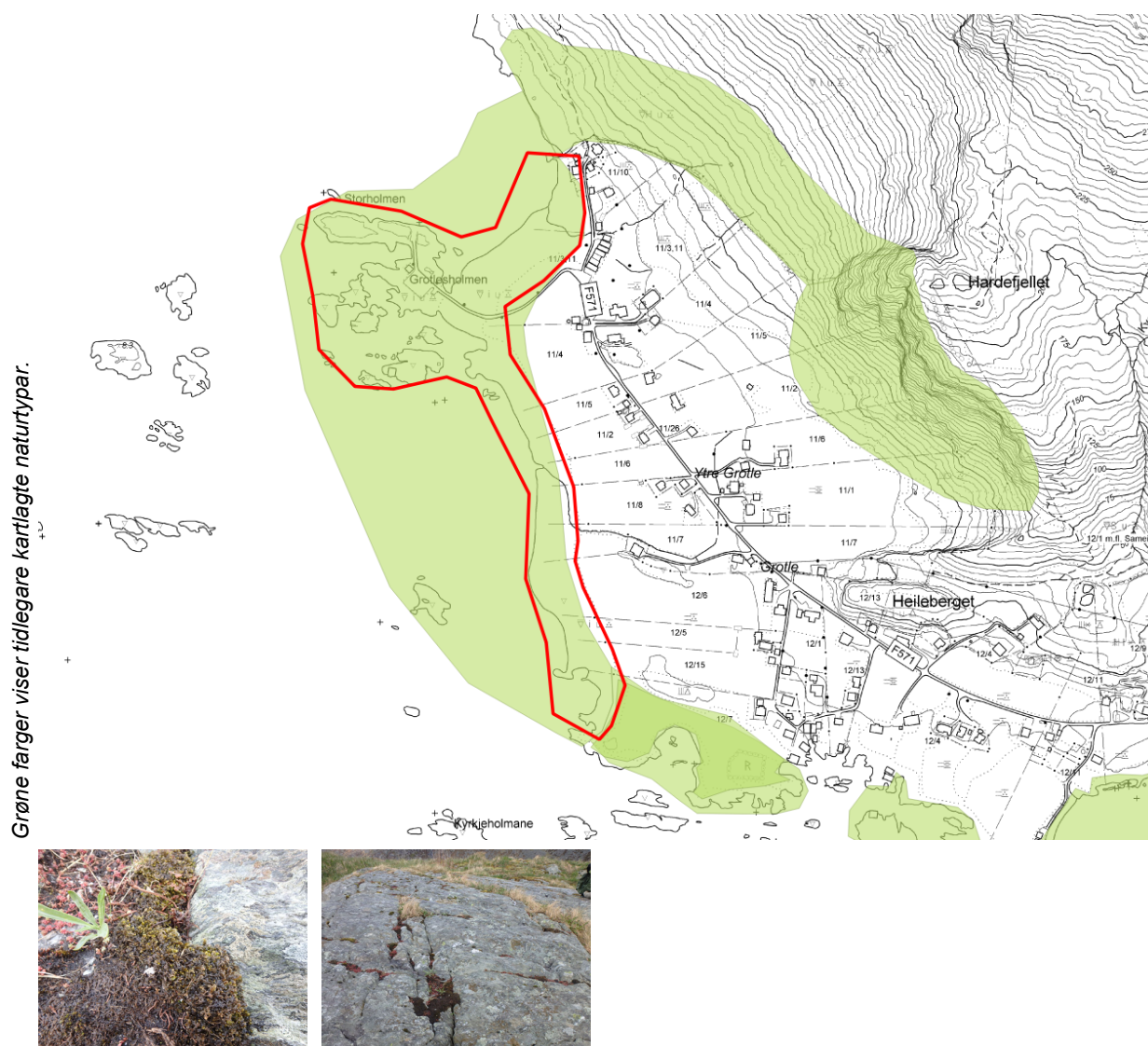
Del av helhetlig landskap: Truleg finst det innslag av ein del av det same mangfaldet både lenger aust og lenger vest i lia, men topografi og berggrunn verkar nok best innanfor lokaliteten.

Verdivurdering: Lokaliteten fekk tidlegare verdi viktig (B) m.a. sidan eit par raudlisteartar veks her. Lokaliteten får no høg til middels vekt på storleik (samla over 28 daa, men langt frå alt kan reknast om osenaiske berg. Ein god låg vekt på arts mangfald, middels på topografi og høg på førekomst av framande artar. Ut frå faktaark våren 2014 tilseier dette ein samla verdi som viktig – B framleis.

Skjøtsel og hensyn: Ekstensivt beite er positivt og delar av naturverdiane blir truleg gradvis forringa som følgje av lågt beitetrykk.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Stein, grus og sandstrand

Utforming: Sandstrand

Mosaikk:

Feltsjekk: 03/05/2014 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Skildringa er utarbeidd av Geir Gaarder 17.05.2014 basert på eige feltarbeid same saman med Oddvar Olsen, Torbjørn Høitomt, Perry Larsen, Kåre A. Lye, Kristin Wangen og Solfrid H. L. Langmo. Kartlegginga vart gjort i samband med ein mosetur arrangert av Moseklubben til Nordvestlandet våren 2014 (Gaarder 2019). Lokaliteten var tidlegare kartlagt av Geir Gaarder og Bjørn Harald Larsen, Miljøfaglig Utredning, dels med grunnlag i eige feltarbeid 07.08.2003 (sjå NaturbaseID BN00031509), i samband med kommunal naturtypekartlegging for Bremanger kommune (Gaarder 2004). Lokaliteten har vore vitja av fleire fagfolk opp gjennom tidene, og det rike og særprega plantelivet på Grotle vart oppdaga av botanikarar alt tidleg på 1800-talet (av Krog). Dahl (1896) har ein lengre omtale av området; "Derimot er Bremangerpollen med omgivelser, særlig nordsiden fra Hauge til ydre Grotle, af stor interesse i botanisk henseende. Grunden hertil er atter den, at stranden i en strækning af ca. 7 km. er bedækket med hvid sand, og

paa denne optræder paany den samme vegetation, som ovenfor oftere er omtalt paa saadanne lokaliteter.” Området har sidan vorte vitja av fleire fagfolk, m.a. Knut Fægri i 1955 (Artskart). Også data frå desse undersøkingane er inkludert her, men skildringa oppdatert som følgje av ny mal og ny kunnskap og avgrensing litt justert (i fyrste rekkje er ein del sjøareal teke ut).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg ut mot sjøen på Ytre Grotle, rett på utsida av den vestlegaste busetnaden og innmarka her. Den omfattar parti med sandstrand og små sandpåverka holmar inntil og vert avgrensa mot kunstenger på innsida og sjøen på utsida. Som det går fram av Dahl (1896) si skildring, så utgjer sandstranda på Ytre Grotle berre ein liten del av eit langstrakt sandstrand-system som går inn til Hauge. Dette har vorte noko splitta opp i nyare tid som følgje av ulike inngrep, men det er enno att strender også lengre inn her. Lokaliteten på Ytre Grotle har difor ein noko diffus avgrensing mot aust.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Framleis finst det intakt sandstrand med små ferskvass-sig og tarevollar innafor, og på småskjer utafør er det fragment av rik engvegetasjon med knoppurt-arter og andre kalkkrevjande engplanter.

Artsmangfold: Dahl (1898) ramser opp ein lang rekke artar, m.a. sandstorr, strandkveke, sandslirekne og fagerknoppurt. Knut Fægri fann i 1955 artar som ormetunge, kjeldegras, saltarve og havbendel, alle helst på Ytre Grotle. Ved eigen vitjing 26.9.2002 vart fleire av dei same artane funne. Vi fann ingen nye planteartar, men ormetunge (VU) veks fleire stader på dei små holmane. I tillegg opptreir bakkesøte sparsamt. Derimot fann vi eit par raudskivesopp. Spesielt interessant var eit eksemplar som vart artsbestemt til stankraudspore *Entoloma nausiosme* (DD). Dette er ein internasjonalt sett svært sjeldsynt art med svært få andre funn i Nord-Europa. Det er laga ei oversikt over karplanter for havstrand for Grotlesanden (Berle & Skjølberg 1981). Denne inneheld mykje av dei same artane som er funne her av andre fagfolk, men også ein del meir vanlege planter. Frå feltarbeidet våren 2014 er det særleg grunn til å trekke fram funn av glansteppepose (EN) på den nordlegaste holmen. Også fleire andre kravfulle mosar og lav vart funne da, m.a. kystblåfjelllav (NT), tannjordgrye (NT), stripekrusmose (NT) og kuleknollvrangmose (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Oppdyrking ut mot sandstranda og manglande hevd av engparti som står att i strandkanten har truleg redusert arts mangfaldet og naturverdiane noko i nyare tid, men enno er det store kvalitetar knytt til området.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Truleg finst det innslag av ein del av det same mangfaldet både lenger aust og lenger vest i lia, men topografi og berggrunn verkar nok best innanfor lokaliteten.

Verdivurdering: Verdien var tidlegare satt til svært viktig (A), sidan dette er den mest artsrike og velutvikla sandstranda som er kjent frå kommunen, med fleire regionalt sjeldsynte artar.. Lokaliteten får høg vekt på storleik () over 250 m lang, middels variert på substratvariasjon, høg på arts mangfald og spesialiserte artar, middels på tilstand og tilleggsselement. Berre arts mangfald i seg sjølv tilseier framleis verdi svært viktig – A her. Området er også vurdert i samband med verneplan for sjøfugl (Fylkesmannen i Sogn og Fjordane 1991) og verneplan for våtmark (Fylkesmannen i Sogn og Fjordane 1985) og står oppført i EDNA (lok. 1438-007). Ut frå verdikriteria for fugl fekk området berre verdi lokalt viktig, men som det kjem fram ovafor er naturtypeverdien vesentleg høgare.

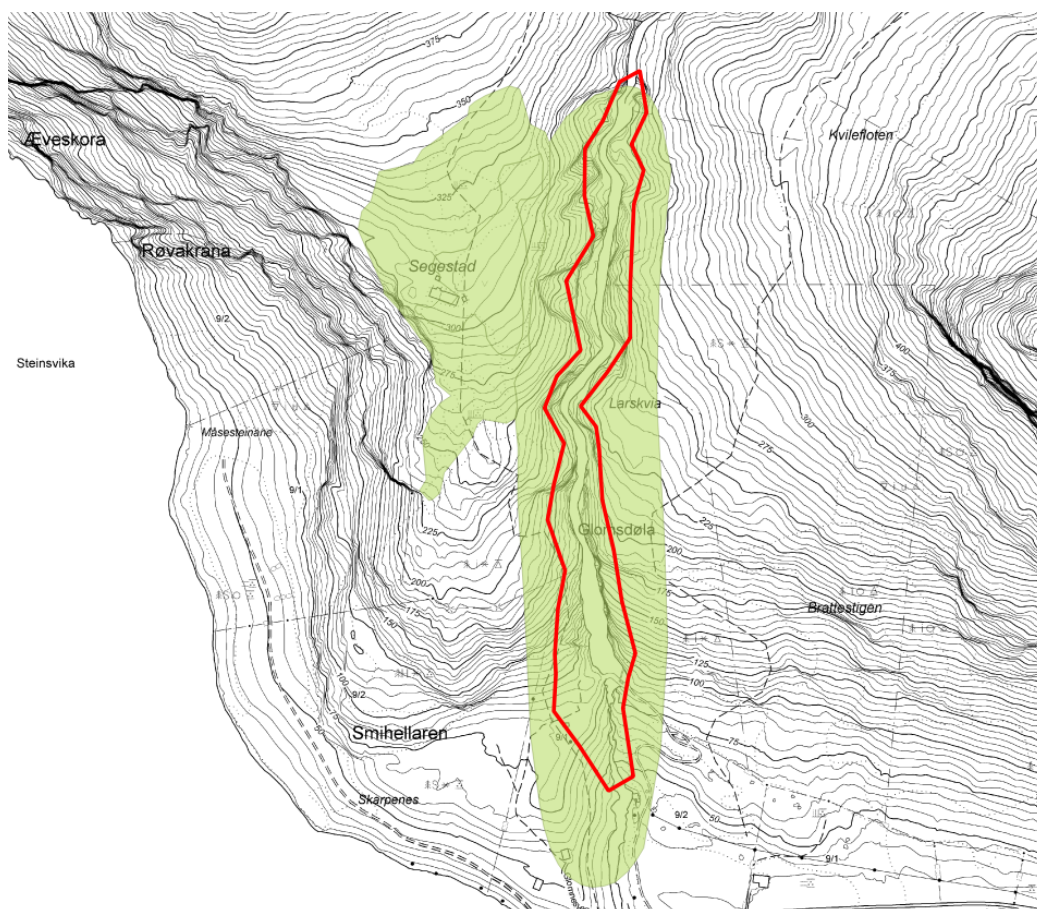
Skjøtsel og hensyn: Det er ikkje kjent spesielle trugsmål mot miljøet no, men dette er ein sårbar naturtype som ligg på ein attraktiv plass med mykje trafikk. Ein del ferdsel av folk tåler området, men ikkje tilrettelegging (t.d. med vegar, asfalterte stiar og ulike typar bygg og anlegg) og for intensiv bruk. Planter som trivst med beite og dels slått pregar floraen. Det er difor svært ynskjeleg om enkelte engparti kan hevdast i framtida, helst med tradisjonell slått (med ljà på ettersommaren og påfølgjande fjerning av gras).

Litteratur

Gaarder, G. 2004. Biologisk mangfold i Bremanger kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2004:2

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Grøn farge viser gamle grenser og anna lokalitet rundt Segestad i nordvest.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Fossesprøytsone

Utforming: Moserik utforming

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Fossesprøytsone E05 - Moserik utforming E0501 (70%), Regnskog F20 - Fosserykskog F2006 (30%).

Feltsjekk: 04/05/2014 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Skildringa er utarbeidd av Geir Gaarder 04.05.2014 basert på eige feltarbeid same saman med Oddvar Olsen, Torbjørn Høitomt, Perry Larsen, Kåre A. Lye, Kristin Wangen og Solfrid H. L. Langmo. Kartlegginga vart gjort i samband med ein mosetur arrangert av Moseklubben til Nordvestlandet våren 2014 (Gaarder 2019). I tillegg kjem også data frå eit par turar siste året føreteke av Oddvar Olsen og Perry Larsen på fritida. Lokaliteten var tidlegare registrert av Helge Fjeldstad, Miljøfaglig Utredning, med grunnlag i Meyer (1984) (sjå NaturbaseID BN00002034), i samband med kommunal naturtypekartlegging for Stryn kommune (Gaarder & Fjeldstad 2002). Berre mindre delar av desse tidlegare undersøkingane er vidareført (som følgje av grundigare registreringar i 2013 og 2014), skildringa oppdatert i høve til ny mal og avgrensinga endra som følgje av betre kartgrunnlag og meir detaljerte undersøkingar.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg på Glomnes i austenden av Strynevatnet. Glomnesfossen er ein markert foss i Glomsdøla som kjem ned frå Glomdalen i nord. Ein stor lausmasserygg er lagt opp på vestsida av elva nedanfor hovudfossen, medan det ellers er mykje berg og grunnlendt mark her. Elles finst også ein litt mindre foss høgare oppe, samt at det er ei til dels trong kløft i nedre kant av fossen. Lokaliteten vert avgrensa ut frå kor grensa for tydeleg fosserøypåverknad går.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lausmasseryggen på vestsida av elva i nedre kant av hovudfossen og helst også liknande parti ved øvre foss (ikkje sjekka i felt) har tydeleg ope fosseeng, av intermediær karakter. Bergveggane tilknytt fosseenga verkar derimot intermediære til svakt kalkrike. Det er mest berg og lite fosseeng på austsida av elva. Derimot er det litt tydeleg fosserøyskog inntil sørsida av fosseenga (arealanslag 30%).

Artsmangfold: Meyer (1984) registrerte mest nokså vanlege artar av mosar, lav og karplantar her. Oddvar Olsen har i løpet av sine turar (inkludert den i 04.05.2014) funn over 130 moseartar her, noko som viser at lokaliteten er svært artsrik. Dette inkludert ikkje minst tannkjølmoose (VU) på ein del gråortre, samt også einskilde av rogn og bjørk i fosserøyskogen. Dette er ein av dei største og viktigaste kjente lokalitetane for denne arten i Norge (og dermed også Nord-Europa), som elles berre er funne eit par andre stader i her. I tillegg funn av hårkurlemose (VU), samt skoddemose (VU). Sistnemnde art vart funne sparsamt innunder to steinblokker i sjølve fosseenga. Elles kan nemnast funn av lungenever-samfunn på gråor og dels bjørk, med artar som grynfiltlav, stiftfiltlav, skrubbenever, olivenlav (NT) og kystårenever, eit tydeleg teikn på velutvikla fosserøyskog, noko som er svært sjeldan dokumentert på Vestlandet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Vassdraget har nyleg vorte regulert med småkraftverk, der ein dam er bygd innanfor lokaliteten. Dette har ikkje ført til av hovudfossen er påverka, men har helst ført til redusert fosserøyk for nedre delar av fosseengene og fosserøyskogen. I tillegg litt inngrep i den viktigaste fosseenga med flytting av lausmassar og kjørespor opp til dammen. Det er eldre skog rundt (fosserøyskogen er ikkje særleg grov og gammal).

Fremmede artar: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Det er ikkje kjent tilsvarande fosseenger og fosserøyskogar i Nordfjord, og hittil må også lokaliteten reknast som unik i Noreg ut frå arts mangfaldet.

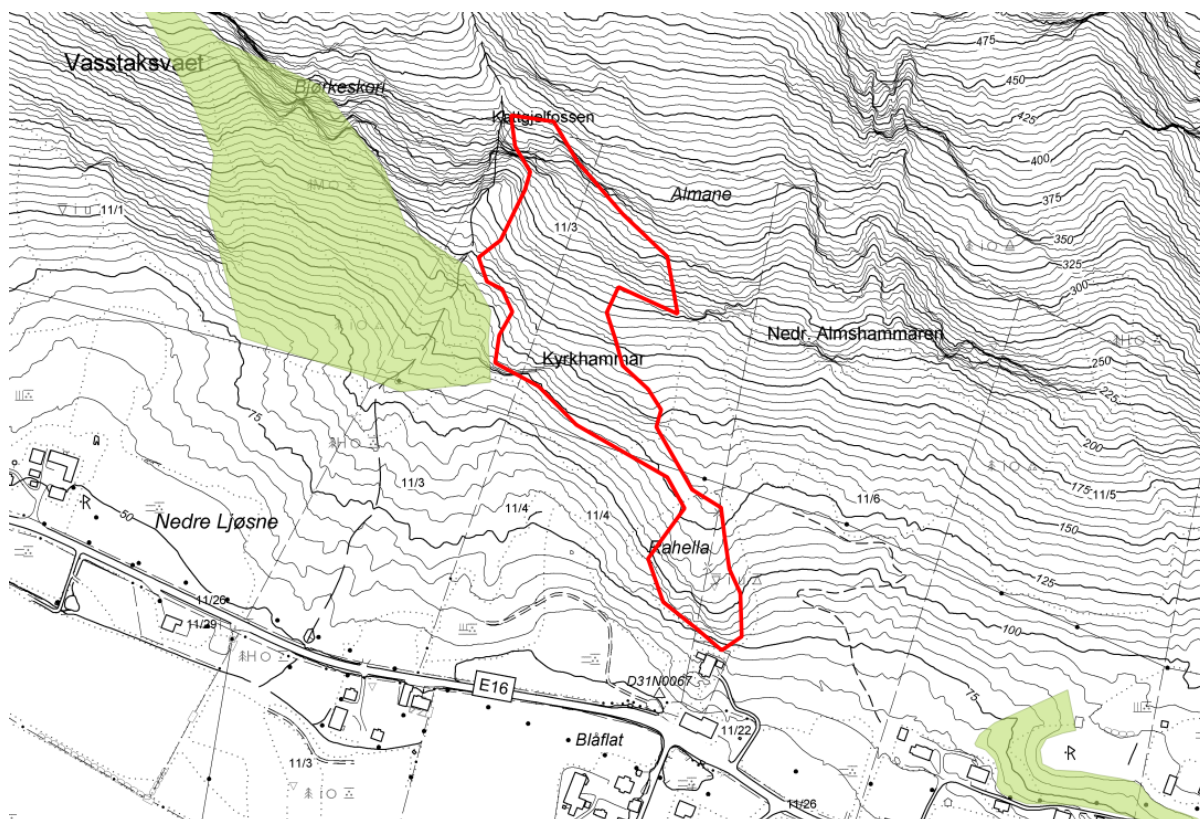
Verdivurdering: Sidan dette er ein lokalitet med unik samansetnad av artar, inkludert fleire svært sjeldsynte og truga artar, er det heilt klart at verdien vert svært viktig – A (noko den også fekk allereie i 2002).

Skjøtsel og hensyn: Minst mogleg inngrep er heilt klart det beste. Hogst av tre i kantsonar vil vere svært skadeleg. Ein bør også vere svært varsam med fysiske inngrep, særleg bruk av maskinar på fosseenga. Småkraftverket er eit klart negativt nytt inngrep som har forringa lokaliteten, men i det minste hittil ser det ikkje ut til at den har vorte heilt øydelagt av dette.

Litteratur

Gaarder, G. & Fjeldstad, H. 2002. Biologisk mangfold i Stryn kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2002:5. 1-39.

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik berglendt mark
Utforming: Rik grunnlendt mark
Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Rik berglendt mark B14 - Rik grunnlendt mark B1402 (30%), Rik berglendt mark B14 - Rikt berg B1401 (30%).
Feltsjekk: 11/05/2019 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Områdebeskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning den 04.05.2019, på bakgrunn av eget feltarbeid 06.05.2016, sammen med en rekke andre moseinteresserte (Torbjørn Høitomt, Solfrid Langmo, Oddvar Olsen, Kristian Hassel, Anette Gundersen, Perry Larsen). I tillegg kommer ytterligere en tur for moseinteresserte, arrangert 11.05.2019, med noe av de samme deltakerne som i 2016, men også en rekke andre (Gaarder 2019). Undersøkelsene ble foretatt i forbindelse med en samling med moseinteresserte i Lærdal, finansiert gjennom kartleggingsmidler fra Sabima. Rødlistestatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i nedre deler av den sørvendte lia på Ljosne i Lærdal. Den omfatter partier med grunnlendte åpne naturmarker i mosaikk med berghamre av ulike størrelse. Litt skog i et slakere parti er inkludert av arronderingsmessige hensyn. Berggrunnen er i utgangspunktet ikke spesielt kalkrik. Avgrensning oppover er nokså usikker, mens det går mot mer skogkledd mark på andre kanter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Det er nok litt semi-naturlig eng (T32) i ulike stadier av gjengroing her (anslag 30%), men mest berghamre av antatt intermediaær karakter og samtidig tørkeutsatt (T1-4/T1-6), samt åpen grunnlendt mark som virker svært tørkeutsatt og

samtidig noe kalkrik (særlig som følge av gjentatt opptørking) (antatt T2-4 og T2-6).

Artsmangfold: Karplantefloraen er litt overfladisk undersøkt, men omfatter en del typiske tørrbakkearter, som vårveronika (NT), vårrubblom, sølvmure, takhaukeskjegg, bakkeforglemmegei, bakkeveronika, engjæreblom, vårskrinneblom, piggstarr, bakkemynte, gulmaure, gjeldkarve og sandløvetann. Det er særlig mosefloraen som er av interesse her, med en rekke utpreget tørketålende arter, inkludert flere nasjonalt og dels internasjonalt sjeldne arter. Artslista omfatter bl.a. fjordknausing (VU - til dels mye), småklokkemose (VU - en del), duftsepter (CR - flere funn), koppervrangmose, tannkrusmose, småslørmose, lermose, setertustmose, engtustmose, solgaffelmose og rosettgaffelmose. I tillegg ble *Entosthodon pulchellus* funnet som ny for Norge og Nord-Europa her. Lavfloraen er ikke like spesiell men bl.a. glasshårlav (VU), olivenlav (NT) og eikelav er funnet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området har nok vært vesentlig mer åpent før som følge av husdyrbeite mv. Partier med dypere jordsmonn og mer stabil fuktighet gror derfor igjen med småvokst lauvskog, men samtidig er det tydelig at her er det nokså betydelige areal med mer stabilt, åpen grunnlendt naturmark. Akkurat på Rahella er det rester av gjerder mv, samt at det skjærer ei kraftlinje gjennom småskogen der.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Lærdal er av de største og viktigste områdene for åpen grunnlendt naturmark i Norge, med flere særpregede arter. Denne lokaliteten utgjør samtidig et av de viktigste delområdene for naturtypen i dalføret.

Verdivurdering: Basert på faktaark for rik berglendt mark fra våren 2015 så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (over 20 daa egnet miljø), høy vekt på arts mangfold, middels vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Samlet gir dette en klar verdi som svært viktig - A.

Skjøtsel og hensyn: Det hadde vært ønskelig med rydding av en del trær og busker for å opprettholde et forholdsvis åpent, soleksponert og tørt landskap. Også ekstensivt beite er nok positivt, så sant det ikke fører til for mye erosjonsskader (noe som betyr at antageligvis er geit negativt).

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype:	Oseaniske berg
Utforming:	Rikt boreonemoralt oseanisk berg
Mosaikk:	
Feltsjekk:	30/03/2017 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder 01.04.2017, basert på feltarbeid sammen med Anette Gundersen, Reidar Haugan, John Bjarne Jordal, Perry Larsen, Oddvar Olsen og Kristin Wangen 30.03.2017. Undersøkelsen ble gjort som ledd i opplæringskurs om oseaniske berglevende skorpelav (Gaarder 2019). Undersøkelsene er delvis finansiert gjennom kartleggingsmidler fra Sabima. Rødlisterstatus for arter er etter rødlista for 2015 og for naturtyper etter rødlista fra 2018. Anmerking: I Naturbase har det ligget en stor, meget grovt avgrenset lokalitet kalt Vedvika (BN00003007) av typen strandeng og strandsump. Denne burde vært mye mer presist og snevert avgrenset, og Ryssneset bør uansett skilles ut av den.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ute på Ryssneset på nordøstsiden av Refvika. Den omfatter noen nordøstvendte berghamre med tilhørende miljøer og avgrenses dels nokså skarpt ut fra topografi og påvirkning mot andre miljøer, men det er mulig lokaliteten burde vært trukket lenger mot nord (ytterste deler av neset ble ikke undersøkt). Berggrunnen består av glimmerskifer/amfibolitt og har tydelig litt kalkinnhold. I tillegg var det et lite parti med olivinberg her. Det er generelt lite løsmasser og mye berghamre her.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Berghamrene er noe fuktige, men i liten grad overrislet og virker litt kalkrike (samt at et lite areal er olivinberg – under 5%). Ellers er det strandnære fuktig, trolig best betegnet som våteng. Samt overganger mot gjengroende semi-

naturlig eng.

Artsmangfold: Det er begynnende gjengroende med sitkagran og boreale lauvtrær som rogn, bjørk og selje. I feltsjiktet i berghamrene en del rødsildre, gulsildre, samt loppestarr og blankburkne. Ved basis av berghamre mv noe ramslauk. Ellers funn av bl.a. vårkål. På olivin så vidt funn av grønnburkne. Av lav bl.a. flere delforekomster med kystblåfiltlav (NT) på strandnære berg, og ellers noe kystvrenge. Av moser enkelte funn av kystflatmose og gullhårmose, samt galleteppemose.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dette er et gjengroende kulturlandskap, preget av tidligere ganske intensiv bruk, men med ubetydelig aktivitet de siste 30-40 årene. Et gammelt naust står i søndre del av lokaliteten.

Fremmede arter: Det er plantet sitkagran i området og den er under aktiv spredning (dekning kanskje 10%).

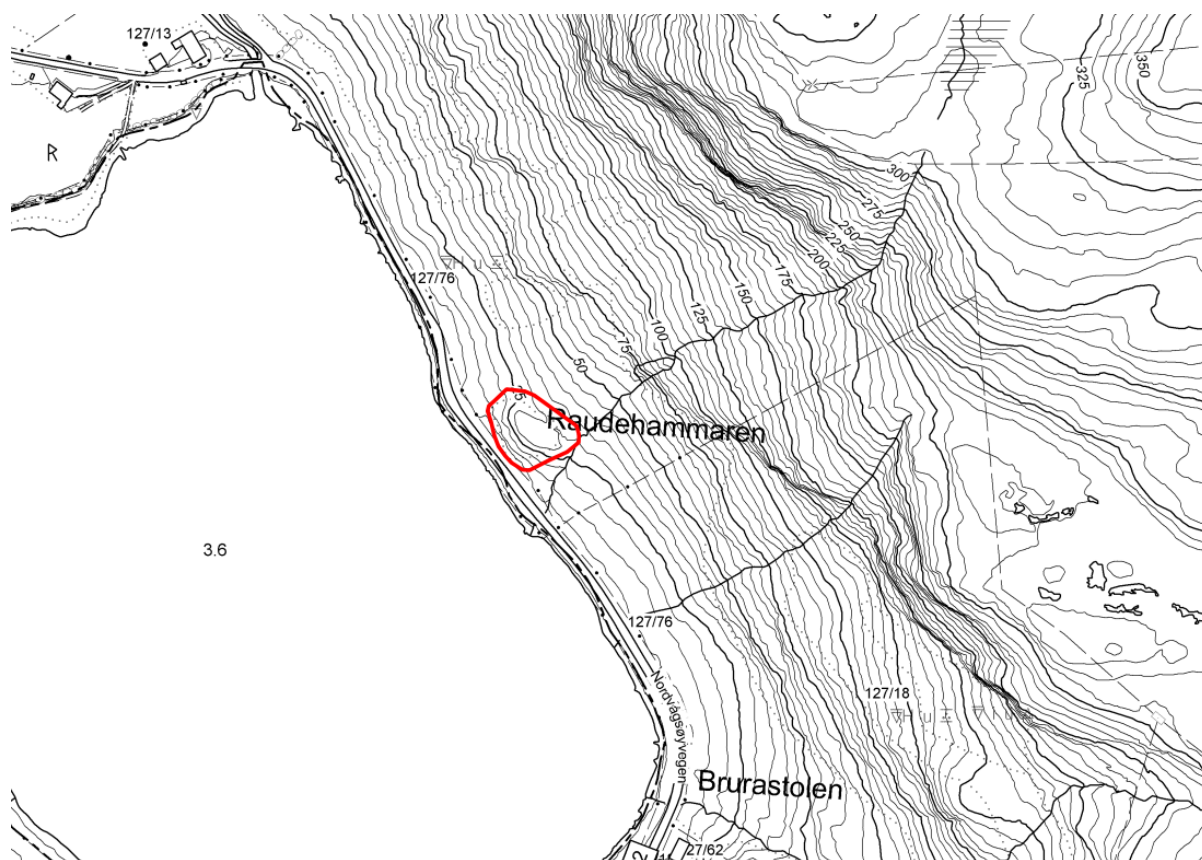
Del av helhetlig landskap: Det finnes en god del oseaniske berg i ytre deler av Vågsøy og Selje kommuner, med nærmeste forekomster på sørsiden av Refvika, og lokaliteten kan sees på som en del av disse.

Verdivurdering: Basert på faktaark for oseaniske berg fra våren 2015 så oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse (4,6 daa, dvs på grensa mot middels vekt), middels vekt på artsomfang (et par kjennetegnende arter finnes) og middels vekt på påvirkning. Samlet oppnår den så vidt verdien viktig - B.

Skjøtsel og hensyn: Det hadde vært en fordel om husdyrbeite ble tatt opp igjen for å unngå gjengroing. Fjerning av fremmede arter som sitkagran er nødvendig for å bevare verdiene over tid.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Ultramafisk og kis-rik mark

Utforming: Olivinmark

Mosaikk:

Feltsjekk: (siste)

Beskrivelse

Innledning: Omtalen er skrevet av Dag Holtan i mars 2013 basert på eige feltarbeid 15.08.2012. Bakgrunnen for arbeidet er supplerende naturtypekartlegging på oppdrag frå Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Lokaliteten er nummer 227 i Gaarder & Fjeldstad (2002). Lokaliteten vart vitja 01.04.2017 av Anette Gundersen, Reidar Haugan, John Bjarne Jordal, Perry Larsen, Oddvar Olsen og Kristin Wangen, tilknytt undersøkingar av oseaniske steinbuande lav, og omtalen er no supplert med resultat frå denne synfaringa, der nye artsfunn samtidig fører til auka verdi (Gaarder 2019). Elles kan nemnast at også Anders Breili var her 23.05.2009. Røddlistestatus for artar er etter røddlista for 2015 og for naturtyper etter røddlista fra 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligg i ein sørskrent nede ved vegen, aust i Refvikvatnet. Berggrunnen består av olivin/serpentin, og gir generelt voksterforhold for kravfulle eller spesialiserte artar. Området ligg i sterkt oseanisk vegetasjonssone og boreonemoral vegetasjonsseksjon.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området førast til B03 ultrabasisk og tungmetallrik mark i låglandet, med B0301 ultrabasisk utforming. Vegetasjonen dominerast av tørt til vekselfuktig lyngmark, og høyrer til F6 ultrabasisk og tungmetallforgifta mark.

Artsmangfold: Lokaliteten er nokså artsfattig, med blankburkne og grønburkne som mest kravfulle artar. Andre planter var engfiol, engsmelle, fagerperikum, gjeldkarve, gulmaure, knegras

og strandsmelle. Under feltarbeidet i 2017 vart m.a. den sterkt truga (EN) snerpfaksmosen funne sparsamt her. Elles kan nemnast m.a. gullhårrose, skjøtrose og tannkrusrose.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidlegare har det vore beita i heile åssida på nordsida av Refvikvatnet, men i dag gror det att med skog og kratt (bjørk, osp, rogn og platanlønn, dels også sitkagran).

Fremmede arter: Ingen påvist innafor lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjer ein viktig del av dei mange små, ultrabasiske berga ein i ein norsk samanheng særleg finn i Nordfjord og på Sunnmøre.

Verdivurdering: Lokaliteten fekk i 2013 verdien lokalt viktig - C. Med grunnlag i faktaark frå våren 2015 for ultramafiske og kis-rik mark så får lokaliteten middels vekt på storleik (2,4 daa), låg vekt på kjenneteiknande artar og høg vekt på raudlistearter. Dette fører til at verdien vert heva til svært viktig - A, særleg som følge av funn av ein sterkt truga art.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for dei biologiske verdiane er om området ikkje utsettast for fysiske inngrep.

Litteratur

Gaarder, G. 2019. Naturtypekartlegginger på Vestlandet 2014-2019. Resultater fra kartlegging av lav og moser i Hordaland og Sogn og Fjordane. Sabima kartleggingsrapport 7. 13 s. + vedlegg.